

ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΑΙ
ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔτησίᾳ . . . Φρ. γρ. 46
Ἐν ταῖς Ἑσπέραις Μετ. 16
Ἐν Ἑλλάδι, Αἰγύπτῳ καὶ Ἐσ-
θῶπῃ Φρ. γρ. 70
Ἐν Ρωσίᾳ Ρούβλ. 25
Ἐξάμηνου τὰ ἡμίση.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΑΙ
ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔτησίᾳ . . . Μετ. 4
Ἐν ταῖς Ἑσπέραις Λιγ. Τ. 1
Ἐκτὸς τῆς Τουρκίας Φρ. γρ. 25
Αἱ συνδρομαὶ ἐτησίαι.
Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται γροσίον δύο (2).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Πολιτικὴ Ἐπιθεωρήσις.—(Ἐρνεστού Κουρτίου) Ἡ Ἑλλη-
νικὴ Ἱστορία (Μεταφραζομένη ὑπὸ Μ. Ε. Μιχαλοπούλου).—(Μα-
κεδονικὰ) Ἡ Ἡθαθία.—Ποικίλα.—Κυπριακὰ νομίσματα. Τὰ
ὑπὸ τῶν Ρωμαίων ἀπὸ Αὐγούστου μέχρι Μαξιμίνου κοπέντα.
—Οἱ ἐν τῷ Μουσείῳ Κωνσταντινουπόλεως Σαρκοφάγοι.—Ἡ
Δευτέρα Μήτηρ (διήγημα).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τὸ σπουδαιότερον τῆς ἐβδομάδος ταύτης γεγονός
εἶναι ἀναμφερίστως ἢ ἐν Ἰταλίᾳ ἐπελθοῦσα ὑπουργικὴ
μεταβολὴ μετὰ πρωτοφανεῖς ὅλας περιπετείας ἐν τῇ
κοινοβουλευτικῇ ἱστορίᾳ τῶν συνταγματικῶς κυβερνω-
μένων κρατῶν. Ἡ γαλλικῶ αἵματι ἀναγεννηθεῖσα Ἰτα-
λία, προσχωρήσασα τῇ πυραμίδι τῶν νεωτέρων Χεώπων,
ἀπώλεσε βαθμυδὸν τὴν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἰσορροπίᾳ καὶ
ἤρξατο ἐν μέρει ἀποστερουμένη τῶν ὀφελειῶν, ἃς οἱ
τοῦ Πεδεμοντίου ἄνδρες, καρπούμενοι τὰς πολιτικὰς
μεταβολὰς καὶ τὰς ἱστορικὰς περιστάσεις τῶν καθ' ἡμᾶς
τελευταίων χρόνων, τῇ ἰδίᾳ προσεπορίσαντο πατρίδι καὶ
ἀνέδειξαν αὐτὴν ἀξίαν νὰ παρακαθίσῃ ἐν τῇ χορείᾳ τῶν
μεγάλων εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων. Ἐὰν σήμερον διετέ-
λουν ἐν τοῖς ζῶσιν οἱ Καβούρ, οἱ Λαμάρμορα καὶ λοι-
ποί, καιρίως ἤθελον θλιβῆ ἐπὶ τῇ ἐπιγενομένῃ τῇ χερ-
σονήσῳ καταστάσει, βαινοῦσιν πάντοτε κατὰ κρημνοῦ
συνεπείᾳ τῆς στρεβλῆς πολιτικῆς τῶν διαδόχων τῶν
μεγάλων ἐκείνων ἀνδρῶν, ὅσοι τὴν μεγαλομανίαν ἐν τῷ
πολιτικῷ αὐτῶν προτάξαντες προγράμματι, οὐ μόνον
ἑαυτοὺς ἐξέροψαν ἀπὸ τοῦ εἰς ὃ ἀνῆλθον μεγαλείου,
ἀλλὰ καὶ τὴν πατρίδα παρέσυραν εἰς λαβύρινθον δυσχε-
ρειῶν, ὧν τὸ κατάντημα εἶναι ἢ ὀλοσχερῆς οἰκονομικὴ
ἐξάντησις τοῦ νεαροῦ βασιλείου καὶ ὁ ἐπικείμενος κίν-
δυνος δεινῆς ἅμα καὶ πρωτοφανοῦς σχεδὸν ἐν τῇ ἱστο-
ρίᾳ τῶν νεωτέρων ἐθνῶν χρεωκοπίας. Καὶ ἀληθῶς τὸ
ἔργον τοῦ μεγάλου τῆς Ἰταλίας πατριώτου, τοῦ συντε-
λέσαντος τὴν ἰταλικὴν ἐνότητα καὶ παγιώσαντος αὐτὴν
διὰ τῆς φιλοπατρίδος πολιτείας τοῦ ὄντως φιλοπόλιδος
Βίκτωρος Ἐμμανουήλ, δεινῶς διασαλεύεται διὰ τῆς
ἐξακολουθήσεως τῆς πολιτικῆς, ἢν, ἐγκαινισθεῖσαν ὑπὸ
τοῦ μακαρίτου Δεπρέτη διὰ τῆς προσχωρήσεως τοῦ βασι-
λείου εἰς τὴν ὑπογραφεῖσαν τῷ 1879 συνθήκην συμμαχίας

τῶν αὐτοκρατοριῶν τῆς μέσης Εὐρώπης, ἐφήρμοσεν εἴτα
ὁ κόμης Ροβιὰν σὺν τῷ ἐκ Σικελίας πολιτευτῇ καὶ
ἡξιούτῳ παρὰ τοῦ δαυδίου Ρουλιέλου τοῦ ἀνωτέ-
ρου τῶν γερμανικῶν παρασήμων, ἐξηκολούθησε δὲ
καὶ ὁ τοῦ κ. Κρίσπν διάδοχος διὰ τῆς ἀνανεώσεως τῆς
τριπλῆς συμμαχίας ἐπὶ ἐξαιτίαν κατὰ ἰούνιον τοῦ πα-
ρελθόντος ἔτους. Ἡ τῆς Ἰταλίας προσχώρησις εἰς τὸ
ἄρμα τοῦ συμμαχικοῦ δεσμοῦ τῶν τῆς μέσης Εὐρώπης
κρατῶν, προκαλέσασα τὴν ρῆξιν πρὸς τὴν ὁμόφυλον
καὶ εὐεργέτιδα Γαλλίαν, ἥτις μετὰ μεγάλης λύπης βλέ-
πει τὴν ὁμορον δύναμιν ἀνταποδίδουσαν δι' ἀπολα-
κτίσεως τῆς φιλίας τῆς δυνάμεως ταύτης τὴν ὀφειλο-
μένην αὐτῇ εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τῇ παγιώσει τοῦ νεωτέ-
ρου ἰταλικοῦ βασιλείου διὰ τοῦ ἐκχυθέντος ἐν Μαγέντα
καὶ Σολφερίνω αἵματος τοῦ ἄνθους τῆς γαλλικῆς νεο-
λαίας, συνεπλήρωσε τὸ ἔργον τῆς οἰκονομικῆς ἐξαντή-
σεως τῆς Ἰταλίας καὶ ἐπίνεγκε τὴν ἐκκρεμῆ ὄλως ἐκεῖ
κατάστασιν ἕνεκα τῶν δεινοπαθημάτων τοῦ λαοῦ, βλέ-
ποντος ποῦ τὸ κακὸν νὰ καταντήσῃ δύναται μετὰ τοιαύ-
την οἰκονομικὴν καχεξίαν καὶ στέρωσιν τῶν οἰκονομι-
κῶν τῆς χώρας αὐτοῦ πηγῶν. Ἀπανταχοῦ τοῦ βασι-
λείου ἢ μόνη ἀκουομένη κατακραυγὴ εἶναι ἢ στρεβλὴ πο-
λιτικὴ τῶν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, ἥς ἐγκαταλειπομένης συνέπεια
δύναται νὰ ἦναι οὐ μόνον ἢ τῆς Ἰταλίας ἀπαλλαγὴ ἀπὸ
τοῦ βαρέως ἐπὶ τῶν στέρων αὐτῆς ἐπικαθημένου ἐφιάλ-
του τοῦ τριπλοῦ συνδέσμου, ἀλλὰ καὶ ἢ βελτίωσις τῶν
οἰκονομικῶν, ἢ ἀνακούφισις τοῦ ἀτυχοῦς φορολογου-
μένου καὶ ἢ ἀναγέννησις βαθμυδὸν τῆς οἰκονομικῆς πί-
στεως τοῦ βασιλείου, ἢ ταχέως ἐπερχομένη ἅμα τῇ ἀπο-
κhrύξει τῆς νῦν ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ τῇ ἀπαλλαγῇ
τῶν πρὸς τὰς συμμάχους ὑποχρεώσεων τοῦ ἀνακτοβου-
λίου Ρώμης. Αὕτη ἡ ἱστορία τῶν τελευταίων δύο ἐτῶν
τοῦ ἰταλικοῦ κοινοβουλίου ἡλίου φαεινότερον τεκμη-
ριοῖ ὅτι αἱ ἀλλεπάλληλοι ἐπελθοῦσαι ὑπουργικαὶ κρι-
σεις προέκυψαν ἐκ λόγων οἰκονομικῶν, στενωτάτα πρὸς
τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν συνδεομένων, καὶ ὅτι τὰ
διαδραματισθέντα γεγονότα ἐπὶ μακρὸν ἔτι θὰ ἐπανα-
λαμβάνωνται χρόνον, ἐὰν μὴ συνετώτεραι σκέψεις προ-
τανεύσωσιν ἐν ταῖς συζητήσεσι τῶν συμβούλων τοῦ βα-
σιλέως Οὐμβέρτου καὶ ἀποσκορακισθῇ τὸ ἐπιβλαβὲς
τῇ χώρᾳ πνεῦμα μεγαλομανίας τῶν διαδεχομένων ἀλλή-
λους διευθυντῶν τῆς τοῦ βασιλείου πολιτικῆς. Τῇ 21
Ἰανουαρίου παρελθόντος ἔτους ὁ κ. Κρίσπης, ἐπιθυμῶν
νὰ εὕρῃ πόρους πρὸς κάλυψιν δαπανῶν ἀναγκαίων εἰς
τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργείων, εἰσήγαγεν εἰς τὴν

βουλὴν τὸ νομοσχέδιον τοῦ ἐπὶ τῶν πνευματικῶν ποτῶν φόρου προσέκρουσε δὲ κατὰ τῆς ἀντιστάσεως τῶν τῆς κοινῆς γνώμης ἀντιπροσώπων καὶ ἵναγκάζετο νὰ παραιτηθῆ. Μετὰ μακρὸν καὶ περιπετειώδη ἀγῶνα εὐρέθη διάδοχος τοῦ μεγαλομανοῦς πολιτικοῦ καὶ τὴν 7 φεβρουαρίου ἐσχηματίετο τὸ ὑπὸ τὸν μαρκήσιον Ρουδίνην ὑπουργεῖον, ὅπερ, ὡς μόνα κατωρθώματα ἀναγράφον τὴν ἀνανέωσιν τῆς τριπλῆς συμμαχίας καὶ τὴν συνομολογίαν τῶν ἐμπορικῶν μετὰ τῶν συμμάχων κρατῶν συνθηκῶν, μὲν ἄλλοις ἐτος δίδοκει καὶ τὴν 2)14 ἀπριλίου ἀπετίθει καὶ αὐθις ἐνεκεν οἰκονομικῶν πάντοτε ζητημάτων τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀναλαβὼν ἄλλιν, κατὰ παράκλησιν τοῦ βασιλέως, διετήρησεν ἐπὶ μῆνα καὶ τὴν 6 μαΐου παρηγεῖτο ὀλοτελῶς, τῆς βουλῆς ἀπορριψάσης τὰς περὶ οἰκονομικῶν πολιτικῆς ὁμλώσεις. Μετὰ τινὰς ἀμφιταλαντεύσεις τῶν ἡγετῶν τῆς ἀνατροπῆς τὸ ὑπουργεῖον Ρουδίνην μερίδος ἐκλήθη ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν ὁ κ. Γιολίτης, ὅστις, ἠδυνήθη νὰ καταρτίσῃ τὸ ὑπουργεῖον ἐκ προσώπων συμπαθῶς ἐχόντων τῇ πολιτικῇ τοῦ κ. Κρίστη καὶ δικαιολογούντων τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ὑπὸ τὸν κ. Γιολίτην ὑπουργεῖου ὡς ὑπουργεῖον Κρίστη ἀνευ τοῦ κ. Κρίστη. Ἄλλ' ἄρα γε ἡ ἐπελθοῦσα ἐξουμάσις τοῦ ὑπουργικοῦ ζητήματος εἶναι διαρκῆς, καὶ ἐπομένως δύναται ἡ Ἰταλία νὰ θεωρηθῆ ὡς ὅλως ἀπῆλλαγμένη τῶν κοινοβουλευτικῶν δυσχερειῶν, ὅσαι ἀλλεπάλληλοι κατ' αὐτῆς ἐπισκίψασαι ἐντὸς ἐλαχίστου σχετικῶς πρὸς τὰ λοιπὰ τῆς Εὐρώπης κράτη καὶ πρὸς αὐτὴν ἐτι τὴν Γαλλίαν, ὅπου κατὰ τὰ τελευταῖα ἐτι ὑπῆρξαν καὶ ὑπουργεῖα εἰκοσαήμερα, χρονικοῦ διαστήματος, ἀνέτρεψαν τὴν κρατοῦσαν ἐν τοῖς ἐσωτερικοῖς τοῦ βασιλείου τάξιν καὶ συνεδαύλισαν ἐν μέρει τὸ ἐργατικὸν ζήτημα; Ἐξ ὅσων τοῦλάχιστον λέγονται παρὰ τῶν συμμάχων τοῦ βασιλείου καὶ παρὰ τῶν ἀμερολήπτων κριτῶν τῶν ἐν Ρώμῃ διαδραματιζομένων, ἀμφίβολος ὅλως φαίνεται ἡ πραγματικὴ εὐχὴς τοῦ ἀπαλλαγῆναι τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ τῶν οἰκονομικῶν αὐτῆς περιπλοκῶν καὶ τοῦ ἐπιτευχθῆναι τὸ ἰσοζύγιον δι' οἰκονομῶν ἐν πᾶσι τοῖς κυβερνητικοῖς κλάδοις ἐξαιρέσει τοῦ στρατιωτικοῦ. Οὐ μόνον οἱ ἐν Βερολίνῳ καὶ Βιέννῃ νικητῆρια ἄδουσιν ἐπὶ τῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀνόδῳ τοῦ κ. Γιολίτη καὶ ἀποφαίνονται μετὰ τόνου καὶ πεποιθήσεως ἅμα ὅτι ἡ τριπλῆ συμμαχία οὐδὲν ὑψίσταται ρήγμα διὰ τῶν ἐν τῷ ἰταλικῷ βασιλείῳ ὑπουργικῶν κρίσεων καὶ μεταβολῶν, ἀτε ὅλως ἀσχέτων πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Ἰταλίας καὶ πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις ταύτης ἀπέναντι τῶν συμμάχων, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ πρῶται τοῦ νέου ὑπουργεῖου πράξεις τεκμηριοῦσιν ὅτι ὁ κ. Γιολίτης πιστότερος τοῦ κ. Ρουδίνην φανίσεται εἰς τὸ διὰ τοῦ μακαρίτου Δεπρέτη καὶ τοῦ κ. Κρίστη χαραχθὲν πρόγραμμα ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ ὅτι μάλιστα ὁ ἰταλικὸς λαὸς ἤλπισε βελτίωσιν τῆς νῦν καταστάσεως διὰ τῆς τροποποιήσεως τῆς πρὸς τὰ σύμμαχα κράτη πολιτικῆς τῶν ἐν τέλει.

Ὁ νέος τῆς Ἰταλίας πρωθυπουργός, ὁ τοσοῦτο σφόδρα ἄλλοτε καταπολεμησας τὰς πολεμικὰς δαπάνας καὶ ἐντόνως ἐκφρασθεὶς ἐναντίον τῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖου διὰ νέων ποσῶν, ὁ ἀναζητήσας τὴν ἀνακούφισιν τῶν τοῦ βασιλείου οἰκονομικῶν ἀναγκῶν ἐν μόνῃ τῇ εἰσαγωγῇ σπουδαίων οἰκονομῶν εἰς τὸν εἰρημνὸν προϋπολογισμόν, νῦν ἐν τῷ οἰκονομικῷ προγράμματι αὐτοῦ ἐκφράζεται κατ' ἀντίθετον ὅλως ἐννοίαν, ἀτε τὰς οἰκονομίας ἀναζητῶν οὐχὶ ἐν ταῖς ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν ναυ-

τικῶν δαπάναις, ἀλλ' ἐν ἑτέροις κυβερνητικοῖς κλάδοις, οἵτινες ὑποστηρίζεως μᾶλλον οἰκονομικῆς ἀνάγκην ἔχουσιν ἢ ἀφαιμάξεως συνωδᾷ τῷ πνεύματι τοῦ διαδόχου τοῦ μαρκήσιου Ρουδίνην. Συνάμα καὶ αὐτὴ ἡ τοῦ κ. Βρίν πρόκλησις ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ τῶν ἐξωτερικῶν τρανότερον παντὸς ἄλλου ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Ἰταλία διατελεῖ πιστὴ τῷ προγράμματι τῆς τριπλῆς συμμαχίας παρὰ τὰς ἐκ τούτου προσγενομένας ζημίας εἰς τὰ συμφέροντα αὐτῆς. Ὁ τῆς Consulta διευθυντής, ὑπηρετήσας ὑπὸ τὸν κ. Κρίστην ὡς ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν, τοσοῦτον ἀφωσιωμένως εἰργάσθη ὑπὲρ τοῦ τριπλοῦ συνδέσμου, ὥστε τὴν μέριμναν αὐτοῦ συνεκέντρωσε περὶ τὴν ναυπήγησιν μεγάλων καὶ πελωρίων θωρηκτικῶν οἰα ὁ **Μονομάχος** κ. τ. λ., ἐπὶ τῇ ιδέᾳ ὅτι τὸ ἰταλικὸν ναυτικὸν ἐνισχυόμενον διὰ πολλῶν ἅμα καὶ τελειῶν σκαφῶν εὐχερέστερον ν' ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τοῦ γαλλικοῦ δύναται καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν αὐτοῦ συνεπεία τῶν πρὸς τὴν τριπλῆν συμμαχίαν ὑποχρεώσεων, καίτοι ἡ νεωτέρα ἱστορία, καὶ μάλιστα ἡ τοῦ ἰταλικοῦ ναυτικοῦ, ἀπέδειξεν ὅτι τὸ πελωρίον τῶν σκαφῶν ἀντικαθίστησιν εὐρέως ἐν ταῖς κρίσιμοις ναυμαχίαις τὸ ἀτρόμητον τῶν ναυτῶν καὶ τὸ δεξιὸν πνεῦμα τοῦ διοικούντος αὐτά, ὡς ἐμπρόκτως ὑπάρχει τοῖς Ἰταλοῖς παράδειγμα ἢ ἐν Λίσσῃ ναυμαχίᾳ. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ τοῦ κ. Ἑλλένα πρόκλησις ὡς ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν κρατύνει τὴν περὶ συσφίξεως τῶν πρὸς τὰ σύμμαχα κράτη δεσμῶν ιδέαν καὶ ὑπεμφαίνει ὅτι οἱ νέοι σύμβουλοι τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου, πιστότεροι τῶν προκατόχων ἐν ταῖς πρὸς ταῖς συμμαχίας αυτοκρατορίαις ὑποχρεώσεσιν, ἀποξενοῦνται ὀλοσχερῶς τὰς συμπαθείας τῆς Γαλλίας καὶ ἐν αὐτοῖς ἐτι τοῖς οἰκονομικοῖς ζητήμασιν, ὧν τὰς συνεπείας κάλλιστα ἐστάθμισε καὶ σταθμίζει ἐτι ὁ ἰταλὸς οἰνοπαραγωγεὺς, ὁ βλέπων τὸ προῖον τῶν χειρῶν αὐτοῦ εἰς ὄξος μεταβαλλόμενον ἐνεκα τῆς διακοπῆς τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τοῦ βασιλείου πρὸς τὴν μεγάλην δημοκρατίαν, διακοπῆς ἐγκαινισθείσης διὰ τῆς ἀμειλίκτης προστατευτικῆς πολιτικῆς τοῦ νῦν ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν κατὰ τὰς πρὸς τετραετίας περιόδου ἐμπορικὰς διαπραγματεύσεις ἐν Παρισίοις καὶ κατόπιν ἐν Ρώμῃ.

Ἐτερον σπουδαῖον ὡσαύτως γεγονὸς τῆς ἐβδομάδος ταύτης εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν διεξαχθεισῶν τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ γενικῶν ἐκλογῶν καθ' ἅπαν τὸ ἑλληνικὸν βασίλειον, ἀποτέλεσμα τεκμηριώσαν περὶ τὸν ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς, χειραφετηθεὶς πλέον, γινώσκει καλῶς τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτῷ καθῆκον καὶ εἰσθε τιμῶν καὶ γεραίρει τὸν ἡγέτην τῆς δυναστείας, ὃς τὸ ἰδιονδιακυβέυσας συμφέρον τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ τῆς χώρας αὐτοῦ ἐπεδίωξε διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς 2 φεβρουαρίου. Ἡ τῆς 3 μαΐου ψήφος ἐν πᾶσιν ἐπικυροῦσα τὴν διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης συντελεσθεῖσαν πράξιν τοῦ βασιλέως, πολλὴν τὴν σημασίαν κέκτηται οὐ μόνον ἐγκαινίζει νέαν πολιτείαν ἐν τῇ κοινοβουλευτικῇ ἱστορίᾳ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ἀποδεικνύσιν ἠλίθιον φαινότερον ὅτι τὰ ὀπισθεν τῶν παρασκηνίων διαδραματισθέντα κατ' οὐδὲν συνετέλεσαν νὰ κλονίσωσι τὴν ἐπὶ τὸ στέμμα πεποιθῆσιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅστις, τὴν πράξιν τοῦ βασιλέως αὐτοῦ ἐγκολπούμενος, διατρανοῖ ὅτι κάλλιστα δύναται νὰ συμμορφωθῆ πρὸς τὰ περὶ αὐτοῦ αἰσθήματα τῆς Α. Μ., τῆς ταξάσης ὡς στήριγμα τῆς ἰσχύος Αὐτῆς τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ. Ταῦτοχρόνως ἡ ψήφος τῆς παρελθούσης κυριακῆς ἀνατρέπει ἄρθρον καὶ τὰς ὑπὸ τῶν ξένων διατυπωθείσας ιδέας ὅτι τὸ αἴτιον τῆς τελευταίας ἐν Ἑλλάδι

ὑπουργικῆς κρίσεως ἐκζητητέον οὐχὶ ἐν τῇ ἐσωτερικῇ τοῦ βασιλείου πολιτικῇ ἀλλ' ἐν τῇ ἐξωτερικῇ, ὡς διετάθησαν τὰ ἐν Βιέννῃ καὶ Πέστην κυριώτερα ὄργανα, τὰ πολλακίς καὶ εἰς ἐσφαλμέναις ὄλως κρίσεις παρασυρθέντα ἔνεκεν ἀγνοίας τῶν ἐν Ἑλλάδι πραγμάτων καὶ τῶν κρατούντων ἐν τῷ βασιλείῳ φρονημάτων. Καὶ ἤδη ὅτε ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τὴν γνώμην αὐτοῦ ἀπεφάνητο, προσδοκᾷ ἢ κατὰ τὸ συμφέρον αὐτοῦ ἐνδελεχῆς ἄμια καὶ μεμετρομένη ἐνέργεια, ἢ τοσοῦτω μᾶλλον ἐπιτακτικῶς ἐπιβαλλομένη, ὅσῳ τὰ τε ἐν Ἑλλάδι ἐν δυσαρέστῳ διατελοῦσι σημεῖω, τό τε πανελλήνιον στρέφον νῦν τὰ ὄμματα πρὸς τὸν ἄξιον γενόμενον τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτοῦ ἄνδρα ἀπεκδέχεται ἀπὸ τοῦ Χαριλάου Τρικούπη τὴν παλινόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων, καὶ ἢ ἐν Εὐρώπῃ γενικὴ κατάστασις μικρὸν ἐπιτρέπει τὴν παράβλεψιν τοῦ γενικοῦ τῆς πατρίδος συμφέροντος χάριν τῆς ἱκανοποιήσεως κομματικῶν παθῶν, ἐν καὶ μόνον συνεπαγομένων τὴν ὑποτίμησιν τῆς ἀξίας τῆς Ἑλλάδος πρὸ τῶν ὁμιμάτων τῶν οὐχὶ εὐαρίθμων αὐτῆς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πολεμίῳ.

Καὶ ἡ ἀγομένη δὲ τῇ προσεχει τετάρτη λαμπρὰ ἐν Κοπεγχάγῃ ἑορτὴ ἐπὶ τῇ πεντηκονταετηρίδι τῶν γάμων τοῦ βασιλικῆς ζεύγους τῆς Δανίας κέκτηται γενικὴν πῶς σπουδαιότητα συνεπεία τοῦ ὅτι ἢ μετὰ μεγάλης αἰγλῆς πανηγυρισθησομένη ἑορτὴ, ἥς τὸ χαρομόσυνον δύναται νὰ ἐπισκιάσῃ μόνη ἢ ἀνάμνησις πεφιλημένης τοῦ Χριστιανοῦ ἐγγόνης, τῆς ἀειμνήστου βασιλόπαιδος Ἀλεξάνδρας, ἔσται ἀφαιτηρία συνεντεύξεως τῶν δύο αὐτοκράτορων Ρωσίας καὶ Γερμανίας Ἀλεξάνδρου καὶ Γουλιέλμου· τοῦλάχιστον οἱ ἐν Εὐρώπῃ σπουδαιότεροι πολιτικοὶ κύκλοι τοὺς χρυσοὺς γάμους τοῦ Χριστιανοῦ θεωροῦσιν ὡς εὐθετον εὐκαιρίαν ὅπως ὁ τσάρος ἀνταποδώσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπίσκεψιν τοῦ γερμανοῦ μονάρχου ἐν Νάρβα καὶ πραγματωθῇ τὸ μετὰ τούτων ἀγωνίας προσδοκώμενον σχέδιον συνεντεύξεως, καθ' ἣν ἐλπίζεται ὅτι οἱ δύο αὐτοκράτορες θὰ ἐξηγηθῶσι κατὰ τὰς ἐπαινημέναις συνδιαλέξεις αὐτῶν καὶ περὶ διαφόρων ἐκκρεμῶν ζητημάτων, ὑποσκαπτόντων τὰς βάσεις τῆς γερμανικῆς φιλίας καὶ ὑποδανιζόντων τὸ ἀμοιβαῖον μῖσος τῶν δύο λαῶν. Βαθύτερον ὅμως ἐξεταζομένων τῶν πραγμάτων, ἢ πραγμάτων τοῦ σχεδίου, συντελοῦσα ἀπλῶς εἰς τὴν σύσφιγξιν τῶν χαλαρωθέντων ὄλως δεσμῶν τῶν δύο αὐτῶν, μικρὸν συμβάλλεται εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν πολιτικῶν σχέσεων τῶν δύο κρατῶν, ἅτε τῆς Ρωσίας οὐδέποτε δυναμένης ν' ἀποσκιρτήσῃ τῆς ὀρισμένης αὐτῆς πολιτείας, τῆς ἐπιβαλλούσης τὴν σύσφιγξιν τῶν πρὸς τὴν Γαλλίαν δεσμῶν συνεπεία τῶν διακυβευομένων κοινῶν συμφερόντων καὶ τῆς ἀγχιστροφῆς πολιτικῆς τῆς Γερμανίας, στρεφούσης νῦν τὰ ὄμματα πρὸς τὴν Ρωσίαν ἐξ ἀνάγκης μᾶλλον καὶ ἐκ φόβου μὴ διασπασθῇ ὁ συμμαχικὸς κρίκος.

Ἐκ δὲ τῶν κατὰ τόπους ἐσωτερικῶν ζητημάτων ἢ Ἀγγλία παρέχει τὴν σπουδαιότεραν ἕλην συνεπεία τῆς προσεγγίσεως τοῦ χρόνου, καθ' ἣν ἀνάγκη νὰ διεξαχθῶσιν αἱ γενικαὶ ἐκλογαί. Ὁ ἄγγλος πρωθυπουργός, ὅστις ἐφαίνετο λίαν πεπεισμένος περὶ τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῶν, ὅτε τὸ ζήτημα Πάρνελ-Ὅσια συνεκλόνησε τὴν ἐπὶ τὸν ἀποθανόντα ἤδη ἱρλανδοὺν ἀρχηγὸν πεποιθῆσιν τοῦ ἱρλανδικοῦ λαοῦ καὶ τὰ κυριώτερα τῶν ὀργάνων τοῦ συντηρητικοῦ τύπου συνηγόρου ὑπὲρ σχεδίου διαλύσεως τοῦ κοινοβουλίου καὶ διεξαγωγῆς τῶν νέων ἐκλογῶν, διατελεῖ νῦν ἐν μεγάλῃ ἀμηχανίᾳ καὶ οἰονεὶ φοβούμενος τὴν ἔκβασιν τῆς εἰς τὰς κάλπας προσελεύσεως τῶν ἐκλο-

γῶν, ἀλλεπαλλήλους λαμβάνει ἐν Οὐνδσῶρ συνεντεύξεις μετὰ τῆς ἀνάσης Βικτωρίας καὶ συζητεῖ μετ' αὐτῆς ὅποιον τὸ ἐκλογικὸν πρόγραμμα, τοῦ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ κόμματος. Οἱ ἀγῶνες οὐχὶ τῶν τοῦ πολλοῦ μαρκησίου δὲν φαίνονται καρποφοροῦντες συνεπεία τοῦ ὅτι τὸ ἐργατικὸν ζήτημα ἐμείωσε λίαν τὴν ἐπὶ τὸν πρωθυπουργὸν πεποίθησιν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐργασίας, μάλιστα ἄχρι τοῦδε ἐλπίσαντων αὐξήσιν τοῦ γλίσχρου ἡμερομισθίου αὐτῶν καὶ ἐλάττωσιν τῶν ἐργασίμων ὥρων· ἄλλως δὲ τὸ κίνημα προσλαμβάνει βαθμυδὸν μείζονας διαστάσεις, διότι πρὸς τοῖς μεταλλωρύχοις καὶ 15,000 ὑπαλλήλων ἐν τοῖς σιδηροδρόμοις ἀπειλοῦσιν ἀπομίμησιν ἐκείνων, ἐὰν μὴ ἐγκαίρως ληφθῇ ἀπόφασις πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν δικαίων αὐτῶν πόθων.

Ἐν Γαλλίᾳ ἢ τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ γενομένη ἐπανάληψις τῶν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα διακοπεισῶν ἐργασιῶν τοῦ Κοινοβουλίου παρῆλθεν ἄνευ διαταράξεως τῆς ἡσυχίας παρὰ τὰ θρυληθέντα ὅτι οἱ πολέμιοι τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως, τὸν Ραβασὸλ ἀντεκδικούμενοι, ἐσκόπουν νὰ παρεμβάλωσι προσκόμματα καὶ νὰ προκαλέσωσι ρήξεις ἐπὶ βλάβῃ τοῦ κ. Λουμπέ. Τὸ πρῶτον δὲ συζητηθὲν ζήτημα ἦτο ὁ τοῦ 1893 προϋπολογισμός, ὅστις, ὑποβληθεὶς μετ' ἱκανὰς τροποποιήσεις, εἰσαχθεῖσας ὑπὸ τῆς σχετικῆς ἐπιτροπῆς, ἀναγράφει πίστωσιν 22,000,000 φράγκων πρὸς ναυπήγησιν νέων πλοίων καὶ αὐξήσιν οὕτω τῶν σκαφῶν τοῦ γαλλικοῦ στόλου. Ἄξιον σπουδαιότητος ἐκ τῶν τῆς Γαλλίας πραγμάτων εἶναι καὶ ἡ ἐξασθένισις τοῦ μοναρχικοῦ κόμματος, ὅπερ, τελεσφόρως ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως πολεμούμενον, ἔλαβεν ἐμμέσως σοβαρώτερον τραῦμα παρὰ τῆς ἁγίας Ἐδρας, προτρεψαμένης διὰ ποιμαντορικῆς ἐπιστολῆς τοὺς Γάλλους ἀρχιεπισκόπους καὶ ἐπισκόπους νὰ μὴ βάλλωσι τὰ βέλη αὐτῶν κατὰ τοῦ καθεστώτος συστήματος, ἥτοι τῆς δημοκρατίας.

Ἐν Γερμανίᾳ αἱ κομματικαὶ διαμάχαι κρατοῦσιν ἐν ἀνησυχίᾳ τοὺς περὶ τὸν αὐτοκράτορα Γουλιέλμον, μετὰ λύπης βλέποντας ὅτι ἢ ἐγκατάλειψις τοῦ περὶ σχολῶν νομοσχεδίου, εὐαρεστήσασα τοῖς διαμαρτυρομένοις, ἐψύχρανε λίαν τοὺς καθολικοὺς καὶ ἀπεξένωσε τὸ ὑπεράλπειον κόμμα ἀπὸ τῶν πρὸς τὴν κυβέρνησιν συμπαθειῶν. Συνάμα πολὺς γίνεται λόγος περὶ συμφιλίσεως Γουλιέλμου καὶ Βισμαρκ ἐπὶ τοῖς ἐπικειμένοις γάμοις τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἐρβέρτου, διοριζομένου δῆθεν καὶ εἰς κυβερνητικὴν θέσιν, ἀλλὰ τὰ σχετικὰ θρυλήματα φαίνονται ἀνυπόστατα καὶ μάτην ἐλπίζεται ἢ πραγμάτων σχεδίου συμφιλίσεως τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου μετὰ τοῦ πρῶην ἀρχιγραμματέως αὐτοῦ.

Οἱ ἐν Ρωσίᾳ τὴν μέριμναν αὐτῶν συγκεντροῦσι περὶ τὰς ἐσωτερικὰς μεταρρυθμίσεις καὶ περὶ τὴν ἐφαρμογὴν ἰδίᾳ τῶν νέων περὶ τῶν πόλεων θεσμῶν, τῶν ἐπαγγελουμένων οὐ μικρὰς ὠφελείας ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις καὶ ἰδίᾳ τὴν τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως· συνάμα καὶ περὶ τὰ στρατιωτικὰ καταβάλλεται σπουδαία φροντίς συνεπεία τῶν ἐν τοῖς ὁμόροις κράτεσι λαμβανομένων μέτρων, ἅπερ, ἐφαρμοζόμενα ἐν τῇ πρωσικῇ Πολωνίᾳ καὶ τῇ Γαλλικίᾳ, ἐξωθοῦσι τὸν στρατιγὸν Γούρκον νὰ ἐνισχύῃ τὰς παραμεθορίους φρουράς, διὰ τῆς προσκλήσεως ἱκανῶν ἀποσπασμάτων ἐκ Καυκάσου, νὰ καταπολεμῇ δὲ σφόδρα τὴν κατασκοπείαν, τὴν διανερυνομένην ὑπὸ γερμανῶν καὶ αὐστριακῶν πρακτόρων, ὡς δεικνύται καὶ ἐκ τῆς ἐξώσεως πολλῶν τοιοῦτων ἐκ Βαρσοβίας.

ΕΡΓΗΝΕΣΤΟΥ ΚΟΥΡΦΙΟΥ.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΜΕΝΗ ΥΠΟ

M. E. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΚ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΤΟΥ

A. BOUCHÉ LECLERCQ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

BIBLION Α'.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΔΩΡΙΚΗΣ ΕΙΣΒΟΛΗΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Η ΧΩΡΑ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΑΓΓΗΣ.

- Α'.** Ἀσιατικὴ Ἑλλάς καὶ Εὐρωπαϊκὴ Ἑλλάς.—Ἡ λεκάνη τοῦ Αἰγαίου Πελάγους.—Κλίμα τῆς Ἑλλάδος.—Ἡ Κυρίως Ἑλλάς καὶ ἡ Μικρὰ Ἀσία.—Αἱ ἄκται τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.—Ἡ βορεία Ἑλλάς.—Ἡ μέση Ἑλλάς.—Ἡ Πελοπόννησος.—Φυσικὴ σύστασις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑλλάδος.
- Β'.** Ἐπίδρασις τῆς χώρας ἐπὶ τῆς φυλῆς.—Τμηματικὴ κατασκευὴ τῆς Ἑλλάδος.—Ἡ θάλασσα καὶ ὁ οὐρανὸς ἐν Ἑλλάδι.—Ἡ φύσις τοῦ ἐδάφους.—Φυσικὴ ἁρμονία τῆς Ἑλλάδος.
- Γ'.** Καταγωγὴ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.—Γενεαλογία τῶν Ἑλλήνων.—Ἑλληνοϊταλικὴ περίοδος.—Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα.—Αἱ ἑλληνικαὶ διάλεκτοι.—Ὁ λαὸς καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ.—Αἱ φυλαὶ καὶ αἱ διάλεκτοι αὐτῶν.
- Δ'.** Συστατικὰ στοιχεῖα τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.—Ἡ μυθώδης ἰθαγένεια.—Προελληνικὰ ἢ πελασγικὰ φύλα.—Πελασγοὶ καὶ Ἕλληνες.—Δωριεῖς καὶ Ἕλληνες.—Καταγωγὴ τῶν Ἰωνῶν.—Πρῶται μεταναστάσεις.—Πρῶται ἀποικίαι.

Α'.

Ἀσιατικὴ Ἑλλάς καὶ Εὐρωπαϊκὴ Ἑλλάς.

Ἄμα ὡς λαλήθη τις περὶ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας, ἀκουσίως φαντάζεται δύο ἡπείρους διακεκριμένας καὶ κεχωρισμένας ἀλλήλων διὰ φυσικῶν ὁρίων· ἀλλὰ ποῦ τὰ ὅρια ταῦτα κεῖνται; Δύναται τις νὰ εὕρῃ φυσικὸν ὄριον πρὸς βορρᾶν, ἐκεῖ ἔνθα ὁ Οὐράλης χωρίζει εὐρείας ἐδαφικὰς χώρας, ἀλλὰ πρὸς νότον τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἡ φύσις οὐδαμοῦ ἐχάραξε τὴν ὀροθετικὴν τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως γραμμὴν· τούναντίον ἐπραξε πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῆ εἰς τὴν διὰ στενῶν καὶ ἀφθάρτων δεσμῶν σύναψιν αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας. Ἀμφότερωθεν τὰ αὐτὰ ὄρη παρατείνονται εἰς σειρὰς νήσων διὰ τῆς Προποντιδος καὶ τοῦ Αἰγαίου, ἀμφότεροι οἱ αἰγιαλοὶ ὁμοιάζουσι πρὸς ἀλλήλους ὡς δύο τμήματα τῆς αὐτῆς χώρας, λιμένες δέ, οἷοι ἡ Θεσσαλονικὴ καὶ αἱ Ἀθῆναι, αἰετοπεῖσαν ἴσαν ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ πλησιέστεροι ταῖς παραλιαῖς πόλεσι τῆς Ἰωνίας ἢ τῆ μεσογαίᾳ ἢ καὶ αὐτῆ τῆ δυτικῆ παραλια τῆς ἡπείρου, ἢ ἀνίκουσι, διότι χωρίζονται ἀπὸ ταύτης ὑπὸ εὐρέων τμημάτων χέρσου γῆς ἢ μακροῦ περιήλου.

Ἡ θάλασσα καὶ ἡ ἀτμόσφαιρα τὰ πάντα πράττουσι πρὸς σύναψιν τῶν ἀκτῶν τοῦ Αἰγαίου· οἱ αὐτοὶ περιοδικοὶ ἄνεμοι πνέουσιν ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου μέχρι τῆς Κρήτης, διαγράφοντες κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὴν ὁδὸν τῆς ναυσιπορίας καὶ τὰς ποικιλίας τοῦ κλίματος. Δυσχερῶς δύναται τις νὰ εὕρῃ μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας ἐν μόνον σημείον, ἔνθα ἐν εὐδίᾳ ὁ ναυτικὸς

αἰσθάνεται ἑαυτὸν μεμονωμένον μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ὕδατος· τὸ βλέμμα ἀναπαύεται ἀπὸ νήσου εἰς νῆσον, εὐομοὶ δὲ σταθμοὶ ἀγούσιν ἀπὸ ὄρου εἰς ὄρον. Τούτου ἕνεκα αἰετοπεῖσαν οἱ αὐτοὶ λαοὶ ἐγκατέστησαν ἐπὶ τῶν δύο ἀκτῶν, ἀπὸ τῶν χρόνων δὲ τοῦ Πριάμου ἀμφότερωθι ἢ αὐτῆ γλῶσσα καὶ τὰ αὐτὰ ἦσαν κρατούσιν. Ὁ τῶν νήσων Ἑλλήν αἰσθάνεται ἑαυτὸν οἰκοῦν τοσοῦτον ἐν Σμύρῃν, ὅσον καὶ ἐν Ναυπλίῳ, ἢ ἐν Εὐρώπῃ κειμένη Θεσσαλονικὴ εἶναι συγχρόνως ἀνατολικὸς λιμὴν, τὸ δὲ Βυζάντιον καὶ δήμερον ἐτι θεωρεῖται κοινὴ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως μητρόπολις. Οὕτως ἐκάστη λαοῦ μετανάστασις, ὁμοία πρὸς κύμα, ὅπερ ἀπὸ τῶν ψαμμωδῶν ἀκτῶν τῆς Ἰωνίας μεταδίδεται μέχρι Σαλαμῖνος, ἀψαμένη τῆς ἐτέρας τῶν ἀκτῶν, ἠκολούθησε πάντοτε τῆ ὁδῷ αὐτῆς μέχρι τῆς ἐτέρας. Αὐθαίρετοι τῆς πολιτικῆς συμβάσεις, κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ μετὰ ταῦτα παρεμβάσαι μεταξὺ τῶν δύο ἀκτῶν, ἐχρῆσαντο ὡς ὅριοις τοῖς εὐρέσι πορθμοῖς, οὗς αἱ νῆσοι καταλείπουσι μεταξὺ ἀλλήλων· ἀλλ' οἱ τεχνητοὶ οὗτοι διαχωρισμοὶ παρέμειναν πάντοτε καθαρῶς ἐξωτερικοί, οὐδέποτε δὲ ἠδυνήθησαν νὰ διαχωρίσωσιν ὅτι ἡ φύσις οὕτω προδῶλως ὥρισεν εἰς θέατρον κοινῆς ἱστορίας.

Ἡ ὁμοιότης τῶν δύο αἰγιαλῶν, τῶν ἀπέναντι ἀλλήλων ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς κειμένων, ἀνάλογον ἔχει μόνον τὴν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον παρατηρουμένην διαφορὰν. Ἡ βορεία ἡὼν τοῦ Αἰγαίου πελάγους οὐδὲ πόδα μυροφύτου γῆς περιλαμβάνει, τὸ κλίμα εἶναι τὸ τῆς κεντρικῆς Γερμανίας, οἱ μεσημβρινοὶ δὲ καρποὶ ἀγνοοῦνται ἐν Ρωμυλία.

Κατὰ τὴν 40ὴν μοῖραν βορείου πλάτους νέα ἀρχεται ζώνη. Αὐτόθι, ἐπὶ τῶν παραλιῶν καὶ ἐν ταῖς προφυλασσομέναις κοιλάσιν, ἀρχεται τις αἰσθανόμενος τὴν γειννιάσιν θερμοτέρας χώρας καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ τμήμα τῶν ἀειθαλῶν δασῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἀρκεῖ ἐλαφρὰ τις τοῦ ἐδάφους ἐξαρσις, ὅπως πάντα μεταβληθῶσιν· τούτου δ' ἕνεκα ἐν ὄρος, ὡς ὁ Ἄθως, συγκεντροῖ ἐπὶ τῶν λόφων αὐτοῦ πάντα τὰ ἐν Εὐρώπῃ γνωστὰ εἶδη τῶν δένδρων. Ἐν τῇ μεσογαίᾳ οὐδὲν ἀπαντᾷ τοιοῦτον. Τὸ βλεκανοσέδιον τῶν Ἰωαννίνων, κατὰ μίαν περιήλου μοῖραν χθαμαλώτερον τῆς Νεαπόλεως, ἔχει τὸ κλίμα τῆς Λομβαρδίας· οὐδὲ μία ἐλαία ἀπαντᾷ κατὰ τὰ ἐνδότερα τῆς Θεσσαλίας, ἢ χλωρὸς δὲ τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης ἐλλείπει ἐξ ὅλης τῆς σειρᾶς τῆς Πίνδου.

Μόνον κατὰ τὴν 39ὴν μοῖραν τὸ χλιαρὸν πνεῦμα τῆς θαλάσσης αὐρὰ εἰσδύει εἰς τὰ ἐνδότερα· ἐκεῖθεν ἢ πρόοδος χωρεῖ ταχέως. Ἦδὲ ἐν Φθιώτιδι γεωργεῖται ἡ ὄρυζα καὶ ὁ βάρβαξ καὶ ἐγκλιματίζεται ἡ ἐλάτα. Ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ἐν Ἀττικῇ ἐμφανίζεται τῆδε κακεῖσε ὁ φοῖνιξ, ὅς πυκνότερος καὶ ρωμαλαιότερος ἀναπτύσσεται ἐν ταῖς νοτίαις Κυκλάσιν, ἐν δὲ τοῖς μεσσηνιακοῖς πεδίοις δύναται ὑπὸ εὐνοϊκᾶς περιστάσεις καὶ νὰ παραγάγῃ ἐδωδιμοὶς βαλάνους. Οἱ λεπτότατοι τῶν μεσημβρινῶν καρπῶν μόνον εἰδικῇ ἐπιμελείᾳ ἀφικνοῦνται εἰς Ἀθῆνας, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς δὲ ἀκτῆς τῆς Ἀργολίδος αἱ λεμονεαὶ καὶ αἱ πορτοκαλεαὶ ἀπαρτίζουσι πυκνὰ ἄλση καὶ ἐν τοῖς κήποις τῶν Ναξίων βλέπει τις ὀριμαζόντα τὸν εὐσμον τῆς κίτρος καρπὸν, ὅς συλλέγεται κατὰ ἰανουάριον καὶ ἐν διαστήματι ὥρων τινῶν μετακομίζεται εἰς τὰς ἀκτὰς, ἥττονος τυχοῦσας εὐνοίας, ἔνθα δὲ οὔτε ἡ ἀμπελος, οὔτε ἡ ἐλάτα δύνανται νὰ προοδεύσωσιν.

Οὕτω δύο μοῖραι πλάτους χωρίζουσι τὰς φηγούς τῆς Πίνδου ἀπὸ τῆς χώρας τῶν φοινίκων· οὐδαμοῦ τῆς ἐπιφανείας τῆς γήινης σφαίρας ἀπαντᾷ χώρα, ἐν ἣ αἱ διάφοροι κλιματολογικαὶ καὶ βοτανικαὶ ζῶναι διαδέχονται ἀλλήλας οὕτως ἀποτόμως. Οὕτως ἡ φύσις ἀναπτύσσει αὐτόθι ποικιλίαν προϊόντων, ἥτις δὲν ἠδύνατο ἀλλ' ἢ ν' ἀναπτύξῃ τὴν εὐφυίαν τῶν κατοίκων, νὰ ἐξεγείρῃ τὴν βιομηχανίαν αὐτῶν καὶ νὰ προκαλέσῃ παρ' αὐτοῖς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς.

Αἱ τοῦ κλίματος λεπτομέρειαι αὐταὶ εἶναι σχεδὸν κοιναὶ κατ' ἀμφοτέρας τὰς παραθαλασσίους χώρας· οὐχ ἥττον μεταξὺ τῆς ἀνατολικῆς καὶ τῆς δυτικῆς παραλίου, παρὰ πᾶσαν αὐτῶν ἄλλως τὴν συμμετρίαν, ὑπάρχει οὐσιώδης διαφορὰ· διότι, ἂν αἱ παραλιαὶ ὁμοιάζουσιν ἀλλήλαις, ὁ σχηματισμὸς τῶν χωρῶν, ὡς περιβάλλουσιν, εἶναι ἀμφότερωθι διάφορος.

Νομίζει τις ὅτι τὸ Αἶγαίον πέλαγος ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ παρέχῃ ταῖς ὑπ' αὐτοῦ βρεχομέναις χώραις ἰδίον τι σχῆμα, ἥτοι νὰ εἰσδύῃ εἰς αὐτάς, νὰ μαλακύνῃ αὐτάς, ν' ἀποκόπῃ ἐξ αὐτῶν νήσους, χερσονήσους, ἰσθμοὺς, ἀκρωτήρια καὶ νὰ κατα-

σκευάζη οὕτω παραλίαν γραμμὴν ἀμέτρως μακρὰν, περιλαμβανούσαν ἐν ταῖς καμπαῖς αὐτῆς ἀπειρίαν φιλοξένων ὄρων. Τὸ τοιούτωδες παραλίας σχῆμα δυνάμεθα νὰ καλέσωμεν ἑλληνικόν, ἅτε οικεῖον ἰδίᾳ ταῖς χώραις, ἐν αἷς οἱ Ἕλληνες ἐγκατέστησαν.

Ἄλλ' ἰδοὺ ἐν τίνι ἀποβαίνει ἐπαισθητὴ ἡ προσημειωθεῖσα διαφορά. Πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀσίας ὁ σχηματισμός οὗτος εἶναι καθαρῶς ἐξωπετρικός, εὐλόγως δὲ τὸ τμήμα τοῦτο τῆς ἡπείρου παρὰ τὸ χερσονησοειδὲς σχῆμα αὐτοῦ φέρει τὸ ὄνομα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, διότι ἀναπαράγει τὰς ἰσχυρὰς ἐδαφικὰς ἐξάρσεις τῆς πρωτογόνου Ἀσίας εἶναι μικρογραφικόν τι Ἰρὰν, διαγραφόμενον μεταξὺ τριῶν θαλασσῶν, ἀποτελοῦν μονομερὲς ἀπρόσιτον ὄροπέδιον, ἐφ' οὗ ἀναπνέει τὰς ἀέρα ψυχθόν καὶ ξηρὸν, ὅπερ δὲ εἶναι κεκαλυμμένον τῆδε κακεῖσε ὑπὸ πετρωδῶν καὶ αὐχμηρῶν πεδίων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ γονίμων γαιῶν, ἰκανῶν πρὸς διατροφὴν ρωμαλέων καὶ ἰσχυρῶν φυλῶν.

Ἡ περιφέρεια τοῦ ὄροπέδιου τούτου, περικλειομένου ὑπὸ ζώνης ὀρέων, οὐδαμοῦ ἀπτεται τῆς θαλάσσης. Ἡ μάλιστα ἀξία λόγου τῶν ὄροσειρῶν τούτων εἶναι ὁ Ταῦρος, γιγάντειον τεῖχος ἐκ βράχων, οὗ αἱ κορυφῶδες κορυφαὶ καὶ αἱ ἀκρότομοι κλιτύες χωρίζουσι τὰς μεσημβρινὰς χώρας ἀπὸ τοῦ κεντρικοῦ συνόλου. Πρὸς βορρᾶν τὸ ἐδάφος ταπεινοῦται βαθμηδὸν πρὸς τὸν Εὐξείνου Πόντον εἰς πλατεῖα σκιερά ἀνδρα. Ἄλλ' ἡ δυσμικὴ κυρίως ὄψις τοῦ ὄροπέδιου ἔχει τὴν πλείστην ἐν τῷ σχήματι ποικιλίαν Προβάλλει πρὸς τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Ἑλλησπόντον μεγαλοπρεπῆ ὄρη, ὧν αἱ πλευραὶ, ἀφθόνως ἀρδευόμεναι, καλύπτονται ὑπὸ νομῶν, ὡς ὁ Ὀλύμπος τῆς Λυκίας καὶ ἡ τρωϊκὴ Ἴδη κατὰ τὸ μέρος δὲ τοῦ Αἰγαίου τὸ ἐδάφος ταπεινοῦται ἀποτόμως εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς παραλίας. Γραμμὴ, χαρασσομένη διὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Λυκίας, σημεῖοι ἀμυδροὺς τὴν λήξιν τοῦ ὄροπέδιου. Ἀπὸ τοῦδε τὸ ἐδάφος ἄρχεται διακρινόμενον εὐρεῖαι καὶ γόνιμοι κοιλάδες ἄγουσι τοὺς ποταμοὺς εἰς τὴν θάλασσαν, ἥτις χωρεῖ εἰς ὑπάντησιν αὐτῶν, πολλοὺς ὀρύσσουσα ὄρους. Οὕτω κατέρχεται τις εἰς νέον κόσμον, εἰς χώραν ὅλως διάφορον, ἥτις θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆ ὡς παρυφῆ τις ἐξ ἄλλου ὑψάσματος. Ἄν ἦθελέ τις νὰ διακρίνῃ τὰ μέρη τοῦ κόσμου κατὰ τὸν γεωλογικὸν αὐτῶν σχηματισμὸν, ἐπὶ τῆς ὀροθετικῆς ταύτης γραμμῆς θὰ ἠναγκάζετο νὰ πῆρῃ τοὺς ὀροθετικούς πασσάλους τῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης.

Ἄν ἐν γένει ἡ Μικρὰ Ἀσία διὰ τὸν γεωλογικὸν σχηματισμὸν καὶ τὸ σύνολον τῶν ἄνευ μεταβάσεων καὶ δεσμῶν ἀντιθέσεων αὐτῆς οὐδέποτε ἔσχε κοινὴν πᾶσι τοῖς κατοίκους αὐτῆς ἱστορίαν, κατὰ μείζονα λόγον αἱ ἐπὶ τῆς παράλου τεταγμέναι χώραι ἔσχον ἀείποτε χωριστὴν τὴν ἱστορίαν αὐτῶν, οἰκηθεῖσαι ὑπὸ λαῶν διακεκριμένων, δυνηθέντων νὰ διατηρήσωσι τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῶν ἀπὸ τῶν δυναστῶν τῆς μεσογείας.

Τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Μικρᾶς Ἀσίας συνίσταται κυρίως ἐκ τεσσάρων θινῶν, εἰς ἃς ἐκβάλλουσι τέσσαρες μεγάλοι παράλληλοι ποταμοί, οἵτινες ἐκ νότου πρὸς βορρᾶν εἶναι ὁ Μαϊάνδρος, ὁ Κάνστρος, ὁ Ἔρμος καὶ ὁ Κάικος. Οὐδεμίαν ἐν τῷ ἀρχαίῳ κόσμῳ ὑπάρχει χώρα, συνενούσα εἰς τοσοῦτον τὴν γονιμότητα τοῦ ἐδάφους μετὰ τῶν ἄλλων ἡπειροεκτεταμάτων, τῶν ἀπὸ τῆς θαυμαστῆς διαρθρώσεως τῆς παραλίας προκυπτόντων. Δυνάμει τῶν ὄρων καὶ τῶν ἀκρωτηρίων αὐτῆς ἡ Ἰωνία κέκταιται γραμμὴν παραλίαν ὑπερτετραπλασίαν τῆς κατ' εὐθείαν γραμμῆν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον ἐκτάσεως αὐτῆς. Τούναντίον τ' ἀρκτικά καὶ μεσημβρινὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐξαιρετικῶς μόνον ἐμφανίζουσι τοιοῦτον σχηματισμὸν· ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα αἱ χώραι, αἱ ὑπὸ τῆς φύσεως πεπρωκισμένοι διὰ τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου, ἐνεκα ταύτης μόνης τῆς ἀρετῆς αὐτῶν ἦσαν προωρισμένα νὰ διαπρέψωσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἑλλάδος. Τοιαῦτα εἶναι ἡ παραλία τῆς Προποντίδος, ὡς καὶ ἡ χώρα τῆς Καρίας καὶ Λυκίας.

Οὕτως ἐν Ἀνατολῇ ἡ θάλασσα μόνον τὰς ἀκτὰς τῆς ἡπείρου ἠδυνήθη νὰ ἐξελληνίσῃ· δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῆς ἀντικειμένης χώρας· καὶ ἐνταῦθα εὐρίσκομεν συμπαγῆ ὄγκον, ὃς ἀπὸ τῶν ὄρθων τοῦ Δουνάβεως, ὑπὸ δύο φρουρούμενος θαλασσῶν, τῆς Ἀδριατικῆς καὶ τοῦ Εὐξείνου, χωρεῖ εἰς τὰ ὕδατα τῆς Μεσογείου· ἀλλ' ὁ ὄγκος οὗτος δὲν διατέμνεται καὶ διατρέγεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης μόνον κατὰ τὰς ἀκτὰς· καιρίως πληγεῖς, κατατέμνεται ἐπ' ἀπειρον εἰς χερσονήσους καὶ νήσους καὶ ἐπὶ τέλους εἰς τελείαν περιέρχεται διάλυσιν.

Ἡ εὐρωπαϊκὴ Ἑλλάς, κεχωρισμένη ἀπὸ τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ Δουνάβεως δι' ὑψηλῆς σειρᾶς ὀρέων, διαγραφούσης ἀπέραντον ἠψίδα ἀπὸ τῆς Ἀδριατικῆς εἰς τὸν Εὐξείνου, ἀπετέλεσεν ἴδιον κόσμον, ὃς, ἀναπτυχθεὶς κατὰ τοὺς ἰδίους νόμους, μετέδωκε τὴν δραστηριότητα αὐτοῦ πρὸς νότον. Κατὰ τὸν Δούναβιν ὁ Αἴμος τῆς Θράκης προβάλλει ἀνυπερέβλητον φραγμὸν πρὸς τὰς διεθνεῖς σχέσεις, ἐνφ' ἡ Ἀσία εἶναι εὐπρόσδοτος. Κατὰ τὰ αὐτὰ, ἐπισκοπῶν τις τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς χερσονήσου μεταξὺ τῆς Ἀδριατικῆς καὶ τοῦ Αἰγαίου, διαβλέπει ὅτι τὸ ἀνατολικόν, τὸ πρὸς τὴν Ἀσίαν βλέπον, ἰδίως πάντοτε ἔτυχεν εὐνοίας· πρὸς τὸ μέρος τοῦτο δηλαδὴ ἡ φύσις ἐπραξε πᾶν τὸ ἀπ' αὐτῆς, ὅπως προαγγῆ τὴν ἴδρυσιν τακτικῶν πολιτειῶν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θαλασσοῦ ἐμπορίου. Οὕτως ἡ Ἀλβανία καὶ Ἰλλυρία εἶναι μόνον ἄθροισμα βραχῶδων κορυφῶν, τεταγμένων εἰς πυκνοὺς στίχους, στενῶν φαραγγίων πλάτους, μόλις ἐπιτρέποντος τὴν διέλευσιν τῶν ὁδῶν τῆς συγκοινωνίας· ὡς πρὸς τὴν ἀκτὴν, αὕτη εἶναι ἀπόκρημνος καὶ ἄξενος. Οὕτω, καίτοι ἀρχῆθεν ἐμπορικαὶ συνοδαὶ διέβησαν τὰ ὄρη ταῦτα, ὅπως κατὰ τὸ μέσον τῆς μεταξὺ τῶν δύο θαλασσῶν ὁδοῦ ἀνταλλάξωσι τὰ προϊόντα τῶν Ἰονίων νήσων πρὸς τὰ τοῦ Αἰγαίου, καίτοι βραδύτερον οἱ Ῥωμαῖοι ἐχάραξαν διὰ τῆς χώρας μεγάλαν ὁδὸν, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ Δυρραχίου, ἡ Ἰλλυρία ἀείποτε παρέμεινε χώρα βάρβαρος.

Ἄλλ' ὅποια ἐν πᾶσι μεταβολή, ὅταν διὰ τοῦ αὐλῶνος τοῦ Σκάρδου κατέρχεται τις πρὸς τὴν ἀνατολικὴν κλιτύν! Ἐνταῦθα μεγάλοι ποταμοί, σχηματιζόμενοι ἐκ πολλῶν πηγῶν, ἀναδρουσῶν κατὰ τοὺς πρόποδας τῆς κεντρικῆς σειρᾶς, ρέουσι διὰ πλατέων λεκανοπεδίων, περὶ τὰ λεκανοπέδια δὲ ταῦτα καμπυλοῦνται εἰς μεγάλους δακτυλίους αἱ ὄροσειραὶ, αἱ περικυκλούσασαι τὰς πεδιάδας καὶ μόνον στενὴν τινὰ διώρυγα πρὸς ἐξέδον τῶν ὑδάτων εἰς τὴν θάλασσαν καταλείπουσαι.

Ἡ μεσόγαια τῆς Μακεδονίας συνίσταται ἐκ τριῶν κυκλοειδῶν πεδιάδων, ἐξ ἐκείνων, ὧν τὰ ὕδατα ἀθρόα ἐκχέονται εἰς τὸ τρίγωνον, ὅπερ διαγράφει τὸ βαθύ διάβρωμα τοῦ κόλπου τῆς Θεσσαλονίκης. Ἐν τοῖς πλεονεκτήμασιν, ἅτινα ἡ Ἰλλυρία ζῆλοῖ παρὰ τῇ Μακεδονίᾳ, καταλεκτέον οὐ μόνον τὰς γονίμους τῆς μεσογείας πεδιάδας, ἀλλὰ καὶ εὐπρόσδοτον καὶ φιλόξενον παραθαλασσίαν. Ἄντι παραλίας ὁμοιοσχημῶς ἀποκρίνοντο βλέπομεν μεταξὺ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Ἀξιοῦ καὶ τῆς τοῦ Στρογγύλου πλατύν ὄγκον ὀρέων προβάλλοντα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐν ταῖς τρισὶ βραχῶδεσι κλάδοις αὐτοῦ, ὧν εἰς, ὁ ἀνατολικώτατος, περατοῦται διὰ τοῦ Ἄθω, περικλείοντα ἠρέμους ὄρους.

Ὁ Ἄθως αἶρει εἰς ὕψος ὑπερδιςχιλίων μέτρων τὰς ἀκρότομους μαρμαρίνας πλευρὰς αὐτοῦ· κείμενος ἐν ἱερῇ ἀπὸ τοῦ στόμιου τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου ἀποστάσει, προβάλλει τὴν σκιὰν αὐτοῦ μέχρι τῆς θέσεως τῆς Λήμνου καὶ δεσπόζει παντὸς τοῦ βορείου μέρους τοῦ Αἰγαίου, ἔνθα ἵσταται ὀδηγὸς τοῖς ναυτιλλομένοις.

Δυνάμει τοῦ ἑλληνικοῦ τούτου σχηματισμοῦ τῶν παραλίων αὐτῶν ἡ Μακεδονία καὶ ἡ Θράκη διατελοῦσιν ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἑλληνικὸν κόσμον. Ἐν τοσοῦτῳ ἡ μεσόγαια εἶναι ὅλως διάφορος τῆς κυρίως Ἑλλάδος· ἀποτελεῖται μόνον ἐξ ὄρειων χωρῶν, ἐν αἷς οἱ κάτοικοι, κεχωρισμένοι τῆς θαλάσσης, ζῶσιν ὡς αἰχμάλωτοι ἐντὸς πανταχόθεν περικλειομένων κοιλάδων.

Ἡ 40ῆ μοῖρα διακόπτει τὸν σύνδεσμον τῶν ὀρέων, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τῷ πρὸς μεσημβρίαν χωροῦντι ἐμφανίζεται νέον ὄρογραφικὸν σύστημα. Ἐκλείπουσιν ἐφεξῆς τὰ ἄλπεια τόπια· τὰ ὄρη οὐ μόνον ταπεινότερα, εὐπροσιτώτερα καὶ μᾶλλον γεωργήσιμα γίνονται, ἀλλὰ καὶ βαθμηδὸν ἀποβαίνουσιν ἐλαφροὶ ὄλκοι, περιβάλλοντες τὰς γεωργουμένας γαίας, χωρίζοντες καὶ σκέποντες τὴν χώραν, οὔτε ἀπρόσιτον, οὔτε ἀγρίαν, οὔτε ἄγονον αὐτὴν ἀποφαίνοντες. Καὶ ἐνταῦθα ὅμως ἡ βελτιώσις περιορίζεται ἐν τῇ ἀνατολικῇ κλιτύν· αὐτόθι ἐκτείνεται τὸ γόνιμον λεκανοπέδιον τοῦ Πηνειοῦ, περικυκλούμενον ὑπὸ ζώνης ὀρέων καὶ χωριζόμενον τῆς θαλάσσης διὰ τῆς σειρᾶς τῆς Ὀσσης, ἥτις ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Πηλίου χωρεῖ εἰς τὴν θάλασσαν παραπλεύρως τῷ Ἄθω ὡς φραγμὸς ἐκ βράχων. Εὐτυχῶς δύο ρωγαὶ τῆς ὀροσειρᾶς ἀπαλλάσσουσι τὴν Θεσσαλίαν τῶν ὑδάτων αὐτῆς καὶ καθίστῶσιν αὐτὴν συγχρόνως προσιτὴν τῷ ἐμπορίῳ τῆς Ἀνατολῆς· τούτων δὲ ἡ μὲν εἶναι ἡ κοιλάς τῶν Τεμπῶν, ἡ δὲ, νοτιώτερον κείμενη, ἀντίκειται πρὸς τὴν πλατείαν καὶ βαθεῖαν ρωγμὴν, τὴν μεταξὺ

τοῦ Πηλίου καὶ τῆς Ὀθρυος διὰ τοῦ Παγαθητικοῦ κόλπου ἠνεωγμένῃν.

Καθ' ὅσον χωρεῖ τις πρὸς νότον, οἱ διακλαδισμοὶ ἀποβαίνουσιν ἐπὶ μᾶλλον πλείονες καὶ κατ' ἴσον λόγον πολλαπλασιάζουσι τοὺς ὄρους, οἵτινες ἀνατολικῶς καὶ δυτικῶς εἰσχωροῦσιν εἰς τὴν ξηρὰν. Οὕτως ὁ ἠπειρωτικὸς ὄγκος διακρίνεται, ἀποτελῶν ἐφεξῆς μόνον σειρὰν χερσονήσων, συνημμένων ἀλλήλαις δι' ἰσθμῶν.

Ἐντεῦθεν, ἦτοι ἀπὸ τῆς 39ης μοίρας βορείου πλάτους, ἐκεῖθεν, ἔνθα ὁ Τυμφρηστός αἶρει εἰς ὕψος 2,320 μέτρων περίπου τὴν κωνικὴν αὐτοῦ κορυφὴν μεταξὺ τοῦ Μαλιακοῦ καὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου καὶ συνάπτει ἅπαξ ἔτι πρὸς ἀλλήλας τὰς δύο κλιτύας τῆς Ἑλλάδος, ἄρχεται ἡ μέση Ἑλλάς, ἡ κυρίως Ἑλλάς λεγομένη. Τὸ ὄρος τοῦτο δεσπόζει πρὸς δυσμάς τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ Ἀχελῷου, ὅπερ ὅλον καταλείπεται ἐκτός τοῦ τελευταίου συστήματος τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος. Πρὸς ἀνατολὰς ἡ σειρὰ τῆς Οἴτης παρατείνεται πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς παραλίας τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου ἀποτελεῖ τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, ἔνθα οἱ ὄξεις βράχοι ἀφ' ἑνός, τὰ ἔλα δὲ ἀφ' ἑτέρου καταλείπουσι μεταξὺ στενὴν τινα μόνον πᾶροδον, δι' ἧς μόνως δύναται τις νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν πρὸς νότον χώραν. Ἡ ἀπὸ τῶν Θερμοπυλῶν μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου ἀπόστασις εἶναι ἕξ μιλίων αὐτόθι δὲ ὑπάρχει ὁ ἰσθμὸς, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἡ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς μέσης Ἑλλάδος ἀποτελοῦσα χερσόνησος ἀναπτύσσεται μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Σουνίου.

Τὸ κυριώτατον ὕψωμα τῆς χερσονήσου ταύτης εἶναι ὁ Παρνασσός, οὗ ἡ κορυφή, ὕψους 2,460 μέτρων, ἦν ἱερὰ παρὰ τοῖς κατοικοῖς τῆς περιχώρου ὡς μόνον σημεῖον, οὗ οὐδαμῶς ἦσαν τὰ ὕδατα τοῦ κατακλυσμοῦ, καὶ ὡς ἀφεταιρία νέου ἀνθρώπων γένους. Ἀπὸ τῆς βάσεως αὐτοῦ πρὸς βορρᾶν προρρέει ὁ Κηφισός, φέρων τὰ ὕδατα αὐτοῦ εἰς τὴν μεγάλην κοιλάδα τῆς Βοιωτίας, περιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ Ἑλικῶνος καὶ τῶν διακλαδισμῶν αὐτοῦ. Τῷ Ἑλικῶνι συνάπτεται ὁ Κιθαιρῶν, ἐγκάρσιον καὶ τοῦτο ὄρος, ἐκτεινόμενος ὅπῃ θαλάσσης εἰς θάλασσαν καὶ χωρίζων τὴν Ἀττικὴν ἀπὸ τῆς Βοιωτίας.

Δυσχερῶς δύναται τις νὰ εἴρῃ ἐγγὺς κειμένης δύο χώρας διαφορώσεως ἀλλήλων. Ἡ Βοιωτία εἶναι βεβυθισμένη ἐν τῇ ἀπομονώσει αὐτῆς τὸ ὕδωρ αὐτόθι ὑπερπλεονάζει καὶ λιμνάζει ἐν τῷ βάθει τῶν κοιλάδων, ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι ὑγρὰ καὶ ὀμίχλωδης, τὸ ἔδαφος λιπαρὸν καὶ ἡ βλάστησις ὑλομανής. Ἡ Ἀττικὴ προεκβάλλεται εἰς τὸ μέσον τῶν κυμάτων, ἅτινα εἰσχωροῦσιν εἰς τοὺς ὄρους αὐτῆς, εἶναι βράχος τραχύς, κεκαλυμμένος ὑπὸ λεπτοτάτου στρώματος ψυτικῆς γῆς καὶ λουόμενος ὑπὸ τῆς διαφανοῦς ἀτμόσφαιρας τοῦ νησιωτικοῦ κόσμου, ᾧ ἀνήκει ἐκ τε τῆς θέσεως καὶ τοῦ κλίματος αὐτοῦ. Τὰ ὄρη τῆς Ἀττικῆς προεκτείνονται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀποτελοῦσι τὴν ἐσωτερικὴν σειρὰν τῶν Κυκλάδων, ὡς ἡ τῆς Εὐβοίας προέκτασις ἀποτελεῖ τὴν ἐξωτερικὴν σειρὰν. Ὁ ὀργανισμὸς τῆς ἑλληνικῆς χώρας συνεπληρώθη ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ καθ' ἣν ἡμέραν ἀνέθορον ἐκ τῶν κυμάτων ἡ στενὴ καὶ χθαμαλὴ γλῶσσα τῆς γῆς, ἥτις ἔμελλε νὰ συνάψῃ τῷ ἠπειρωτικῷ ὄγκῳ τὴν νῆσον τοῦ Πέλοπος, ἀποδάσαν τὴν κυρίως χερσόνησον, τὸν τελευταῖον κρίκον σειρᾶς ὅλης γεωγραφικῶν διαψαλιδισμάτων, ἅτινα τείνουσι πρὸς τὸ σχῆμα ἐκεῖνο, τὸ τελείως ἐπὶ τέλος ἐπιτευχθέν. Οὕτως ἡ φύσις ἀνεωγῆς τῆς συνεχείας τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους ὤρυξεν ἐν αὐτῷ τῷ κέντρῳ αὐτοῦ δύο ἐσωτερικὰς εὐρείας καὶ προσήθους θαλάσσας, αἵτινες, ἀντιμέτωποι γινόμεναι ἀφ' ἑνός, ἀναπετάννυνται κατὰ τὸ ἕτερον ἄκρον, ἡ μὲν πρὸς τὴν Ἰταλίαν, ἡ δὲ πρὸς τὴν Ἀσίαν.

Ἡ Πελοπόννησος, ἰδίᾳ λαμβανομένη, ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον σύνολον. Ἐχει ἐν ἑαυτῇ τὸ κέντρον τοῦ ὄροσγραφικοῦ αὐτῆς συστήματος, ὅπερ περιβάλλει δι' ἰσχυρῶν βουνῶν τὸ ὄροπέδιον τῆς Ἀρκαδίας καὶ ἐκπέμπει εἰς τὰς περὶ αὐτὴν χώρας κλάδους, οἵτινες διαροῦσιν αὐτάς. Αἱ χώραι αὗται εἶναι ἡ κλιτύς, ταυτιζόμεναι ἀνεπαισθήτως μετὰ τοῦ κεντρικοῦ ὄροπέδιου, ὡς ἡ Ἀχαΐα καὶ ἡ Ἠλις, ἡ νέα χερσόνησος, ὧν ἡ συναρμογὴ ἀποτελεῖται ἐξ ὄρειων ὕψωμάτων, προεκτεινομένων πρὸς νότον καὶ ἀνατολὰς τοιαῦται εἶναι αἱ χερσόνησοι τῆς Μεσσηνίας, τῆς Λακωνίας καὶ τῆς Ἀργολίδος, χωριζόμεναι ὑπὸ βαθέων κόλπων μετὰ εὐρείας πλωτῆς ὁδοῦ.

Ὁ ἐσωτερικὸς τῆς Πελοποννήσου σχηματισμὸς δὲν εἶναι ἴ-

τον τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῆς περιφερείας ποικίλος. Ἐπὶ τῶν μονοτόνων ὄροπέδιων τῆς Ἀρκαδίας νομίζει τις ὅτι εὐρίσκεται ἐν μέσῳ εὐρείας χώρας· αὐτόθι βλέπει αὐλῶνας περικλεισμένους, ὁμοίους τῇ Βοιωτίᾳ κατὰ τὴν θέαν καὶ τὴν ὀμίχλωδην ἀτμόσφαιραν, ἐνῶ τὰ ὄρη τῆς δυτικῆς Ἀρκαδίας ὑπομιμνήσκουσι τὴν φύσιν τῆς ἀγρίας Ἠλείου. Τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Πελοποννήσου ὁμοιάζει τοῖς ὑπὸ τοῦ Ἀχελῷου ἀρδευόμενοις πεδίοις· αἱ πλούσιαι πεδιάδες τοῦ Παμῖδου καὶ τοῦ Εὐρώτα εἶναι προσχώσεις τοῦ ποταμοῦ, ὅστις, ὡς ὁ Πηνειὸς τῆς Θεσσαλίας, ἐξέρχεται ἀπὸ τῶν ρωγᾶδων τῶν βράχων· ἐπὶ τέλος ἡ Ἀργολίς μετὰ τῆς τοῦ Ἰνάχου κοιλάδος αὐτῆς, μετὰ τῆς καθ' ὀλοκληρίαν ὑπὸ ναυλοχίων χαρακωμένης καὶ ὑπὸ νήσων περιφρουρουμένης χερσονήσου αὐτῆς εἶναι ὡς πρὸς τὴν θέσιν καὶ τὴν φύσιν τοῦ ἐδάφους δευτέρα Ἀττικὴ. Οὕτως ἡ τὴν Ἑλλάδα δημουργήσασα φύσις ἀναπαράγει ἅπαξ ἔτι ἐν τῷ μεσημβρινωτάτῳ μέρει τῆς ἠπειροῦ τὰ προτιμώμενα σχήματα καὶ σωρεῖ ἐν στενῷ χώρῳ τὰς αἰσθητοτάτας ἀντιθέσεις.

(Ἀκολουθεῖ).

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ

Ἡ Ἠμαθία.

Ἡ Ἠμαθία ἦν ὁ πρῶτος καὶ ἀρχαιότερος πυρὴν τοῦ εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον αὐξηθέντος μακεδονικοῦ βασιλείου¹. Ἡ ἔκτασις τῆς χώρας Ἠμαθίας διάφορος παρὰ τοῖς διαφόροις συγγραφεῦσι παρουσιάζεται.

Α'. Περὶ Ἠμαθίας γενικῶς

Ἡ παραγωγὴ τοῦ ὀνόματος Ἠμαθίας² ἀπὸ βασιλέως τινὸς Ἠμαθίου ἢ ἀπὸ τοῦ υἱοῦ Μακεδόνης Ἀμάθου ἢ ἀπὸ Ἠμαθίωνος τινος ἤρωος δικαίως ἀπορρίπτεται ὑπ' Αβελ³, ὁρθῶς ἀποδεχομένου τὴν ὀνομασίαν παραχθεῖσαν ἐκ τοῦ ἄμαθος, δηλοῦντος ἀμύωδον παραλίαν, ὡς ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ὁ ἐν Πελοποννήσῳ Πύλος ἠμαθῶεις καλεῖται· οὐδεμίαν δὲ κατ' αὐτὸν⁴ πολιτικὴν οὔτε φυλετικὴν ἐκείνητο σημασίαν τὸ ὄνομα, ἅτε δηλοῦν, ὑπὸ καθαρῶς φυσικῆν ἔννοιαν, τὴν ὀμαλὴν παραθαλασσίαν χώραν πρὸς διαστολὴν ἀπὸ τῆς μεσογαίας, Ὁρεστίδος ἐπικλιθεῖσης, ἧς οἱ κάτοικοι «Ὁρέσται Μακεδόνες»⁵ ἐκλήθησαν οὐχὶ ἀπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὀρέων⁷.

Ἡ χώρα Ἠμαθία μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου⁸ ὑπὸ τὸ ἐπιθέτον «ερατεινὴ»· ἐκ δὲ τῆς θέσεως, εἰς ἣν τάσσεται μετὰ τὴν χώραν Πιερίαν, ὑπεμφαίνεται ὅτι αὕτη ἔκειτο, κατὰ τὸν ποιητὴν, μᾶλλον ἐν τῇ μεσογαίᾳ ἢ παρὰ τὴν παραλίαν· διότι ἡ θεὰ Ἥρα καταλειπούσα τὸν Ὀλύμπου πρῶτον μὲν τὴν χώραν Πιερίαν⁹ ἐπέβη, εἶτα τὴν χώραν Ἠμαθίαν καὶ κατόπιν ἀφίκετο ὑπὲρ τὰς ἀκρωτάτας κορυφὰς τῶν νησοῦντων θρηακικῶν ὀρέων.

Καθ' Ἡρόδοτον¹⁰, καλοῦντα αὐτὴν Μακεδονίδα, ἐξετείνεται ἡ χώρα Ἠμαθία μετὰ τῶν ποταμῶν Λυδίου καὶ Ἀλιάκμονος¹¹.

Τὸ δ' ὄνομα Ἠμαθία φαίνεται εἶτα ἐπεκταθὲν ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ἐπὶ πολλοῦ τινος μέρους, ἢ ἄμεινον εἰπεῖν, ἐφ' ἀπάσης τῆς μετὰ ταῦτα Μακεδονίας, ὡς τοῦτο ἐκ χωρίων ἀρχαίων συγγραφέων¹² μετὰ βεβαιότητος ἐξάγεται. Ἐξ οὗ δ' ἐν τῷ μετέπειτα χρόνῳ ἐπεκράτησεν ἡ ὀνομασθία Μακεδονία, τὸ ὄνομα Ἠμαθία περιορίσθη εἰς δῦλῳσιν τῆς ἀρχικῆς ἐστίας¹³ τοῦ ἐκτεταμένου μακεδονικοῦ κράτους, κειμένης, ὡς ἀνωτέρω εἰρηται, μετὰ τῆς Λυδίου καὶ Ἀλιάκμονος.

Τὸ δὲ παρὰ Πολυβίου¹⁴ χωρίον, ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ Ἠμαθία τὸ πάλαι Παιονία προσηγορεύετο, ἀνάγεται πάντως εἰς ἐκείνην τὴν σχέσιν τῆς ἀρχαιοτέρας ἱστορίας τῆς περὶ ἧς πρόκειται χώρας, καθ' ἣν, τῶν Παιόνων ἐπεκταθέντων ἀπ' Ἀξίου μέχρι τῶν ὀρίων Ἰαλλυρίδος¹⁵ καὶ τῆς κλίσεως τῆς χώ-

ρας από τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἐπικρατησάσης, ἐγκατελείφθη τὸ ὄνομα Ἡμαθία, ὅπως ἀναφανῆ αὐθις ἐν τῷ ὑστέρω χρόνῳ.

Ὁ Flathe¹⁶ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ Αἰσχύλου¹⁷ καὶ Ἰουστίνου¹⁸, ἀναγράφει ὅτι ἡ χώρα Ἡμαθία κληθεῖσα μετὰ ταῦτα Μακεδονία, ὀνομάζεται ποτε Πελασγία, ὅπερ ἀποκρούεται ὑπὸ Forbiger¹⁹. Ὁ αὐτὸς Flathe²⁰ ἐσφαλμένως ἀναφέρει τὴν χώραν Ἡμαθίαν πάλαι Μακεδονίαν καλουμένην· ἡ δὲ χωρία²¹ εἰς μαρτυρίαν ἐπικαλεῖται τάντιθετα πάμπαν δημαινουσίν, ἥτοι ἡ μετὰ ταῦτα Μακεδονία Ἡμαθία πρὶν ἐκαλεῖτο.

Οἱ μεταγενέστεροι γεωγράφοι τε καὶ ἱστορικοὶ διαφέρουσιν ἀλλήλων ὡς πρὸς τὴν ἑκτασίν, ἣν ἀπονέμουσι τῇ ἀρχαίᾳ Ἡμαθίᾳ.

Καὶ ὑπὸ μὲν Müller²², ἐπομένου τῷ Ἡροδότῳ²³, περιορίζεται ἡ χώρα Ἡμαθία ἐν μέσῳ τῶν ποταμῶν Λυδίου καὶ Ἀλιάκμονος καὶ περὶ τὴν Ἐδεσσαν κειμένη. Ὑπὸ δὲ τοῦ Abel²⁴ ὡς ἀνερχώ- ρτος ἐκλαμβάνεται ὁ περιορισμὸς Ἡμαθίας μετὰ τῶν ποτα- μῶν τούτων· ἐκ δὲ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐπιφερομένων ἐξάγεται, ὅτι οὗτος τείνει εἰς ἐπέκτασιν τῶν ὁρίων αὐτῆς μᾶλλον ἐπὶ τὴν παραλίαν.

Ἐτι δυσχερέστερος ἀποβαίνει ὁ ὑπὸ Mannert²⁵ γινόμενος προ- διορισμὸς Ἡμαθίας, καθ' ὃν αὕτη τοσοῦτο δυσμικῶς τῶν ἐκδο- λῶν τοῦ Ἀξιοῦ καὶ κατὰ μήκος τῶν ποταμῶν Ἐριγῶνος καὶ Λυ- δίου ἐχώρει, ὅσῳ καὶ ἡ πεδιάς αὐτὴ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐγκλισίν ἐξετείνεται· προδόντων δ' οὕτως, ὅτι ὑπὸ Mannert δίδεται τῇ Ἡμα- θίᾳ ἑκτασίς, ἣν οὐδέποτε ἔσχεν ἡ χώρα αὕτη κατὰ τὴν πρώτην καὶ ἀρχαίαν αὐτῆς σύστασιν.

Ὁ δὲ Sickler, παραδόξως ἀποκαλῶν καὶ Μυγδονίαν²⁶ τὴν χῶ- ραν Ἡμαθίαν, ἐκτείνει αὐτὴν πρὸς βορρᾶν τῆς Πιερίας ἀπὸ τοῦ Ἀξιοῦ μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Ἰλλυριδος.

Ὁμοίως καὶ ὑπὸ Forbiger²⁷ καὶ Kiepert²⁸ ἐπεκτείνεται ἡ Ἡ- μαθία ἀπ' Ἀξιοῦ μέχρις Ἀλιάκμονος· περιλαμβάνεται δ' οὕτως ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ καὶ ἡ κατὰ ρητὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡροδότου²⁹ μετὰ τῶν Λυδίου καὶ Ἀξιοῦ ποταμοῦ κειμένη Βοττιαίς.

Πᾶσαι δ' αὗται αἱ ὑπὸ τῶν ἐξαγγελθέντων φερόμεναι ἐπεκ- τάσεις τῶν ὁρίων Ἡμαθίας πέραν τῶν ποταμῶν Ἀλιάκμονος καὶ Λυδίου ἐξεπλήγασαν πάντως ἐξ εἰδήσεων, ἀναγομένων εἰς τὴν ἐν ὑστέρω χρόνῳ γενομένην ἀνακαινιστὴν τοῦ μυθικοῦ ὀνό- ματος τῆς χώρας ταύτης ὑπὸ τῶν ἀρχαίων³⁰, ἀπονεμόντων αὐτῇ πλείω ἑκτασίν καὶ ταύτῃ δ' ἐπομένως πλείους πόλεις³¹· τὸν πρῶ- τον ὅμως πρῶτα αὐτῆς ζητητέον ἐν τῇ μετὰ τῶν εἰρημένων ποταμῶν χώρᾳ καὶ περὶ τὴν πόλιν Ἐδεσσαν.

Οὕτως οὖν συνωδᾶ τοῖς προσηρημένοις περιορίζεται ἡ χώρα Ἡμαθία ἐκ δυσμῶν μὲν ὑπὸ τῆς Ἐορδαίας³², ἐξ ἀνατολῶν δὲ ὑπὸ τῆς Βοττιαίδος³³ καὶ Πιερίας, νοτιόθεν ὑπὸ τῆς Ἐλμείας καὶ βορειόθεν ὑπὸ τῆς κοιλάδος μὲν τοῦ ποταμοῦ Λυδίου ἐντεῦθεν τῆς βορείου τε καὶ ἀνατολικῆς τοῦ ὄρους Βίτσι σειρᾶς, τῆς κα- λουμένης νῦν πρῶτον μὲν Νίτσου εἶτα δὲ Παϊκού³⁴ κατὰ τὸν χάρτην Müller³⁵, ὑπὸ τῆς Ἀλμωπίας δὲ, κατὰ τὸν χάρτην Kiepert³⁶.

Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ θέσει κειμένη ἡ χώρα Ἡμαθία, ἐξετείνεται κατὰ μήκος μὲν, ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμᾶς, ἐπὶ δέκα καὶ ἑν, κατὰ πλάτος δὲ, ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, ἐπὶ πέντε γεωγραφικὰ μίλια³⁷. Περιελάμβανε δ' ἐν τῇ ἐκτάσει ταύτῃ κειμένη ἡ Ἡμα- θία καὶ τὰς πόλεις Ἐδεσσαν ἢ Αἰγᾶς, Σκύδραν, Κίτιον, Βέροϊαν, Ἡμαθίαν καὶ Μεζαν³⁸.

Β'. Περὶ τῆς φυσικῆς καταστάσεως τῆς χώρας Ἡμαθίας.

Περὶ τῆς φυσικῆς καταστάσεως τῆς χώρας ταύτης ἐλλείπου- σιν ἀρχαῖαι πηγαι. Ὁ ὑψ' Ὀμήρου³⁹ γενόμενος χαρακτηρισμὸς τῆς χώρας Ἡμαθίας ὡς «ἐρατεινῆς» οὐδὲν ὠρισμένως περὶ τῆς καταστάσεως αὐτῆς σημαίνει. Ὁμοίως καὶ τὸ παρ' Εὐριπίδῃ⁴⁰ ἐγκώμιον τοῦ ποταμοῦ Λυδίου, ὡς λυπαινωτος τὴν διαφερομέ- νην εὐίππον χώραν, ὑπεμφαίνει μὲν τὸ εὐφορον αὐτῆς, οὐδε- μίαν ὅμως παρέχει ἑτέραν περὶ τῆς φυσικῆς συστάσεως αὐτῆς εἰδῶσιν.

Παρὰ Καμενιάτῃ⁴¹ δόζεται περιγραφή τῆς πρὸς δυσμᾶς τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης χώρας μέχρι Βεροίας ὡς ἀξύλου μὲν, ὡς τὰ πολλά, χαρακτηριστικῆς, πάσης δ' ὅμως γεωργικῆς ἐπιμε- λείας ἐπιτιδέουσιν παρεχομένης· καὶ αὕτη δὲ ἡ πόλις Βέροια ἀ- ναγράφεται περιφανεστάτη οὕσα «τοῖς τε οἰκίτορσι καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις, οἷς εὐτυχῆ πόλις τὴν σύστασιν».

Ἐκ τῶν μεταγενεστέρων ὁ μὲν Mannert⁴² ὄλην τὴν πεδιάδα,

ἐνθα ἡ Ἡμαθία ἔκειτο, χαρακτηρίζει ὡς εὐφορον καὶ ὠραίαν, ὁ δὲ Ami Boué⁴³ περὶ μέρους τινὸς αὐτῆς μόνον, ἥτοι περὶ τῶν περὶ τὴν ἀρχαίαν πόλιν Ἐδεσσαν τόπων καὶ ὁρέων ἐκφράζεται μετ' ἐνθουσιασμοῦ. Καὶ ὁ Abel⁴⁴ δὲ τοὺς παρ' Ἡροδότῳ⁴⁵ ἀναφερομέ- νους κήπους Μίδου τοῦ Γορδίου ἐν Ἐδέσῃ τάττων, ἐξαιρεῖ ὁ- μοίως τὴν ἀβρότητα καὶ πλησμονὴν τῆς φυσικῆς βλαστήσεως τῶν πέριξ τόπων. Ὁ αὐτὸς Abel⁴⁶ παρατηρεῖ τὴν γονιμότητα τοῦ παρατέρω πεδίου σκεπομένου κατὰ τοῦ βορειόθεν ἐπιπνέοντος θερμοῦ ἀνέμου ὑπὸ τῆς σειρᾶς τοῦ ὄρους Βεροίου ἐκ τριῶν πε- ριοριζούσης μερῶν τὴν περὶ ἧς πρόκειται πεδιάδα, ἀποτελοῦ- σαν εὐάρεστον ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἐπιλοιπον τελευτώδη καὶ ἔ- ρημον χώραν.

Ὁμοίως καὶ ὁ Cousinéry⁴⁷ καὶ ἰδίᾳ διὰ μακρῶν ὁ Heuzey⁴⁸ ἐξαι- ρουσι τὴν εὐφορίαν τοῦ πεδίου τούτου, οὐ τὸ ἔδαφος ἐπιτιδέουσι εἰς καλλιέργειαν ἅμα δὲ καὶ ἀναδοτικὸν παντοίων σπερμάτων.

Συνελόντι δ' εἰπεῖν ἅπαντα ἡ μετὰ τῶν ποταμῶν Ἀλιάκ- μονος καὶ Λυδίου πεδιάς εὐφορος οὕσα, μόνον περὶ τὴν λίμνην Πέλλης μεταβάλλει ὄψιν ἐν χειμῶνος ὥρα, ἅτε διη ὑπὸ τῶν εἰς τὴν λίμνην ταύτην ἐνδιδόντων ποταμῶν κατακλυζομένη· ἀλλὰ καὶ ἡ κατάστασις αὕτη μεταβάλλεται ἐν θέρος, τῶν ὑδάτων ἀποστρυομένων καὶ τῆς πέριξ φύσεως χλοερὰν ἀναλαμβάνουσης ὄψιν⁴⁹.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1) Abel: Makedonien vor König Philipp: Leipzig 1847. σ. 25. «Der Kern des späteren makedonischen Reichs war die Land- schaft Emathia». — Πρβλ. Born: Zur makedonischen Geschichte: Berlin 1858. σ. 3. «Den Kern Macedoniens bildete ursprünglich nur die Landschaft Emathia».

2) Τὸ ὄνομα Ἡμαθία παράγεται ὑπὸ Sickler: Handbuch der alten Geographie: Cassel 1824. σ. 409 ἐκ τοῦ φοινικικοῦ *aemdah*, δη- λούστος κατοικίαν· ἀλλ' ὑπὸ Kiepert: Lehrbuch der alten Geoprap- hie: Berlin 1878, σ. 310 γίνεται ἀποδεκτὴ ἡ ἐτυμολογία τοῦ ὀνόματος Ἡμαθίας ἐκ τοῦ ἐλληνικοῦ ἕματος. Πρβλ. Abel: Maked. κτλ. σ. 25. «Es ist offenbar, dass die Benennung von ἕματος Küstenland abstammt».

3) Makedonien κτλ. σ. 25. «Ueber die Abstammung dieses Namens von einem König Emathios, oder von Makedons Sohne Amathos, oder gar von Emathion braucht nichts weiter gesagt zu werden».

4) Ἰλ. II, στίχ. 77. «Νέστωρ, ὃς ῥα Πύλοιο ἀναξ ἦν ἱμαθέν- τος». Καὶ Ὀδυσ. II, στίχ. 326. «Ἡ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύνητορας ἱμαθέντος». Ἡ ἐτυμολογία τοῦ ἐπιθέτου τούτου ἀπὸ τινος ποταμοῦ Ἀ- μάθου ὑπὸ Στράβωνος (VIII, 3) ἀναφερομένη, φαίνεται πάμπαν ἀπίθα- νος οὕσα· διὸ καὶ ὁ αὐτὸς γεωγράφος παρατίθησιν ἐν τῷ εἰς τὴν ὀρθὴν πα- ραγωγῆν τοῦ ἐπιθέτου, ἐπιλέγων τὰδε: «Θινώδης δὲ καὶ στενὴς ἐστὶν ὁ τῆς θαλάσσης αἰγιαλός, ὥστ' οὐκ ἂν ἀπογνοίῃ τις ἐντεῦθεν ἱμαθέντα ὀνομάσθαι τὸν Πύλον».

5) Abel: Makedon. κτλ. σ. 2. «Die Benennung hatte ur- sprünglich weder eine politische noch eine stammliche Bedeu- tung, sondern eine rein physische».

6) Πολυβ. XVIII, 30, — Livius XXXIII, 34.

7) Otrf. Müller: Ueber die Wohnsitze, die Abstammung und die ältere Geschichte des makedonischen Volks: Berlin 1825. σ. 14—15. Ein Nebenthal von Elimeia... wurde von den Makedonem Orestā bewohnt, die ohne Zweigel von ihren Bergen den Namen haben; nicht von Agamemnon's Sohne».

8) Ἰλ. XIV, στίχ. 226. «Πιερίην δ' ἐπιβίσα καὶ Ἡμαθίην ἐρα- τεινήν».

9) Ἦν νοητέον πρὸς βορρᾶν Ὀλύμπου ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ τιθεμένην. Πρβλ. Β. Γ. Σκορδέλους: Meditationes Thracicae: Leipzig 1877. σ. 6.

10) VII, 127. «Λυδίῳ τε καὶ Ἀλιάκμονος, οἱ οὐρίζουσι γῆν τὴν Βοττιαίδα τε καὶ Μακεδονίδα».

11) Περιελάμβανεν ὅμως ἡ χώρα αὕτη καὶ τινὰ στενὴν ταινίαν γῆς καθήκουσαν μέχρι θαλάσσης. Πρβλ. Müller: Ueber die Wohnsitze

κλπ. des makedonischen Volks σ. 29. C. H. F. Brückner: König Philipp, Sohn des Amyntas von Macedonien und die hellenischen Staaten: Göttingen 1837. σ. 13. σημ. — και Flathe: Geschichte Makedoniens: Leipzig 1832. I. σ. 14.—Τουαντιόν δ Niebuhr: Vorträge über alte Länder-und Völkerkund: Berlin 1851. σ. 293. οὐκ ἐπεκτείνει τὴν χώραν Ἡμαθίαν μέχρι θαλάσσης, ἀλλ' ἀποχωρίζει αὐτὴν ἀπὸ τῆς παραλίας διὰ τῆς χώρας Πιερίας καὶ στενῆς τινος λωρίδος γῆς ἀνηκούσης τῇ ἀρχαίᾳ Βοττία, ὡς λέγει. «Dieses Niedermakedonien (die eigentliche Emathia) im eigentlichen Sinne. . . reicht nicht bis an's Meer, es wird durch Pieria und einen schmalen Strich des alten Bottia abgesondert». Πρβλ. καὶ σ. 279. «Das eigentliche Makedonien erreichte das Meer nicht.» — Ὁμοίως συμφωνεῖ τῷ Niebuhr καὶ ὁ Delacoulonche: Mémoires. . . sur le berceau de la puissance macédonienne, des bords de l'Haliacmon à ceux de l'Axius: Paris 1858. σ. 6. «Malheureusement pour cette conjecture ne paraît pas s'être étendue (l'Emathie) jusqu'au golfe Thermaïque».

12) Στράβ. VII, ἀ. 11. «ὅτι Ἡμαθία ἐκαλεῖτο πρότερον ἢ νῦν Μακεδονία». Στέφ. Βυζάντ. ἐν λέξει «Ἡμαθία, πόλις καὶ χωρίον, ἢ νῦν Μακεδονία». — Plinius Natur. Hist. IV, 34. «Macedonia postea CL populorum. . . Emathia antea dicta». — Justinus VII, 1. Macedonia ante. . . Emathia cognominata est».

13) Forbiger, ἐν Pauly's Real-Encyclopädie der class. Alterthums wissenschaften: IV, Stüttgart 1846. σ. 1332. σημ. 1. «Auch der später nur eine einzelnen Landschaft gebliebene Name Emathia, wurde früher von ganz Macedonien gebraucht».

14) XXIV, 8, 4. «Τὸς μὲν πολιτικούς ἀνδρας. . . ἀναστάτους ποιήσαντα μεταγαγεῖν εἰς τὴν νῦν μὲν Ἡμαθίαν, τὸ δὲ παλαιὸν Παιονίαν προσαγορευομένην». Πρβλ. Liv. XL, 3. «Emathia quae nunc dicitur quondam Paeonia appellata».

15) B. Giseke: Thrakisch-Pelagische Stämme der Balkanhalbinsel und ihre Wanderungen in mythischer Zeit: Leipzig 1858 σ. 6. «Es wohnen also Paeonen in der ganzen Breite des Landes von Axios bis an die Illyrischen Berge».

16) Geschichte Macedonien's κτλ. I, σ. 14.

17) Ἰκέτιδες στίχ. 252—259.

18) VII, 1.

19) Ἐν Pauly's Real-Encyclop. κτλ. τόμ. IV, σ. 1335 σημ. 1.

20) Geschichte Maked. κτλ. I, σ. 15.

21) Justinus VII, 1. καὶ Plinius: Nat. Aist. IV, 34. βλ. ἀνωτέρω.

22) Ueber die Wohnsitze κτλ. des makedon. Volks σ. 40—41. «Mehrere Schriftsteller versichern im Allgemeinen, Makedonien habe früher Emathien geheissen, wobei indessen. . . nicht an das Oberland, sondern vorzüglich an die Gegend der Flussmündungen und um Edessa zu denken ist».

23) VII, 127.

24) Maked. κτλ. σ. 26. Emathia auf das eige Makedonis zwischen Lydias und Haliakmon zu beschränken ist durchaus unstatthaft. Τῷ Abel ἔπεται καὶ ὁ Born: Zur makedonischen Geschichte κτλ. σ. 3. «. . . Emathia d. h nicht blos das zwischen den Flüssen Haliakmon und Eydias gelegene Gebiet, sondern die ganze Küstenebene östlich bis zum Meer.» Πρβλ. καὶ σ. 16.

25) Geographie der Griechen und Römer: Landshut, 1812. VII, σ. 424. «Die Landschaft Emathia. . . welche sich westlich von der Mündung des Axius längst dem Flusse Erigon und Lydias so weit gegen westen streckte als die Ebene reicht».

26) Handbuch der alten Geographie: Cassel 1824. σ. 407. «Emathia oder Mygdonia alles Land nördlich über Pieria zwischen dem Axius und der Grenze der Illyris graeca, oder den Candavischen Gebirgen». Ἡ δὲ Μυγδονία καὶ Ἡρόδοτον (VII, 123) καὶ Θουκυδίδην (II, 99) ἔκειτο ἐκείθεν (πρὸς ἀνατολὰς) τοῦ ποταμοῦ Ἀξιῶ.

27) Ἐν Pauly's Real-Encyclopädie κτλ. IV, σ. 1338. «Oes-

tlich' von Lyncestis und Eordäa im südöstlichen Theile des einst von den Pieriern bewohnten Landstrichs zog sich die Landschaft Emathia von Axius nach dem Haliakmon herab».

28) Lehrbuch der alten Geographie: Berlin 1878. σ. 310. «Emathia. Die gegen die Küste hin sandige Ebene. . . durch welche Axios und Haliakmon. . . münden, heisst zugleich im engeren Sinne Μακεδονίς».

29) VII, 123. 127.

30) Müller: Ueber die Wohnsitze κτλ. des makedon. Volks. σ. 41. «Später wurde der alte mythische Name erneuert; und noch Ptolemäus kennt ein Emathien, in dem Kyrrhos, Eidomenä, Gorthynia, Edessa, Beröa, Pella liegen. Πρβλ. Abel. Makedonien κτλ. σ. 26. «Für diese Ausdehnung spricht auch der Umfang Emathias bei der späteren Erneuerung des Namens».

31) Πτολεμαῖος III, 13, 39. «Ἡμαθίας (πόλεις) Ἐῤωπος, Τύρισσα, Σκύδρα, Μύεζα ἢ Μιέζα, Κυριός (ἢ Κύρρος), Ἰδομένη, Γορδηνία ἢ Γο(υ)ρδουσία, Ἄιδεσσα (ἢ Ἐδεσσα), Βέρροια, Αἰγαία, Πέλλα. . . . Πρβλ. Liv, XL, 3.

32) Delacoulonche: Mémoire. . . sur le berceau de la puis. macédon. κτλ. σ. 5. «. . . à l'ouest elle (l'Emathie) comprenait l'un de versants de la chaîne de montagnes au delà de laquelle se trouvait l'Eordée». — Ἀκατάληπτος ἐστὶν ὁ ὑπὸ Forbiger: Handbuch der alten Geographie: Leipzig 1848. III, σ. 1061. γινόμενος προσδιορισμὸς Ἡμαθίας. Westlich' λέγει, von Eoadäa, Lyncestis und Pelasgiotis folgte zwischen dem Haliacmon und Axios die von Ludias durdhrströmte Landschaft Emathia». — Καὶ πρῶτον μὲν δυσμικῶς Ἐορδίας μὲν ἔκειτο οὐχὶ ἢ χώρα Ἡμαθία, ἀλλ' ἢ Ὀρεστίς καὶ Δυγκηστίς, Δυγκηστίδος δὲ δυσμικῶς ἦσαν τὰ Ἰλλυρίδος ὄρια. Ἐἴτα δὲ ἢ χώρα Πελασγιῶτις κειμένη ἐν Θεσσαλίᾳ οὐδὲν κοινὸν ἔνταυθα μετὰ τῆς Ἡμαθίας ἔχει. Βλ. χάρτας Müller καὶ Kiepert: Neuer Atlas von Hellas und den hellenischen Colonien πίν. VII.

33) Ἡ χώρα Βοττιαίς ἐν τῷ χάρτῃ Kiepert: Neuer Atlas κτλ. πίν. VII, οὐ κεῖται μετὰ τὸν Λυδίου καὶ Ἀξιῶ, ὡς ὀρίζει αὐτὴν ὁ Ἡρόδοτος VII, 123—127, ἀλλ' ἐκτείνεται ἐντεῦθεν τοῦ ποταμοῦ Λυδίου πρὸς τὴν πόλιν Βέρροια καὶ τὸν Ἀλιάκμονα ποταμὸν. — Πρβλ. Delacoulonche: Mémoire. . . sur le berceau de la puis. macéd. κτλ. σ. 6. «La Bottiée comme nous essaierons de la montrer plus tard dépassait le Lydias et suivait les bords de l'Haliacmon jusqu' au territoire de Beroea». Ἰδ. καὶ σελ. 51—52.

34) Ἰδ. Kiepert: Neuer Atlas von Hellas κτλ. πίν. XV. — Πρβλ. Delacoulonche: Mémoire. . . sur le berceau de la puis. macéd. κτλ. σ. 5. Ses limites (les limites de l'Emathie) au nord étaient suivant toute vraisemblance, les ramifications des montagnes d'Edesse. . .

35) Ueber die Wohnsitze κτλ. des maked. Volks ἐν τέλει.

36) Neuer Atlas von Hellas κτλ. πίν. VII. Περὶ τῆς θέσεως Ἀλμωπίας διαφωνοῦσιν οἱ μεταγενέστεροι γεωγράφοι καὶ ἱστορικοί. Οἱ μὲν τούτων ἀποδέχονται αὐτὴν ἐπὶ τῆς δυτικῆς τοῦ Ὀλύμπου πλευρᾶς κειμένην, μετὰ τὴν Πιερίαν καὶ Πελαγονίαν Τριπόλεως ἡγέτης δέ, ὅπως εἶπεῖν, τῆς γνώμης ταύτης εἶναι ὁ Müller: Ueber die Wohnsitze κτλ. des makedonischen Volks σ. 15 Orchomenos σ. 133, 244. Τούτῳ δ' ἔπονται οἱ μεταγενέστεροι Flathe: Geschichte Maked. κτλ. σ. 19. Abel Makedon. κτλ. σ. 145 καὶ B. Giseke: Thrakisch-Pelagische Stämme κτλ. σ. 22.—Οἱ δὲ τιθέασιν αὐτὴν πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως Ἐδέσσης καὶ τῆς ἀνω κοιλάδος τοῦ ποταμοῦ Λυδίου ὑπὲρ δὲ τῆς γνώμης ταύτης τάσσονται ὁ Kiepert: Neuer Atlas von Hellas κτλ. πίν. VII, ὁ Forbiger: Geographie κτλ. III, σ. 1061 καὶ ἐν Pauly's: Real-Encycl. κτλ. I, σ. 374, Leake: Travels in Northern Greece: London 1835. III, σ. 445. καὶ Heuzey et Daumet: Mission archeologique de Macédoine: Paris 1876. σ. 322.

37) Abel Maked. κτλ. σ. 9—10. nördlich von Pierien breitet sich das makedonische Tiefland aus. . . seine grösste Ausdehnung beträgt von Osten nach Westen 11, von Nord nach Süd 5 g. Meilen.—Πρβλ. Born: Zur maked. Geschichte σ. 3.

38) Περὶ Μιέζης προκειμένου ἀνάγκη σημειῶσαι ἐνταῦθα, ὅτι ἡ πόλις αὕτη ἔκειθεν τοῦ Ἀλιέκμονος ποταμοῦ, ἐπομένως ἐκτὸς τῶν ὄρειων τῆς Ἡμαθίας, κατὰ τὴν στενὴν ἔννοιαν αὐτῶν. Περιλαμβανόμεν δ' αὐτὴν καὶ τάσσομεν μεταξὺ τῶν λοιπῶν πόλεων Ἡμαθίας, διότι φρονοῦμεν, ὅτι κατὰ τὸν πρὸς ἀνατολὰς ροῦν τοῦ ποταμοῦ Ἀλιέκμονος ἐν μέσῳ Πιερίας καὶ Ἡμαθίας, περὶ τὸν Βούνασαν καὶ τὰς πόλεις Βέροϊαν καὶ Μιέζαν (ἴδ' ἄριστον Kiepert: Neuer Atlas κτλ. πίν. VII), ὡς ὄριον μεταξὺ ἀμφοτέρων τούτων τῶν χωρῶν ἀδύνατον ἐκληφθῆναι ἀκριβῶς ἢ κοίτη τοῦ Ποταμοῦ τούτου, ὄντος ἄλλως διαβατοῦ, ἀλλ' ἡ ὑψηλὴ καὶ μακρὰ τῶν Πιερικῶν ὄρειων σειρά, ἀποτελοῦσα ἐνταῦθα τὸ ἀσφαλέστατον ὄριον, ὡς ὀρθῶς παρατηροῦσι τοῦτο ὁ Heuzey καὶ Daumet: Mis. archéologique κτλ. σ. 183. «Il est de fait que la chaîne épaisse des monts Pieriens forme en cet endroit une limite plus effective que le cours guéable de l'Haliacmon, et que cette partie de la rive droite du fleuve paraît se relier naturellement à la grande plaine de l'Emathie». Πρβλ. καὶ σ. 457 «De là on peut induire que, dans l'antiquité, il dépendait (le canton de Palatitza, ἔνθα ἡ Μιέζα) de l'Emathie plutôt que de la Pierie, dont les limites naturelles sont mieux marquées en cet endroit par les montagnés que par le cours de l'Haliacmon».

39) Ἰδ. XIV, στίχ. 226 «Πιερίαν δ' ἐπιβῆσα καὶ Ἡμαθίην ἐραπεινήν».

40) Βάχχαι, στίχ. 571.

41) Κερ. 6. ἔκδ. Βενετ.

42) Geogr. VII, σ. 424 «Das kleine Reich war in der fruchtbaren und schönen Landschaft Emathia».

43) Recueil d'itinéraires dans la Turquie d'Europe: Vienne 1854. I, σ. 282—283. «On voit ce bijou de la nature encadré entre le demicercle de collines bordant la plaine et un autre le plus grand cercle de montagnes boisées...».

44) Maked. κτλ. σ. 112. «Wahrlich nirgends anders als hier (in Edessa) dürfen wir die Gärten des Midas suchen».

45) VIII, 138.

46) Maked. κτλ. σ. 12.

47) Voyage dans la Macedoine I, σ. 78. «Qu'on se figure un plaine de quinze lieues de profondeur et d'autant de largeur, qui a son horizon sur la mer, couverte de bois, des métairies, de villages, des ruisseaux signalés par de grands arbres et le lac de Genidjé qui en forme le centre et on aura une idée de ce magnifique tableau».

48) Heuzey et Daumet: Mission archéologique de Macédoine σελ. 179.

49) Felin de Beaujour: Voyage militaire dans l'Empire Ottoman: Paris 1829. I, σ. 198. «Cette plaine (de Genidjé) toujours inondée pendant l'hiver, offre en été le tableau le plus riche et le plus varié».

Π. Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ δ. φ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Τιμωρία ἐνόχου ἐν Σινική.—Ἡ παράδοξος βῆσις τῆς ἐν Σινική δικαιοσύνης, καθ' ἣν δὲν ἐπιτρέπεται ἡ τιμωρία ἐνόχου προσώπου, ἀν μὴ αὐτὸ τοῦτο τὸ πρόσωπον ὁμολογήσῃ τὴν ἐνοχίαν αὐτοῦ—κἀν ἔτι ἡ ὁμολογία αὕτη ἐπιτευχθῇ μόνον διὰ βατάνων—καλλίστα ἐξεικονίζεται ἐν τελευταίᾳ τινὶ δίκῃ Σίνου τινὸς ὀνόματι Τσέν-Τσί-Χουαί, ἐν τοῖς περίξ τοῦ Χόγκ-Κόγκ, κατηγορουμένου ὡς ἀποτελοῦντος μέλος μυστικῆς ἑταιρίας. Καθὰ ἀναφέρεται ὁ Σίνης οὗτος ὑπεβλήθη εἰς βασάνους ὑπ' αὐτὰς σχεδὸν τὰς πύλας τῶν ξένων ἐν Σαγκάη ἀποικιῶν, ὑπ' αὐτὰ τὰ ὄμματα εὐγενοῦς Σίνου καὶ ὑπὸ τὴν διεύ-

θυνσιν ὑπαλλήλου ἐπὶ τούτῳ ὀρισθέντος ὑπὸ τοῦ ἀντιβασιλέως τοῦ Νανκίν, ἐνὸς τῶν μεγιστάνων τοῦ Σινικοῦ κράτους. Τὸ παραδοξότερον μέρος τοῦ ζητήματος εἶναι τὸ ἐξῆς: αἱ βάσανοι αὗται δικαιολογούνται διὰ «τοῦ φόβου μήπως τιμωρηθῇ ἀθῶος». Κατὰ πρῶτον ὁ δικάσιμος ὑπέστη διαφόρους βασάνους, γονυπετήσας ἐπὶ πολλῶν συστροφῶν ἀλύσου, καιόμενου ταυτοχρόνως χάρτου ὑπὸ τοὺς ρῶθνας αὐτοῦ. Ἐν τῇ ἀποτυχίᾳ τούτων ὁ τοῦ ἀντιβασιλέως ἀντιπρόσωπος Γιοῦ δίσταζε πλείονα βασανιστήρια, ὀδυνηρότερα τὸν χαρακτήρα, αἱ τῆξικάρδιοι λεπτομέρειαι τῶν ὀποίων δὲν ἐπιδέχονται περιγραφὴν. Καὶ ὅμως ὁ Τσέν-Τσιν Χουαί δὲν ὁμολογεῖ. Ἐπὶ τούτῳ σημερινῆς τῆς ὥρας τὸ δικαστήριον ἀνέβαλε τὴν δίκην, ἵνα ἀνανεώσῃ τὴν βάρβαρον ταύτην ἐθιμοτυπίαν τῇ ἐπαύριον.

Γαλλικὸν δάνειον καὶ ἀρχαῖα χρεώγραφα.—Γνωστὸν ὅτι ἐν ἀκριβῆ ἀριθμῷ τὸ δάνειον, ὅπερ συνωμολογήθη τῇ 10 ἰανουαρίου (ν. ἡμ.) τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἀνῆλθεν εἰς τὸ ποσὸν 869,488,000 φρ., ἐν τῇ τιμῇ δὲ τῶν 92.55 φρ. ἡ ἔκδοσις ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὸν καταρτισμὸν διαρκῶν χρεωγράφων 3 0/0 μέχρι τοῦ ποσοῦ 28,184,376 φρ. Καθ' ἣν λοιπὴν στιγμὴν τὸ γαλλικὸν ἐν χρεωγράφοις χρέος ἠυξήθη κατὰ τὸ ἀνωτέρω ποσόν—ὅπερ ἄλλως δὲν ἀποτελεῖ νέον χρέος ἀλλ' ἀπλήν τροποποίησιν χρέους—ἐνδιαφέρει νὰ γνωρίσωμεν, ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν νεωτάτων καταλόγων τοῦ γαλλικοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν Γαλλίᾳ ὑφισταμένων διαρκῶν τε καὶ μετὰ χρεωλυσίῳ χρεωγράφων.

Συνεπεῖα δύο τροποποιήσεων γενομένων τῷ 1883 καὶ τῷ 1887 ὑπάρχουσιν ἐν Γαλλίᾳ τρία μόνον εἶδη κυβερνητικῶν χρεωγράφων τὸ 4 1/2 0/0 καὶ τὸ 3 0/0 διαρκῆ καὶ τὸ 3 0/0 μετὰ χρεωλυσίῳ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν χρεωγράφων καὶ τοῦ εἰς ταῦτα ἀνταποκρινόμενου κεφαλαίου ἐκάστης τῶν τριῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν ἔχει ὅδε:

	Χρεώγραφα	Κεφάλαια
4 1/2 τοῖς 100	305,540,285	6,789,784,106
3 " "	443,862,605	14,462,086,833
3 0/0 μετὰ χρεωλ.	117,041,880	3,901,396,000

Κατὰ συνέπειαν ὑπὸ τε διαρκῆ καὶ ὑπὸ χρεωλυτικὴν μορφήν ὑπάρχει εἰς βῆρος τοῦ θησαυροφυλακίου ὀλικὸν ποσὸν χρεωγράφων 856,444,770 φρ. ἀνταποκρινόμενον εἰς ὀλικὸν κεφάλαιον 25,153,266,939 φράγκων.

Τὰ 856 1/2 ταῦτα ἑκατομμύρια χρεωγράφων διανεμονται εἰς 4,708,348 ἔγγραφας, ἧτοι
 2,177,460 εἰς ἔγγραφας τοῦ 4 1/2 0/0
 1,992,005 " " " 3 0/0
 536 883 " " " 3 0/0 μετὰ χρεωλυσίῳ.

Μετὰ τοῦ τελευταίου ὡς ἀνωτέρω δανείου τὸ ὀλικὸν ποσὸν τῶν χρεωγράφων ἀνέρχεται εἰς 884,629,146 φρ. τὸ δὲ ἀνταποκρινόμενον εἰς ταῦτα κεφάλαιον εἰς 26,022,754,939 φράγκων.

Τὸ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια . . . ἐν Γερμανίᾳ.—Ἐπίσημος ἔκθεσις, καταρτισθεῖσα ὑπὸ καθολικοῦ, ἱερέως ἐν Βέμιδικ τῆς Βυαρρίας, ἀναφέρει τὰ ἐπόμενα περὶ ἐκβολῆς τῶν δαιμονίων ἀπὸ παιδός.

Ὁ ἀτυχὴς παῖς δὲν ἠδύνατο νὰ προσευχηθῇ ἢ μεταβῇ εἰς τὸν ναόν, εἶχε στιγμιαίας ἐξάψεις, δὲν ἀπένευε σεβασμὸν εἰς τὰ ἱερά καὶ ἐν ἄλλοις ἀποπήμασι συμπεριφέρετο κακῶς καὶ πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτοῦ. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἐζήτησαν τὴν συμβουλήν τῶν ἱατρῶν, ἀλλ' ὅταν οὐδὲν οὗτοι κατώρθωσαν, ὁ πατὴρ Αὐρηλιανός, ἱερεὺς τοῦ χωρίου, ἀνέγνωσε τὰς νενομισμένας εὐχὰς ἐπὶ τοῦ παιδός ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος. Τότε ὁ παῖς ἀπεστάλη εἰς μονήν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο οὐδεμίαν συνεπήγαγε βελτίωσιν. Ὅτε ὁ ἐπίσκοπος τῆς Αὐγουστούπολεως (Augsburg) πρὸ ἔτους ἐπισκέψατο τὸ χωρίον, ὁ πατὴρ ὡς τελευταῖον μέσον σωτηρίας ἠγγήσατο νὰ προσαγάγῃ τὸν παῖδα εἰς αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἐπιπέδῳ θεραπείας. Ὁ ἐπίσκοπος ἐπλησίασε τὸν παῖδα ἐν σοβαρότητι καὶ συναίσθησι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ ἐφώνησε: «Δὲν δύνασαι νὰ με ἀπατήσης, ἀκάθαρτον πνεῦμα!». Ὁ παῖς ὅμως ἐνέμενεν ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει, ὅτε καὶ συνεπέραναν πάντες ὅτι κατεῖχετο ὑπὸ πονηροῦ πνεύματος καὶ ἀπεφασίσθη κατὰ συνέπειαν νὰ χρησιμοποιοῦσθαι τὰ μέσα τῆς ἐκβολῆς αὐτοῦ. Ἡ τῶν σχετικῶν διατυπώσεων τέλεισι ἐπὶ δύο ἡμέρας διαρκέσασα ὑπῆρξεν ἀρκετὰ ἐπίπονος διὰ τὸν παῖδα. Ἡ

ἐπίσημος ἔκθεσις λέγει αὐτολεξεῖ περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν γενομένων σχετικῶν διατυπώσεων τὰς :

« Ἀφοῦ ἐφήρμοσα τὰ αὐτὰ καὶ τὴν πρῶταν μέσα, ἐξώρμισα τὸν δαίμονα νὰ ὁμολογήσῃ τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν, ἂν δηλ. θὰ ἀπεχώρει τοῦ παιδὸς ἢ οὐ. Μετὰ μακρὸν ἐξορκισμόν, οὗτος μετὰ γογγυσμῶν καὶ στεναγμῶν εἶπε χαμηλῆ τῆ φωνῆ: «Μάλιστα». Ἄμα τῆ ἀπάντησι ταύτῃ μεῖζον ἐκτῆσάμην θάρρος καὶ ἐξώρμισα αὐτὸν ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ νὰ δηλώσῃ ἂν πάραυτα θὰ ἀπεχώρει. Ὁ δαίμων καὶ πάλιν ἀπήντησε «Μάλιστα». Τὸ τρίτον τότε ἐξώρμισα αὐτὸν νὰ εἴπῃ τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν, ἂν πράγματι θ' ἀπεχώρει ἢ οὐ. Καὶ πάλιν ἀπήντησε δι' ἀποφασιστικοῦ «Μάλιστα». Ὅτε ὁ δαίμων τὸ πρῶτον συγκατετέθη νὰ ἐξέλθῃ τοῦ παιδός, ἐξώρμισα αὐτὸν νὰ μὴ εἰσέλθῃ εἰς οἶονδῆποτε τῶν παρισταμένων προσώπων, οὔτε εἰς ἄλλο τι ὄν, ὅπερ ἤθελε νὰ δεχθῆ αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸν τόπον, ὃν ὤρισεν αὐτῷ ὁ Κύριος. Μετὰ τινα παῦσιν, ἠρώτησα αὐτόν: «Ἐγκατέλιπες τὸν παῖδα»; — «Μάλιστα» ἦτο ἡ ἀπάντησις. — «Καὶ οἱ ἑταῖροί σου ἐγκατέλιπον ἐπίσης αὐτόν»; — «Μάλιστα» ἦτο πάλιν ἡ ἀπάντησις. — «Τὸ τρίτον ἐξορκίζω σε νὰ εἴπῃς τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν. Ἀπεχωρήσατε τοῦ παιδὸς σύ τε καὶ οἱ ἑταῖροί σου»; — «Μάλιστα» — «Ποῦ δὲ τανῦν εὐρίσκειται»; — «Ἐν τῇ κολάσει» — «Καὶ οἱ ἑταῖροί σου ἐπίσης»; — «Μάλιστα». — «Ἐν ὀνόματι τῆς Παναγίας Τριάδος τὸ τρίτον ἐξορκίζω σε νὰ δώσης σημεῖον τι περὶ τούτου». — «Μάλιστα, εὐρισκόμεθα ἐν τῇ κολάσει» ἦτο ἡ ἀπάντησις διὰ τρομεροῦ ὕφους. Ἡ τελευταία αὕτη ἀπάντησις ἐφαίνετο πράγματι προερχομένη ἐκ τῆς κολάσεως, ἀλλ' ἡ τελευταία ἀπάντησις ἦτο καθ' ὀλοκλήριαν μελαγχολική. Ἦδη ὁ παῖς ἤρξατο νὰ κλαίῃ. Τοῦτο ἦτο σημεῖον ὅτι τὸ πονηρὸν πνεῦμα πράγματι ἐγκατέλιπεν αὐτόν, διότι εἶχεν ἐξέλθει τοῦτο τοῦ παιδός, μόνον καθ' ἣν στιγμήν τὸ τρίτον ἐδῆλωσεν ὅτι εὐρίσκειτο ἐν τῇ κολάσει. Τότε εἶπον εἰς τὸν παῖδα νὰ ποιήσῃ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἀτενίσθη εἰς τὸν ἐσταυρωμένον καὶ ἐπαναλάβῃ τὰ ἅγια ὀνόματα τοῦ Ἰησοῦ, τῆς Μαρίας καὶ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ. Ὁ παῖς ἔπραξε τοῦτο κλαίων πικρῶς, ἐγὼ δὲ ἐνεχείρισα αὐτῷ τὰ τεμάχια τοῦ σταυροῦ καὶ ἱερὰ λείψανα πρὸς προσκύνησιν. Ταῦτα ὁ παῖς προσεκύνησε μετὰ πολλῶν δακρύων. Τότε ἀπήγγειλε τὴν κυριακὴν προσευχὴν, τὸ Ave Maria (Θεοτόκε Παρθένε) μετὰ λυγμῶν καὶ ὁ ἐξορκισμὸς ἔληξεν ἡ τελετὴ ἔληξε διὰ δοξολογίας ».

Ὁ πατὴρ Ἀυρηλιανὸς ἐξηγεῖ πρὸς τούτους καὶ τοὺς λόγους, δι' οὓς ὁ πονηρὸς εἰσῆλθεν εἰς τὸν παῖδα. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καθολικὸς ὢν, συνεζεύξατο διαμαρτυρομένην καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ διαμαρτυρομένων, ἀνατραφέντων καὶ τῶν τέκνων ἐν τῷ τῶν διαμαρτυρομένων θρησκείᾳ. Ἦδη λέγεται ἐν τῇ ἐκθέσει ὁ πατὴρ «ἐπηνώρωσε τὸ σφάλμα αὐτοῦ». Ὁ γάμος ἐτετέλεσθη τὸ δεύτερον κατὰ τὰς τῶν καθολικῶν διατυπώσεις, τὰ τέκνα ἐκ νέου ἐβαπτίσθησαν καὶ πιστεύεται ἔτι ὅτι καὶ ἡ μήτηρ προσελεύσεται εἰς τὸν καθολικισμόν.

Γυναῖκες ἔμποροι.—Μία τῶν τελευταίων ἀποδείξεων τῆς γυναικείας ἐπιχειρηματικότητος εἶναι καὶ ὁ σχηματισμὸς ἐταιρίας κυριῶν ἐμπορευομένων τέτων. Ἐπτὰ κυρίαί ἀπετέλεσαν τὴν ἐταιρίαν ταύτην, ἠγόρασαν ἀγρόν, ἐν ᾧ καλλιεργεῖται τὸ τέτον, ἐν Κεϋλάνη καὶ ἤρξαντο τῆς πωλήσεως τοῦ ἐμπορεύματος αὐτῶν, ὀλοκλήρου τῆς ἐργασίας διεξαγομένης ὑπὸ γυναικείων χειρῶν. Αἱ κυρίαί αὗται ἔχουσιν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτῶν γυναῖκας ἀναμειγνύσας τὰ διάφορα εἶδη τοῦ τεύου καὶ καταρτιζούσας τὰ δέματα ὡς καὶ γυναῖκας πράκτορας ἐν τε τῇ πόλει καὶ τοῖς ἀγροῖς. Οὐ μόνον ἡ ἐταιρία αὕτη πωλεῖ τὸ οὐσιωδὲς γυναικτεὶον τοῦτο εἶδος πολυτελείας ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτῆς ἀγροῦ, ἀλλ' ἐν περιπτώσει ἀνάγκης δύναιται νὰ προμηθεύσῃ τῇ Κίνα καὶ Ἰαπωνίᾳ τέτον καὶ κατασκευάσῃ μικτὰς ποιότητας τεύου, ἀνταποκρινομένας εἰς τὰς ἀπαιτήσεις πάσης ἰδιοτροπίας. Εἰς μόνον ὑπάρχει υἱὸς τοῦ Ἀδὰμ ἐν τῇ ἐμπορικῇ ταύτῃ Ἐδέμ. εἰς τοῦτον δὲ εἶναι ἀνατεθειμένη ἡ τῆς διευθύνσεως ἐργασία. Ἡ δυσχεροστάτη διὰ τὰς ἐν τῇ ἐταιρίᾳ ταύτῃ γυναῖκας ὑπηρεσία εἶναι ἡ τοῦ καταρτισμοῦ τῶν δεμάτων τὴν δυσχέρειαν δὲ ταύτην κατανακῶσι σχεδὸν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν ἐπιδείξιων ἀρρένων ὀδηγῶν. Ἡ ἀνάμειξις καὶ ἡ γεύσις ἦσαν εὐχάριστοι ἐνασχολήσεις διὰ

τὰς κυρίας ταύτας, οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἄρρενος φύλλου πελάται προσελκύνονται ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν ἐπιτυχῶν μικτῶν ποιότητων καὶ ἐκ τοῦ ἐξῆς, ὅτι αἱ ἐπιτυχεῖς καὶ κατὰ συνέπειαν προτιμώμεναι μικταὶ ποιότητες τεῖου φέρουσι καὶ τὴν ἐπωνυμίαν «Τὸ τῶν κυριῶν γνήσιον».

Ἐκδρομὴ εἰς τὸν Βόρειον Πόλον.—Τὰ νορβηγικὰ φύλλα ἀγγέλλουσιν ἵς ὀριστικὴν ἀπόφασιν ὅτι ἡ τοῦ διδάκτορος Νάνσεν ἐκδρομὴ εἰς τὸν Βόρειον Πόλον θ' ἄρξῃται τῇ 1 Ἰανουαρίου 1893 (ν. ἡ.μ.) ὡς μέλη τῆς ἐκδρομῆς ἐξελέξατο νεαρὸν ἀξιωματικὸν ἐν τῷ νορβηγικῷ βασιλικῷ ναυτικῷ τὸν κ. Σίγκουρδ Σικὼτ Χάνσεν, ὅστις θὰ ἀσχοληθῆ εἰς τὰς ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις, ἔμπειρον θαλασσοπόρον τοῦ ἀρκτικοῦ τὸν πλοίαρχον I. Ἰγκαπρίγκτζεν ἐκ Τρομσός, καὶ τὸν κ. Σβερόδρουπ ὕφ' οὗ συναυθεύετο ὁ διδάκτωρ Νάνσεν ἐν τῇ διὰ τῆς Γροιλανδίας περιουσίᾳ αὐτοῦ. Ταυτόχρονον ἀπέπευσε πρὸς τινος καὶ τὸ ἀτιμολοιον Κάρα, ὅπερ εἶχεν ἐφοδιασθῆ διὰ τῶν ἀπαιτούμενων ὑπὸ τοῦ σίρ Ἐρρίκου Γκόαρ Μπούθ πρὸς πλοῦν εἰς τὰ τοῦ ἰοκτικοῦ πόλου μέρη, μετὰ πληρώματος δώδεκα Σκώτων ναυτῶν, εὐμοιρούντων πείραν τοῦ ἐν τῷ Ἀρκτικῷ πλοῦ.

Ἡ λειτουργία τῶν ἰσπανικῶν διηροδρόμων.—Ὁ κ. Χαθίης περιουσίας ἀνά τὴν Ἰσπανίαν, διεβίβασε τὰς ἐντυπώσεις αὐτοῦ εἰς τὴν Σύγχρονον Ἐπιθεώρησιν. Ἰδοὺ τί ὁ κύριος οὗτος ἀναφέρει περὶ ταξειδίου διὰ διηροδρόμων ἐν Ἰσπανίᾳ.

«Εἶχον ἀκούσει ἄλλοτε ὅτι οἱ ἰσπανικοὶ διηροδρόμοι δὲν λειτουργοῦσι κανονικῶς, ὅτι αἱ ὄραι ποικίλλουσιν ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ πλεῖστα ἄλλα παραπλήσια· μεταξύ ὅμως Βαρκελώνης καὶ Βαλεντίας εὗρον ὅτι ὑπῆρχεν εἰσέτι ποιά τις πληροφορία δι' ἐμὲ νὰ ἀρυσθῶ. Ἡ ἀμαξοστοιχία δὲν ἐξεκίνησε πρὶν ἢ ὁ σταθμάρχης πῆθῃ τὸν καφφὲν αὐτοῦ, ἡ δὲ μηχανὴ δὲν ἐτίθετο εἰς κίνησιν πρὶν ἢ ὁ μηχανικὸς περατώσῃ τὰς ἐρωτοτρόπους αὐτοῦ ἀσχολίας. Ἄλλ' οὐδὲν εἰσὶ ταῦτα ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἐπόμενα: Ἐν ἀναπεπταμένη χώρᾳ καὶ ἐν ἀποστάσει μιλίων ὄλων ἀπὸ οἰουδῆποτε σταθμοῦ ἡ ἀμαξοστοιχία αἴφνης σταματᾷ. Παρετήρησα κύριον τινα ἰπεύοντα διὰ μέσου τῶν ἀγροτικῶν τμημάτων εἶχε ριφθῆ ἐν παρακειμένῳ ἀγρῷ. Οἱ τοῦ χωρίου κάτοικοι ἐβοήθουν αὐτῷ νὰ ἐγερθῆ· εἰς αὐτῶν ἐκράτει τὸν ἵππον αὐτοῦ. Ἡ σκηνὴ αὕτη τοσοῦτον ἐφειλικύσατο τὰ βλέμματα τοῦ μηχανικοῦ, ὥστε ἀνέστειλε τὴν τοῦ συρμοῦ κίνησιν ἐξ ἀπλῆς περιεργείας. Ἄλλ' ἄρα γε θὰ πιστευθῆ ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν ἐπιβατῶν ἐξῆλθον καὶ ἔσπευσαν πρὸς τὸ μέγα περὶ τὴν ἀνωτέρω σκηνὴν συνθροισθὲν πλῆθος; Ἡ σκηνὴ αὕτη ἀπερρόφησε εἰκοσὶν ὄλα λεπτὰ καθ' ὄλον δὲ τὸ διάστημα ἡ ἀμαξοστοιχία ἔμεινεν ἀκίνητος πρὸς μεγάλην ἀναμφιβόλως χαρὰν πάντων ἐξαιρέσει ἡμῶν εἰς δωδεκάδος Ἀγγλων, ἐν οἷς καὶ ἐγὼ μετὰ δύο Ἀμερικανίδων. Ἐπῆλθεν ἐπὶ τέλους ἡ νύξ, ἀλλ' ἐγὼ δὲν εἶχον ἀνάπαυσιν· διότι αἱ τῆς πρώτης τάξεως ἀμαξῆς οὐ μόνον ἦσαν πλήρεις ἀλλὰ καὶ ρυπαραί. Μεταξὺ ἡμῶν εὐρίσκειτο ὁ ἐπίσημος ὑπάλληλος, ὅστις πρὸς τῇ στολῇ αὐτοῦ ἔφερε καὶ θηρευτικὸν σάκκον μετὰ τοῦ κυνηγετικοῦ ὄπλου. Ἀφοῦ ἐπεθεώρησε τὰ εἰσητήρια ἐπεδόθη εἰς τὸν ὕπνον· κατὰ τὴν αὐγὴν ἐγερθεῖς ἤρξατο ὁμιλῶν μετὰ πολλῆς τῆς ὀρέξεως. Εἶτα ἀπαθῶς εἶπεν εἰς τοὺς ἐκπλήκτους ταξειδιώτας ὅτι μοιλονότι ὑπεχρεούτο νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὰ εἰσητήρια ἐπὶ πενήκοντα ἔτι μίλια, θὰ ἐξήρχετο ὁμως ἐν τῷ πλησιεστέρῳ σταθμῷ θὰ ἐπεδίετο εἰς κυνηγεσίας ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς Σιέρρα Μορένας καὶ θὰ ἐπέβαινε τῆς ἐπιστρεπούσης κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἀμαξοστοιχίας! Πάραυτα ἀνασταλείσης τῆς κινήσεως τῆς ἀμαξοστοιχίας, ὁ ἐν λόγῳ ὑπάλληλος ἀπεχαιρέτησεν ἡμᾶς εὐγενῶς, ἐβάλλων τὸ τῆς ὑπηρεσίας πιλίχιον αὐτοῦ, ἐξῆλθε μετὰ τοῦ κυνηγετικοῦ αὐτοῦ ὄπλου καὶ τοῦ σάκκου καὶ ἐξηφανίσθη ἀπὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν.

Ἐπάρυτα ἐτόλμησα νὰ ἀποδοκιμάσω τὴν πολιτείαν αὐτοῦ. Ἰσπανός τις συμπαθητικῶς ἐκίνησε τοὺς ὄμους, ἀλλ' ἐξεπλάγη ὅτε ἐγένετο λόγος περὶ δημοσιεύσεως τοῦ ἀνεκδύτου τούτου. Πάραυτα ἐξετίμησα τὴν κατάστασιν. Ἡσθάνθη δ' ὅτι τὸ ἐπιτιμητὰς ὑπάλληλος διασυνεδίξοντα ἐν Ἰσπανίᾳ θὰ ἦτο ταῦτον πρὸς τὸ «ἀποστερῆσαι τὸν πτωχὸν τοῦ ζῆθου αὐτοῦ» ἐν Ἀγγλίᾳ. Κατέπιξεν τὰς περὶ τοῦ ὀρθοῦ ἀρχὰς μου, κατήλθον εἰς τὸ αὐτὸ καὶ οἱ περὶ ἐμὲ Ἰσπανοὶ ἐπίπεδον τῶν σκέψεων καὶ ἐτήρησα σιγὴν».

ΚΥΠΡΙΑΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ.

ΤΑ ΥΠΟ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ

ΑΠΟ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΜΕΧΡΙ ΜΑΞΙΜΙΝΟΥ ΚΟΙΝΕΝΤΑ.

Τὰ ἐν Κύπρῳ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κοπέντα νομίσματα φέρουσιν εἰς τὸ ἐν μέρος τὴν κεφαλὴν τοῦ Ῥωμαίου αὐτοκράτορος, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου τὸν ναὸν τῆς ἐν Παλαιόπολιν Ἀφροδίτης, καὶ ἐνίοτε Δία τὸν Σαλαμίνιον. Εἰσὶ δὲ χαλκᾶ, καὶ μόνον ἐκόπησαν ἀργυρᾶ δίδραχμα καὶ τετραδραχμα κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Οὐεσπεσιανοῦ, ὅτε ὁ Τίτος καὶ ὁ Δομητιανὸς ἦσαν Καίσαρες.

Τὰ νομίσματα ταῦτα μέχρι τοῦ αὐτοκράτορος Δρούσου ἐπιγράφονται Λατινιστί, ἐπὶ δὲ Κλαυδίου τὸ ὄπισθεν μέρος ἐπιγράφεται Ἑλληνιστί· μετὰ τοῦτον δὲ τὸν αὐτοκράτορα ἐπιγράφονται καὶ εἰς τὰ δύο μέρη μόνον Ἑλληνιστί.

ΤΑ ΕΠὶ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ.

- 1) Ἐμπ. Caesar Divi. F. Κεφαλὴ γυμνὴ Αὐγούστου πρὸς τὰ δεξιὰ.
*Οπ. A. Plautius Procos. Ναὸς τῆς Παφίας Ἀφροδίτης.
- 2) Ἐμπ. Imp. Caesar. Divi. Κεφαλὴ γυμνὴ Αὐγούστου πρὸς τὰ δεξιὰ.
*Οπ. A. Plautius Procos. Εἰκὼν τῆς Ἀφροδίτης τῆς Παφίας ἐν ναῷ ἰδιόζοντος ρυθμοῦ κειμένη μετὰ δύο θυμιατηρίων. Κάτω τοῦ ναοῦ ἡμικυκλοειδὲς προαύλιον, ἐν ᾧ ἐνίοτε ἰχθύς.
- 3) Ἐμπ. Imp. Augustus. Κεφαλὴ Αὐγούστου ἐστεμμένη.
*Οπ. S. C. Ἐν τῷ μέσῳ στέμμα.

ΤΑ ΤΗΣ ΛΙΒΙΑΣ.

- 4) Ἐμπ. Livia Imp. Caesar. Κεφαλὴ Λιβίας.
*Οπ. A. Plautius Procos. Ναὸς τῆς Παφίας Ἀφροδίτης.

ΤΑ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΔΡΟΥΣΟΥ.

- 5) Ἐμπ. Drusus Caesar. Κεφαλὴ γυμνὴ Δρούσου.
*Οπ. Ναὸς τῆς Παφίας Ἀφροδίτης.
- 6) Ἐμπ. Drusus Caesar. Κεφαλὴ γυμνὴ Δρούσου πρὸς τὰ δεξιὰ.
*Οπ. Ζεὺς Σαλαμίνιος ὄρθιος ἐνδοδυμένος, κρατῶν ἐν τῇ δεξιᾷ δόρυ, ἐφ' οὗ κάθεται ἀετός· ἀριστερὰ δ' εὐρίσκειται ὁ ναὸς τῆς Παφίας Ἀφροδίτης, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ τὸ σύμβολον αὐτῆς. Ἐκατέρωθεν δὲ τοῦ ναοῦ λυχνία· ὑποκάτω δ' αὐτοῦ ἡμικυκλοειδὲς προαύλιον.
Ἄμφότερα τὰ νομίσματα ταῦτα δὲν φέρουσιν εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τὴν ἐπιγραφήν.

ΤΑ ΤΟΥ ΚΛΑΥΔΙΟΥ.

- 7) Ἐμπ. Imp. Ti. Claudius Caesar [Aug. P. M.] G. R. P. Κεφαλὴ πρὸς τὰ δεξιὰ δαφνηφόρου Κλαυδίου.
*Οπ. «Κοινον Κυπριων»· ἐν στεφάνῳ δάφνης.
- 8) Ἐτερον ὅμοιον τούτῳ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ὑπάρχει, ἀλλὰ μικρότερον.
- 9) Ἐμπ. Ti. Claudius Caesar. Aug. Κεφαλὴ δαφνηφόρου Κλαυδίου.

*Οπ. «Κοινον Κυπριων» . . . ἐν στεφάνῳ ἐκ δάφνης.

- 10) Ἐμπ. Ἐτερον ὅμοιον μετὰ τῆς εἰκόνας Κλαυδίου, ὡς ἀνωτέρω.
- *Οπ. «Ἐπι Κοινοῦ Προκλου Ανθυπατα», καὶ ἐν τῷ πεδίῳ Κυπριων.
- 11) Ἐμπ. . . . Claudius Caesar. Aug. P. M. Κεφαλὴ δαφνηφόρου Κλαυδίου.
*Οπ. «Κοινον Κυπριων» . . . Ἐν στεφάνῳ δάφνης.
- 12) Ἐμπ. Caesar Aug. P. M. Tr. P. Imp. Κεφαλὴ δαφνηφόρος τοῦ Κλαυδίου.
*Οπ. «Κοινον Κυπριων»· ἐν στεφάνῳ δάφνης.
- 13) Ἐμπ. Claudius Caesar Aug. P. M. Tr. H. Κεφαλὴ γυμνὴ.
*Οπ. «Κοινον» (οὕτω) «Κυπριων»· ἐν στεφάνῳ δάφνης.

ΤΑ ΤΟΥ ΓΑΛΒΑ.

- 14) Ἐμπ. «Γάλβας Σεβαστος». Κεφαλὴ πρὸς τὰ δεξιὰ δαφνηφόρος τοῦ Γάλβα.
*Οπ. «Κοινον Κυπριων ετους Α'». Ζεὺς ὄρθιος φέρων χλαμύδα, κρατῶν ἐν τῇ δεξιᾷ ἀγγεῖον καὶ σκῆπτρον ἐν τῇ ἀριστερᾷ, ἐφ' οὗ κάθεται ἀετός.
- 15) Ἐμπ. «Σεβαστος Γάλβας». Δαφνηφόρος κεφαλὴ τοῦ Γάλβα πρὸς τὰ δεξιὰ.
*Οπ. «Κοινον Κυπριων ετους Β'». Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης ἐν τῷ ναῷ μετὰ δύο λυχνίων ὑπεράνω ἀστήρ.

ΤΑ ΤΟΥ ΟΥΕΣΠΕΣΙΑΝΟΥ.

- 16) Ἐμπ. «Αὐτοκρατωρ Οὐεσπεσιανος Καίσαρ». Κεφαλὴ δαφνηφόρος Οὐεσπεσιανοῦ πρὸς τὰ ἀριστερά.
*Οπ. «Ετους νεου ιερου Η'». Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς.
- 17) Ἐμπ. Ἡ αὐτὴ ἐπιγραφή καὶ ἡ αὐτὴ κεφαλὴ ὑπεράνω καὶ ἀπέναντι αὐτῆς κεφαλὴ Ἀντωνίου.
*Οπ. «Ετους νεου ιερου Η'». Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς.
- 18) Ἐμπ. Ἐτερον σχεδὸν ὅμοιον τῷ προτέρῳ.
- 19) Ἐμπ. «Οὐεσπεσιανος Σεβαστος». Κεφαλὴ δαφνηφόρος Οὐεσπεσιανοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ.
*Οπ. «Κοινον Κυπριων ετους Η'». Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης μετὰ δύο ἀστέρων ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ αὐτῆς.
- 20) Ἐμπ. «Αὐτοκρατωρ Οὐεσπεσιανος Καίσαρ». Ἡ αὐτὴ κεφαλὴ ἀριστερά.
*Οπ. «Ετους νεου ιερου Η'». Ζεὺς ἰστάμενος χλαμύδα ἐνδοδυμένος, κρατῶν ἐν τῇ δεξιᾷ ἀγγεῖον, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ δόρυ, ἐπὶ τοῦ ὀπίου κάθεται ἀετός.
- 21) Ἐμπ. «Αὐτοκρατωρ Οὐεσπεσιανος Σεβαστος». Ἡ αὐτὴ κεφαλὴ δαφνηφόρος πρὸς τὰ δεξιὰ.
*Οπ. «Κοινον Κυπριων ετους Η'». Ἡ αὐτὴ τοῦ Διὸς κεφαλὴ.
- 22) Ἐμπ. «Οὐεσπεσιανος Σεβαστος». Ἡ αὐτὴ δαφνηφόρος κεφαλὴ Οὐεσπεσιανοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ.
*Οπ. «Κοινον Κυπριων ετους Η'». Ἡ αὐτὴ τοῦ Διὸς εἰκὼν.
- 23) Ἐμπ. «Αὐτοκρατωρ Οὐεσπεσιανος Καίσαρ». Κεφαλὴ δαφνηφόρος Οὐεσπεσιανοῦ πρὸς τὰ ἀριστερά.
*Οπ. «Ετους νεου ιερου Θ'». Ναὸς τῆς Παφίας Ἀφροδίτης.
- 24) Ἐμπ. Ἐτερον σχεδὸν ὅμοιον τῷ ρηθέντι.
- 25) Ἐμπ. «Αὐτοκρατωρ Οὐεσπεσιανος Καίσαρ». Ἡ αὐτὴ κεφαλὴ πρὸς τὰ ἀριστερά.
*Οπ. «Ετους νεου ιερου Θ'». Ζεὺς ὄρθιος ἀνωπὸς ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν, φορῶν χλαμύδα καὶ κρατῶν ἐν τῇ δεξιᾷ ἀγγεῖον, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ σκῆπτρον, ἐπὶ τοῦ ὀπίου κάθεται ἀετός.
- 26) Ἐμπ. Ἐτερον ὅμοιον «Ετους νεου ιερου Θ'». Ἡ αὐτὴ εἰκὼν καὶ ὑποκάτω στάχυς.

27) "Εμπ. "Ετερον ὅμοιον ἄνευ στάχυος, ἀλλ' ἀντιμετώπως εἰρίσκειται δαφνηφόρος ἢ κεφαλή Ἀντωνίου τοῦ εὐσεβοῦς.

28) "Εμπ. "Ετερον ὅμοιον, ἀλλ' «ετους νεου ιερου Γ'». Ἡ αὐτὴ εἰκὼν ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς τοῦ Οὐεσπασιανοῦ εὑρίσκειται ἀνωτὸς ἢ κεφαλή τοῦ Ἀντωνίου.

29) "Εμπ. "Ετερον ὅμοιον ἄνευ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἀντωνίου, ἔχον καὶ τὸ ἔτος ἐσθεσμένον.

ΤΑ ΤΟΥ ΤΙΤΟΥ.

30) "Εμπ. Κεφαλή Τίτου.

"Οπ. «Κοινον Κυπριον ετους Α'». Ναὸς τῆς Παφίας Ἀφροδίτης.

31) "Εμπ. «Αυτοκράτωρ» (οὕτω) «Τ. Ουεσπασιανος». Κεφαλή Τίτου δαφνηφόρος πρὸς τὰ δεξιὰ.

"Οπ. ετους Η'. Ζεὺς ὄρθιος ἔχων ἐν τῇ ἀριστερᾷ αἰτόν.

32) "Εμπ. "Ετερον ὅμοιον «Κοινον Κυπριων ετους Η'».

"Οπ. Ὁ αὐτὸς τύπος ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ὑπάρχει ἕτερον μεγαλύτερου τύπου.

33) "Εμπ. «Αυτοκράτωρ Τίτος Καίσαρ». Κεφαλή δαφνηφόρος Τίτου πρὸς τὰ ἀριστερά.

"Οπ. «Ετους νεου ιερου Θ'». Ἀφροδίτη Παφία ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς.

34) "Εμπ. "Ετερον τὸ ἔμπροσθεν αὐτοῦ μέρος ὡς τὸ ἀνωτέρω.

"Οπ. «Ετους νεου ιερου Θ'». Ζεὺς ὄρθιος, γλαυκὸς φορῶν καὶ κρατῶν ἐν τῇ ἀριστερᾷ σκῆπτρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κάθεται αἰτός.

35) "Εμπ. «Αυτοκράτωρ Τ. Ουεσπασιανος». Κεφαλή Τίτου.

"Οπ. «Κοινον Κυπριων, ετους Η'». Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης μεταξὺ δύο ἀστέρων ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ αὐτῆς, ὃ τὸ ἀέτωμά ἐστι κεκοσμημένον διὰ συμπλέγματος ἐξ ἀνθέων ἐκατέρωθεν τοῦ ναοῦ λυχνία· κάτωθι τοῦ ναοῦ ἡμικυκλοειδὲς προαύλιον μετὰ κλεισίματος.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΥ.

36) "Εμπ. «Δομιτιανος Καίσαρ». Κεφαλή Δομιτιανοῦ δαφνηφόρος πρὸς τὰ δεξιὰ.

"Οπ. «Ετους νεου ιερου Θ'». Ζεὺς ὄρθιος.

37) "Εμπ. «Δομιτιανος Καίσαρ». Κεφαλή δαφνηφόρος Δομιτιανοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ.

"Οπ. «Ετους νεοιερου Θ'». Ναὸς τῆς Παφίας Ἀφροδίτης, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου φαίνεται τὸ σύμβολον αὐτῆς.

ΤΑ ΤΟΥ ΤΡΑΙΑΝΟΥ.

38) "Εμπ. «Αυτοκρ. Καίσ. Νερ. Τραϊάνω Αριστῶ Σεβ. Γερμ. Δακ.» Κεφαλή δαφνηφόρος Τραϊανοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ.

"Οπ. «Κοινον Κυπριων Δημαρ. Εξ. Υπατο Σ' ἢ Ζ'» (ὄπερ βεβαίως ἀνταποκρίνεται τῷ ρωμαϊκῷ TR. POT. COS VI. καὶ VII). Ζεὺς ὄρθιος, γλαυκὸς φορῶν καὶ κρατῶν ἐν τῇ δεξιᾷ ἄγγειον καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ σκῆπτρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κάθεται αἰτός.

39) "Εμπ. «Αυτοκρ. Καίσ. Νερ. Τραϊάνω Αριστῶ Σεβ. Γερμ. Δακ.» Κεφαλή μετ' ἀκτίνων πρὸς τὰ δεξιὰ διὰ γλαυκὸς ἐνδεδυμένον τὸ σῶμα.

"Οπ. «Δημαρχ. Εξ. Υπατο. ΣΤ' Κοινον Κυπριων». Ἀφροδίτη Παφία ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς.

40) "Εμπ. "Ετερον «Κοινον Κυπριων Υπατ. ΣΤ'». Κεφαλή, διὰ πέπλου κεκαλυμμένη.

41) "Εμπ. «Νερ. Τραϊάνω Αριστῶ Σεβ. Γερμ. Δακ.» Κεφαλή Τραϊανοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ, γλαυκὸς ἐνδεδυμένον.

"Οπ. Δημαρχ. Εξ. Υπατο ΣΤ'. Κοινον Κυπριων». Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης μεταξὺ δύο ἀστέρων ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς, ὃ τὸ ἀέτωμά ἐστι κεκοσμημένον διὰ συμπλέγματος ἐξ ἀνθέων ἐκατέρωθεν τοῦ ναοῦ λυχνία, κάτωθι τοῦ ναοῦ προαύλιον ἡμικυκλοειδὲς μετὰ κλεισίματος.

42) "Εμπ. "Ετερον, «Εξ. Υπατο Ζ'. Κοινον Κυπριων». Ζεὺς Σαλαμίνιος ἰστάμενος.

ΤΑ ΤΗΣ ΔΙΔΙΑΣ ΚΛΑΡΑΣ.

43) "Εμπ. «Διδ. Κλάρα Σεβ.» Κεφαλή Διδίας Κλάρας.

"Οπ. «Κοινον Κυπριων». Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς.

ΤΑ ΤΟΥ ΣΕΠΤΙΜΙΟΥ ΣΕΒΗΡΟΥ.

44) "Εμπ. «Αυτοκ. Καίσ. Α. Σεπ. Σεουκρος». Κεφαλή δαφνηφόρος Σεπτιμίου Σεβήρου πρὸς τὰ δεξιὰ· ὁ Σεβήρος φέρων γλαυκὸς.

"Οπ. «Κοινον Κυπριων». Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς.

45) "Εμπ. "Ετερον. «Κοινον Κυπριων». Ὁ αὐτὸς τύπος.

46) "Εμπ. «Αυτοκ. Καίσ. Α. Γεσηρος». Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης μεταξὺ δύο ἀστέρων ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ αὐτῆς, ἔχοντος ἀρχιτεκτονικὴν ἰδίῳ ρυθμῷ· ἐπὶ τοῦ ἀετώματος ὑπάρχει ἡμισέληνος καὶ ἀστήρ, ἔτι δὲ τρεῖς ὄπα ἢ φεγγίται, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπιπέδου τῶν γωνιῶν τοῦ οἰκοδομήματος εὑρίσκειται ἀνὰ μία περιστέρα. Κάτωθι δὲ τοῦ ναοῦ ὑπάρχει ἡμικυκλοειδὲς προαύλιον μετὰ κιγκλίδων καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ εἴσοδος μετὰ δύο ἀνοικτῶν θυρῶν. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ προαυλίου φαίνεται ἱερὸς ἰχθὺς καὶ τρία σφαιρίδια. Ἐν αὐτοῖς περιπατεῖ περιστέρα.

ΤΑ ΤΗΣ ΙΟΥΛΙΑΣ ΔΟΜΝΗΣ.

47) "Εμπ. «Ιουλ. Δομνα. Σεβ.» Κεφαλή Ἰουλίας πρὸς τὰ δεξιὰ.

"Οπ. «Κοινον Κυπριων». Εἰκὼν Ἀφροδίτης ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς.

48) "Εμπ. "Ετερον. «Κοινον Κυπριων». Ὁ αὐτὸς τύπος.

49) "Εμπ. "Ετερον. «Κοινον Κυπριων» ἐν στέφανῳ δάφνης.

50) "Εμπ. «Ιουλιαν Δομνα Σεβ.» Κεφαλή Ἰουλίας.

"Οπ. «Κοινον Κυπριων» ἄνευ εἰκόνας.

51) "Εμπ. «Ιουλ. Δομνα Σεβ.» Κεφαλή Ἰουλίας πρὸς τὰ δεξιὰ.

"Οπ. «Κοινον Κυπριων». Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς.

ΤΑ ΤΟΥ ΚΑΡΑΚΑΛΛΑ.

52) "Εμπ. «Μ. Αντωνεινος Αυγουστος». Κεφαλή δαφνηφόρος Καρακάλλα πρὸς τὰ δεξιὰ.

"Οπ. Κοινον Κυπριων. Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς.

53) "Εμπ. «Αντώνεινος Αυγουστος». Κεφαλή δαφνηφόρος Καρακάλλα γενειάτου.

"Οπ. «Κοινον Κυπριων». Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς, κεκοσμημένον διὰ τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω κοσμημάτων, ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τοῦ προαυλίου φαίνονται δύο ἰχθὺς ἱεροὶ καὶ τὰ σφαιρίδια ὀλίγον μακρὰν πρὸς τὰ δεξιὰ μικρὰ οἰκοδομῆ πυραμιδοειδῆς.

ΤΑ ΤΟΥ ΓΕΤΑ.

54) "Εμπ. «Αυτο. Καίσ. Η. Σεπτιμιος Γέτας» Κεφαλή δαφνηφόρος Γέτα πρὸς τὰ δεξιὰ· ἔμπροσθεν δόρυ.

"Οπ. «Κοινον Κυπριων». Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς.

55) "Εμπ. «Αυτοκράτωρ (οὕτως) Α. Σεπτιμιος Γέτας». Κεφαλή δαφνηφόρος Γέτα.

"Οπ. «Κοινον Κυπριων». Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς.

56) "Εμπ. "Ετερον. «Κοινον Κυπριων». Νίκη βαδίζουσα, κρατοῦσα ἐν τῷ δεξιᾷ στέφανον καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ φοῖνικα.

57) "Εμπ. «Αυτο. Καίσ. Σεπτιμιος Γέτας». Κεφαλή δαφνηφόρος Γέτα γενειάτου πρὸς τὰ δεξιὰ· ἔμπροσθεν δόρυ κείμενον πλαγίως ὑπὲρ τὸν ἀριστερὸν αὐτοῦ ὤμον.

"Οπ. «Κοινον Κυπριων». Τὸ σύμβολον τῆς Παφίας Ἀφροδίτης ὡς ἀνωτέρω.

ΤΑ ΤΟΥ ΜΑΚΡΙΝΟΥ.

58) "Εμπ. Κεφαλή Μακρίνου.

"Οπ. «Κοινον Κυπριων». Νίκη βαδίζουσα.

Τοιαῦτα δὲ εἶσι καὶ τοσαῦτα τὰ ὑπὸ τῶν Ρωμαίων ἐν Κύπρῳ κοπιόματα νομίσματα.

ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

(Προϊστάμενος τοῦ ἐν Πριβίτῃ Λιτοκ. ἑμποροδικείου).

ΟΙ ΕΝ ΤΩ ΜΟΥΣΕΙΩ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΣΑΡΚΟΦΑΓΟΙ.

Και ἕτερος ἄγγελος καθὰ φαίνεται ἐπισκέπτης τοῦ ἐνταῦθα αὐτοκρατορικοῦ μουσείου ἔγραψεν ἐπιστολάς τινὰς εἰς ἀγγλικήν τινα ἐφημερίδα ὑπὸ τὸν τίτλον «Περιηγούμενος Ἀνταποκριτὴς» ἐν αἷς, ἐξυμνῶν τοὺς ἐν τῷ μουσείῳ τούτῳ ἐναποκειμένους σαρκοφάγους, ἐκφράζει τὰς ἐπομένους σκέψεις.

Πολλοὶ ὑπάρχουσι σαρκοφάγοι ἄξιοι τῆς προσοχῆς, ἐνὸς ἢ δύο μεγάλῃν ἐχόντων ὁμοιότητα πρὸς τοὺς ἐν Κύπρῳ ἀνακαλυφθέντας. Δύο ὅμως πάραυτα δεσμεύουσι τὸ βλέμμα, διὰ τε τὴν λαμπρότητα τῆς καλλιτεχνικῆς αὐτῶν ἐπεξεργασίας καὶ τὴν τελείαν διατήρησιν αὐτῶν. Ἀμφότεροι μέχρι τοῦδε ἐσφαλμένῃ ἔλαβον ὀνομασίαν· ὁ εἰς μάλιστα ἀτόπως ὄλως ἐκλήθη «σαρκοφάγος τοῦ Ἀλεξάνδρου». Οὐδεμία ἀμφισβηλία ὅτι ἀνήκει οὗτος εἰς τὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐποχὴν — τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀναφανομένου ἄλλως ἐν ἐνὶ τῶν ἀναγλύφων — πλέον δὲ ἢ πιθανὸν εἶναι ὅτι ἀποτελεῖ ἔργον τοῦ Λυσίππου. Ἐὰν μοι ἐπιτραπῇ μία εἰκασία θὰ ἔλεγον ὅτι ὁ σαρκοφάγος οὗτος ἐγένετο εἴτε πρὸς τιμὴν τοῦ Κλεΐτου, ὃν ὁ Ἀλέξανδρος ἐφόνευεν ἐν στιγμῇ παραφορᾶς¹, εἴτε πρὸς τιμὴν τοῦ εὐνοουμένου αὐτοῦ Ἡφαιστίου, ὁ θάνατος τοῦ ὁποίου τοσοῦτον μυχίως ἔθλιψεν αὐτὸν καὶ εἰς ὃν ἀπέδωκεν ἐπικηδείους τιμὰς ἀπαραμίλλου λαμπρότητος καὶ πολυτελείας².

Ἀδύνατος ἡ περιγραφή τῆς λαμπρότητος τοῦ σαρκοφάγου τούτου, ἔλλειψαι μάλιστα φωτογραφικῶν εἰκόνων πρὸ ὑποβίβησιν τῆς γραφίδος, διότι ὁ Χαμητῆ βέης, φυσικῶ τῷ λόγῳ, ἐπιθυμεῖ ἵνα τὸ ἔργον, ὅπερ παρασκευάζει περὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ ὅπερ κοσμηθῆσεται ὑπὸ πολλῶν

φωτογραφικῶν εἰκόνων, ἀποτελέσῃ τὴν πρώτην αὐθεντικὴν ἀφήγησιν τοῦ βαρυσημάντου τούτου εὐρήματος. Τὰ ἀνάγλυφα σύγκεινται ἐκ σειράς ἀγαλαμάτων φαινομένων ὡς προσκεκολλημένων σχεδὸν ἐπὶ τῶν τοῦ σαρκοφάγου πλακῶν, καίπερ τεχνουργηθέντων ἐκ τοῦ αὐτοῦ καὶ ὁ σαρκοφάγος μαρμάρου, παριστῶντος ἔνθεν μάχην τῶν Ἑλλήνων καὶ Περσῶν, ἡς μετέχει καὶ ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ἐτέρωθεν θύραν ἀγρίων ζώων, ἐνῶ ἐν ταῖς δυσὶν ἄκροις ἐξεικονίζονται ἐπεισόδια τοῦ βίου τοῦ ἥρωος εἰς τιμὴν τοῦ ὁποίου ὁ σαρκοφάγος ἐτεχνουργήθη.

Ἐκάστη κατ' ἰδίαν μορφή ἀποτελεῖ λαμπρὸν ἀριστοτέχνημα· βαφὴ ἐχρησιμοποίηθη πρὸς χρωματισμὸν τῶν στολῶν τῶν Περσῶν καὶ τῶν μανδύων τῶν ἐρριμμένων ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' οὐδεμία ἐγένετο ἀπόπειρα πρὸς παροχὴν χρώματος σαρκός. Τὰ χρώματα εἶναι λαμπρά, ζωηρά δὲ τόσον ὅσον καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιθέσεως αὐτῶν. Ἴνα δώσω χαρακτηριστικώτεραν ἰδέαν τῆς διατηρήσεως τοῦ ἐξόχου τούτου καλλιτεχνήματος ἀρκουμαι εἰς τὸ νὰ εἴπω τὸ ἐξῆς ὅτι ἐπὶ γυμνῆς τινος μορφῆς Ἑλληνος, διώκοντος ἔλαφον, ἀποτελούσης δὲ λαμπρὸν ἀγαλματίον, τὰ ἔχρη τῶν φλεβῶν περὶ τὸν ἀστράγαλον καὶ τοὺς καρπούς εἶναι καθαρῶτα καὶ ζωηρότατα.

Ὁ ἕτερος τῶν δύο περιπτώσεων σαρκοφάγων τοῦ μουσείου δὲν εἶναι τόσον μέγας ἀλλ' ὡς καλλιτέχνημα εἶναι ἴσως ὠραιότερος καὶ συμπληρωτικώτερος. Ἀπὸ σκοποῦ ὑποβέτω ὅτι ἀπεδόθη αὐτῷ τὸ ὄνομα «τῶν Θρηνηδῶν»· ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς εἶναι προφανῶς λάθος. Τὸ ἀνάγλυφον παρίστησι 18 μορφὰς τῆς αὐτῆς γυναικὸς ἐν διαφόροις στάσεσιν ἐν καιρῷ λύπης· οὐδὲν τὸ παθητικώτερον ἀναφαίνεται ἐν τῇ πλαστικῇ τέχνῃ, τὸ δὲ πάθος βαθύτερον καθίσταται ὑπὸ τῆς ἰδέας ὅτι οὔτε τὸν ἀντικείμενον πιθανῶς τοῦ λαμπροῦ τούτου μνημείου θὰ γνωρίσωμεν οὔτε τὸ ἱστορικὸν τῆς τῆν στέρησιν ὑποστάσεως συζύγου, ἥτις εἶχε διατάξει τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ. Ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ αὐτοῦ λεπτὴ ἐπικρατεῖ ἀπόλτης, ἐξ ἧς ὑποσημαίνεται ὅτι ἀνήκει ὁ σαρκοφάγος οὗτος εἰς τὴν λαμπροτάτην περιόδον τῆς ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας καὶ ἀποτελεῖ πιθανῶς ἔργον τοῦ Λυσίππου¹ ἢ ἐνὸς τῶν τῆς σχολῆς αὐτοῦ καλλιτεχνῶν. Τὸ καλλιτέχνημα τοῦτο εἶναι ἐξ ἐκείνων, ἅτινα φωτογραφοῦνται ἐν τῇ μνήμῃ καὶ δύναται τις, κλείων τοὺς ὀφθαλμούς, ν' ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν μνήμην τὴν συνπαθητικὴν ταύτην παράστασιν τῆς ὡς ἐκ λύπης ἐγκαταλείψεως, ἥτις οὔτε γινώσκει οὔτε δύναται νὰ γινώσκῃ παραμυθίαν. Ἐκεῖνο τὸ ὅσοι οἱ πλεῖστοι τῶν διασημοτάτων ζωγράφων ἀπέτυχον νὰ κατορθώσωσι διὰ τῆς μᾶλλον εὐχρίστου ὕλης τοῦ χρωστήρος καὶ τῆς βαφῆς, κατώρθωσεν ὁ ἄγνωστος καλλιτέχνης, τὸ ἔργον τοῦ ὁποίου ἐκείτω κεκρυμμένον καὶ ἄγνωστον ἐπὶ αἰῶνας ἐν κοιλώματι τῆς Σιδῶνος.

Ἡ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΑΙΣ ΜΥΘΙΑ.

Ἡ ἐν Παρισίοις ἰατρικὴ Ἀκαδημία ἐνησχολήθη πρὸ τινος ἐν ζητήματι, ὅπερ ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ὄλως ξένον πρὸς τὸ σύνθημα ἀντικείμενον τῶν μελετῶν αὐτῆς, ἐνησχολήθη δηλονότι ἐν τῇ μεταρρυθμίσει τῶν μεθόδων τῆς διδασκαλίας τῆς γραφῆς. Ἐκεῖνο τὸ ὅσοι ἐξηγεῖ τὴν εἰς τὰ ὅρια τῆς παιδαγωγικῆς παρεΐσθυσιν ταύτην εἶναι ἡ ὑφισταμένη στενὴ σχέσις τοῦ εἶδους τῆς γραφῆς πρὸς τὴν μυωπίαν.

1) Ὁ διάσημος Σικυώνιος ἀγαματοποιός, ὃν ὁ Πλίνιος ἀνάγει εἰς τὴν 114 Ὀλυμ. ὡς σύγχρονον Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου ὁ Λυσίππος κατεσκεύαζε τὰς κεφαλὰς μικροτέρας καὶ τὰ σώματα λεπτότερα καὶ συμπαγέστερα ὡστε τὰ ὑπ' αὐτοῦ κατασκευαζόμενα ἀγάλματα ἐφαίνοντο ὡς ὑψηλότερα. Αὐτὸς ὁ Λυσίππος ἔλεγε ὅτι οἱ ἄλλοι καλλιτέχναι κατεσκεύαζον τοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀνδριάντας ὡς φύσει ἦσαν οἱ ἄνθρωποι, ἐνῶ οὗτος ἐκαλλιτέχνει αὐτοὺς ὃν τρόπον παρίσταντο. Τὰ ἔργα τοῦ Λυσίππου ἀνῆρχοντο κατὰ τὸν Πλίνιον εἰς 1500. Καθὸσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοῦ κατασκευασθέντας ἀνδριάντας τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐμμεῖστο μὲν τὸ φυσικὸν εἰς τρόπον ὡστε καὶ αὐτὰ τὰ σωματικὰ ἐλαττώματα τοῦ Ἀλεξάνδρου νὰ ὑποδεικνῆ, ὡς τὴν πρὸς τὸ πλάγιον κλίσιν τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, χωρὶς ὅμως νὰ παραβλάπτῃ ταυτοχρόνως τὸ κάλλος καὶ τὴν ἡρωικὴν ἔκφρασιν τῆς μορφῆς. Τοῦ Ἀλεξάνδρου δὲ ἀνδριάντας κατεσκεύασεν ἐν πάσαις ταῖς περιόδοις τοῦ βίου αὐτοῦ καὶ ἐν διαφόροις στάσεσι.

1) Ὡς γνωστὸν ὁ Κλεΐτος οὗτος, μακεδὼν καὶ Μέλας ἐπικαλούμενος, υἱὸς δὲ τῆς τροφῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου Λανίκης ἢ Ἑλλανίκης, εἶχε σώσει τὴν ζωὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῇ ἐν Γρανικῷ μάχῃ (334 π. Χ.) διὰ τῆς δι' ἐνὸς κτύπου ἀποκοπῆς τοῦ βραχίονος τοῦ Σπιθριδάτου, διόκει ἐν τῇ ἐν Ἀρβήλοις μάχῃ (331 π. Χ.), ἐν τῇ δεξιᾷ πτέρυγι, τὸ ἱππικὸν σῶμα, ὅπερ ἐκαλεῖτο ἄγχιμα καὶ κατὰ τὴν εἰς δύο διαίρεσιν τοῦ σώματος τῶν ἐταίρων ἦτοι τῆς φρουρᾶς ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἐνὸς τῶν δύο τμημάτων, τῆς τοῦ ἑτέρου ἀνατεθείσης τῷ Ἡφαιστίῳ. Τῷ 328 π. Χ., τοῦ Ἀρταβάζου παραιτηθέντος τὴν αἰσθητικὴν τῆς Βακτρίας, ἀνετέθη αὐτῇ τῷ Κλεΐτῳ. Ἄλλ' ἀκριβῶς κατὰ τὴν προτεραίαν τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ εἰς τὴν νέαν αὐτοῦ θέσιν ὁ Ἀλέξανδρος, ἐν Μαρακάνδῳ ἐρισκόμενος τῆς Σογδιανῆς, ἐτέλει ἐορτὴν πρὸς τιμὴν τῶν Διοσκούρων, καίπερ τῆς ἡμέρας ἐκείνης οὐσης ἱερᾶς τῷ Διονύσῳ. Ἐν τῷ κατ' αὐτὴν δὲ συμπόσιῳ ἀνεψύη συζήτησις, καθ' ἣν φαίνεται ὅτι ὁ Κλεΐτος ἀπεβαρρύνθη καὶ ὠργίσθη ἐπὶ συγχρίσει τοῦ Ἀλεξάνδρου πρὸς τὸν Φίλιππον ἐπὶ βλάβῃ τοῦ τελευταίου καὶ ἐπὶ τῷ ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι αὐτοῦ τε καὶ ἄλλων συγχρόνων ὑπετιμῶντο ἐν συγχρίσει πρὸς τὰς ὑπηρετίας ἀνδρῶν νεωτέρων αὐτῶν. Τότε δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ οἴνου ἐξημμένως προέβη εἰς τολημρὰς ἐκφράσεις πρὸς τὸν βασιλέα, καθ' ἃς εἰ στρατιῶται κερδίζουσι διὰ τῶν κόπων αὐτῶν τὰς νίκας, ὦν τὴν δόξαν θερίζουσι οἱ βασιλεῖς. Ὁ Ἀλέξανδρος, ἰρημῆσας κατ' αὐτοῦ τότε, συνεκρατήθη ὑπὸ τῶν φίλων, ἐκβλήθεις τοῦ θαλάμου καὶ τοῦ Κλεΐτου, ἀλλ' εἶτα, δέρι λαθῶν, ὤρμησε πρὸς τὴν θύραν καθ' ἣν στιγμὴν μανιώδης ὁ Κλεΐτος ὑπέστρεψεν, ὅτε καὶ συνάντηθεις μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἔπεσεν ὑπὸ τὸ ὄπλον αὐτοῦ.

2) Ὁ υἱὸς οὗτος τοῦ Ἀμύντορος καὶ εὐνοουμένου τοῦ Ἀλεξάνδρου, μεθ' οὗ δι' εἰλικρινεστάτης συνδέετο οἰκειότητος, ἦν εἰς τῶν σωματοφυλάκων τοῦ Ἀλεξάνδρου, μετέσχε τῆς ἐν Ἀρβήλοις μάχης, ὅπου ἐτραυματίσθη κατὰ τὸν βραχίονα, ἐγένετο ἀρχηγὸς τοῦ σώματος τῶν ἐταίρων καὶ ἀνέλαβε σπουδαίαν ἀποστολὰς κατὰ τὴν εἰς Βακτριανὴν καὶ Σογδιανὴν ἐκστρατείαν καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν εἰς Ἰνδικὴν, ὅπου τοσοῦτον διεκρίθη ὡστε καὶ γρυσοῦς ἔλαβε στεράνους παρὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ τὴν εἰς Σούσα ἀρξίν (324 π. Χ.) καὶ τὴν ἀδελφὴν τῆς Στατείρας καὶ θυγατέρα τοῦ Δαρείου Δρυπητίδα εἰς γάμον. Κατὰ τὴν εἰς Ἐκβάτανα μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου πορείαν (κατὰ τὸ τέλος τοῦ 325 π. Χ.), ἐπὶ ἑπταήμερον ὑπὸ πυρετοῦ ἀσθενήσας ἀπέθανε. Γενικὸν πένθος ὠρίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου καθ' ὅλον τὸ κράτος καὶ μνημεῖον ἐστῆθη αὐτῷ ἐν Βαβυλῶνι (ὅπου εἶχε μετακομισθῆ, ἐξ Ἐκβατάνων τὸ σῶμα αὐτοῦ) δαπάνῃ, ὡς λέγεται, 10,000 ταλάντων. Ταυτοχρόνως ἀπεδόθησαν αὐτῷ τιμαὶ εἰς τοὺς ἥρωας μόνον ἀποδιδόμεναι· καὶ οὐδεὶς διωρίσθη εἰς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ, διαταγῶν δοθεισῶν ἵνα τὸ σῶμα, οὐτινος χιλιάρχος ὁ Ἡφαιστίων διετέλει, ἐξακολουθήσῃ φέρων τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Φαίνεται ότι εν Γερμανία, τῇ χώρᾳ τῆς Ἑυρώπης, ὅπου ἡ μυωπία εἶναι συνηθισμένη, παρατηρήθη ὅτι ἐν τοῖς αἰτίαις τοῦ παθήματος τούτου συγκαταλεκτέον κατὰ μῆγα μέρος καὶ τὴν κλίσιν τῆς γραφῆς. Τὸ κακὸν μάλιστα τοσοῦτον ἐγένετο ὥστε οἱ Γερμανοὶ κατείδον τὴν ἀνάγκην τοῦ μερμυγῆσαι περὶ αἰετοῦ θεραπευτικοῦ μέσου, φαίνεται δ' ὅτι ἐπέτυχον. Ἀνάλογοι ὅμως παρατηρήσεις καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ πολλοῦ εἶχον γίνεσθαι. Τῷ 1881 ἐν ἐπιτροπῇ συνελθούσῃ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσως καὶ ἡ εἰσηγητὴς ἦτο ὁ κ. Γαριέλ ἐφηφίσθη ὅτι διὰ τὴν πρώτην διδασκαλίαν τῆς γραφῆς καλὸν ἦτο νὰ διαγραφῆ πᾶσα κλίσις καὶ νὰ γείνη ἀποδεκτὸς ὁ τύπος, ὃν διὰ πρώτην φοράν ὤρισεν ὁ Γεώργιος Σάνδ: « Ἐξὸς τὸ τετράδιον, εὐθεῖα ἡ γραφῆ, εὐθὺ τὸ σῶμα ».

Συνεπεία τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἐγένοντο ἀπόπειραι διδασκαλίας τῆς εὐθείας γραφῆς ἐν τινι σχολῇ τῶν Παρισίων, ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινὸς παρητήθησαν πάλιν αὐτὴν καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὴν ἀντίστροφον ἀγγλικὴν γραφὴν, διότι παρατηρήθη ὅτι ἡ εὐθεῖα γραφὴ ἀπῆται μεγάλην βραδύτητα, ὥστε δὲν ἴτο δυνατόν νὰ καταστῆ πρακτικῆ. Πράγματι ἐν ταῖς περὶ τῶν ὁ λόγος προσπαθείαις δὲν ἐπρόκειτο περὶ τῆς κυρίως λεγομένης εὐθυγράμμου γραφῆς ἀλλὰ περὶ γραφῆς κατὰ τὸ ἡμισυ κεκλιμένης τοιοῦτοτρόπως ἡ λύσις τοῦ ζητήματος δὲν ἐπετεύχθη πλήρως.

Δέον ὅμως νὰ προστεθῆ ὅτι ὁ λόγος οὗτος τῆς μεγάλης βραδύτητος περὶ τὴν εὐθύγραμμον γραφὴν εἶναι ἐκεῖνος, ὃν πάντες ἀντέταξαν ἐν Γαλλίᾳ ἐναντίον τῆς ἀποδοχῆς τῆς εὐθυγράμμου γραφῆς. Ὁ λόγος ὅμως οὗτος δὲν εἶναι ἀπόλυτος, διότι ἀπὸ τοῦ 1881 ὁ κ. Ζαβίλ, ὅστις ἐκ νέου ὑπεκίνησε τὸ ζήτημα ἐνώπιον τῆς ἰατρικῆς Ἀκαδημίας ἐσημείωσεν ἀπλοῦστατὸν μέσον τοῦ διδάσκειν ἐν μίᾳ στιγμῇ τὴν κεκλιμένην γραφὴν εἰς τοὺς παῖδας, τοὺς εἰθισμένους νὰ γράφωσιν ἀνευ κλίσεως. Μικρὸν μετὰ ταῦτα ἐδημοσίωσεν φυσιολογικὴν ἀνάlysιν τῶν κινήσεων τῆς χειρὸς καὶ τῶν δακτύλων κατὰ τὸ διάστημα τῆς γραφῆς.

Ἐκ τῶν μελετῶν τούτων ἐξάγεται ὅτι δύο ὑπάρχουσιν ἤδη γραφῆς τὸ « εἰς τῆς στηριζομένης χειρὸς » καὶ τὸ « εἰς τῆς ἀνυψωμένης χειρὸς ». Καὶ ἡ μὲν διὰ τῆς στηριζομένης χειρὸς γραφὴ τελεῖται ἀποκλειστικῶς διὰ τῆς κινήσεως τῶν δακτύλων, ἐνῶ ἡ παλάμη σπουδαίως ἐνεργεῖ ἐν τῇ δι' ἀνυψωμένης χειρὸς γραφῇ.

Ἐν τούτοις ἡ διδασκαλία τῆς γραφῆς γίνεται κατ' ἀρχὰς πάντοτε διὰ τῆς στηριζομένης χειρὸς. Ἡ γραφὴ αὕτη δύναται νὰ γείνηται δι' εὐθέων γραμμάτων, τοῦθ' ὅπερ ἐξυπηρετεῖ τὴν ὄρασιν τῶν παιδῶν καὶ οὐδὲν συνεπάγεται πρακτικὸν ἀτόπημα, διότι οὐδὲν ἔσται εὐχερῆστερον τοῦ διδάξαι αὐτοὺς μετὰ τὴν εὐθύγραμμον γραφὴν τὴν κεκλιμένην τοιαύτην, ἅμα ὡς ἀρξῶνται νὰ γράφωσιν ἐπὶ χάρτου μὴ φέροντος γραμμάς.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην συνιστάται αὐτοῖς νὰ κλίνωσι τὸν χάρτην πρὸς ἀριστεράν, οὕτως ὥστε ἡ κλίσις τῆς γραφῆς ἐπέρχεται αὐτομάτως καὶ κατ' ἀνάγκην. Ἡδὴ ἴνα καταπεισθῆ τις ὅτι οἱ παῖδες φύσει ἀποκλίνουν εἰς τὴν εὐθύγραμμον γραφὴν ἀρκεῖ νὰ δώσῃ αὐτοῖς πρὸς ἀντιγραφὴν πρότυπα γραφῆς. Ἐὰν δ' ἀφεθῶσι μόνοι νὰ ἀντιγράψωσι τὰ πρότυπα ταῦτα θὰ παρατηρηθῆ ὅτι οἱ πλεῖστοι αὐτῶν δὲν θὰ μιμηθῶσι τὴν κλίσιν τοῦ προτύπου. Κατὰ συνέπειαν ἐὰν δὲν δώσῃ τις εἰς αὐτοὺς οἰανδήποτε δὴγίαν, οἱ παῖδες φύσει ἐπιδίδονται εἰς τὴν εὐθύγραμμον γραφὴν.

Ὁ κ. Ζαβίλ, εἰς ὃν ὀφείλονται αἱ παρατηρήσεις αὗται, ὑπέδειξεν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τὴν σπουδαιότητα, ἣτις ὑπάρχει ἐν γένει ἐν τῷ ἀποφεύγειν μεθόδους διδασκαλίας δυναμένας νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πιθανὰ αἰτία ἐξασθενήσεως τῆς ὄρασεως τῶν παιδῶν.

Ἐν καιρῷ πολέμου, καθ' ὃν γίνεται χρῆσις τῶν μακρὰν βαλλόντων ὀπλῶν, ἡ κατάστασις τῆς ὄρασεως τῶν στρατιωτῶν εἶναι σπουδαῖος παράγων ἐπιτυχίας. Μήπως αὐτὸς ὁ Δισραὴλης δὲν ἐκήρυξεν ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ ὅτι « ἡ ἰσχὺς ἀνήκει εἰς τὸν πολυπληθέστερον λαόν, τὸν μᾶλλον ἀνεπτυγμένον καὶ τὸν σωματικῶς μᾶλλον εὐ ἔχοντα »; Ἀλλ' ὁ κ. Μαυρίκιος Πενσὲν παρετήρησεν ὅτι κατ' ἔτος 8 ἢ 10% τοῦ ὄλου ἐν ἐνεργείᾳ στρατοῦ ἀδύνατοισι νὰ ἐξυπηρετήσωσι καλῶς ἕνεκα λόγων μυωπίας.

Ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ μυωπία ἀναπτύσσεται ἰδίᾳ ἐν τοῖς θρα-

νίοις τῶν σχολῶν. Ἐν τοῖς λιμέσι ὀλίγιστοι ὑπάρχουσι μύωπες οὐδεὶς δὲ παρ' ἐκεῖνοις, οἵτινες διατρέχουσι τὰς λεωφόρους χωρὶς ποσῶς νὰ ρίψωσι βλέμμα ἐπὶ βιβλίον τινός. Καὶ οἱ ἄγριοι αὐτοὶ ἀγνοοῦσι τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, ὅπερ ἐπηρεάζει τὰς κινήσεις, σθένους τὸ βλέμμα καὶ παρακωλύει τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ νὰ καταστῆ ἐν διαφόροις περιπτώσεσιν ἐρμηγεὺς τῶν σκέψεων καὶ βοηθὸς τοῦ λόγου.

Πολλὰ ἄλλα αἰτία ἐκτὸς τῆς διδασκαλίας τῆς κεκλιμένης γραφῆς συντελοῦσιν ἐν τῇ σχολῇ εἰς ἐξασθένειν τῆς ὄρασεως τῶν παιδῶν. Ὁ διδάκτωρ Γαλεζόβσκις, ὁ διάσημος ὀφθαλμολόγος, ἔγραφε πρό τινος ὅτι ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς γυμνασίοις, ἄπερ ἐπετελέσθη, ὁ φωτισμὸς κακίστα παρενοήθη ἐν ἀντιθέσει μάλιστα πρὸ πάντας τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς τῆς ὄρασεως. Ἐν γένει ἡ πηγὴ τοῦ φωτός, ἡτοι οἱ ἀεριοφόροι σωλῆνες, αἱ τοῦ πετρελαίου λυχνίαι εἰσὶ λίαν ἀπομεμακρυσμέναί: ἔδει δὲ νὰ προσχωθῆ τὸ φῶς ἐγγύτερον τῇ ταυτοχρόνῳ χρησιμοποιηθεῖ μεγάλου φανοῦ, ὅστις νὰ ρίπτῃ δλόκληρον τὴν λάμπην ἐπὶ τοῦ τμήματος ἐκείνου τῆς τραπεζῆς ὅπου ὁ παῖς τίθησι τὰ τετράδια αὐτοῦ καὶ βιβλία, ὃν τρόπον γίνεσθαι καὶ ἐν τοῖς τυπογραφείοις, ὅπου οἱ ἐργάται ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν τῆς συνθέσεως ἐργασίαν, ἣτις ἀπαιτεῖ μεγάλην τῆς ὄρασεως ὁρᾶσιν χωρὶς ὅμως νὰ ἐμφανίζωνται παρ' αὐτοῖς συνηθῆ τῆς ὄρασεως διαταραχαί.

Ἐὰν ἀμφιβάλλῃ τις περὶ τῆς κακῆς ἐπιδράσεως, ἣν ἐξασκεῖ ἡ κακὴ κατάσταση τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ φωτισμοῦ ἐπὶ τῆς μεγάλης ἀναπτύξεως τῆς μυωπίας ἐν τοῖς σχολιακοῖς καθιδρύμασι, ἀρκεῖ νὰ ρίψῃ ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς τῷ 1885 καταρτισθείσης στατιστικῆς διὰ τὰς γυναῖκας. Ἄλλοτε ὀλίγοι ὑπῆρχον ἐν Γαλλίᾳ γυναῖκες πάσχουσαι μυωπίαν. Τῷ 1885 ἰριθμοῦντο τοιαῦται κατὰ 8% μὲν ἐν τοῖς τῶν χωριῶν σχολείοις, 13% δὲ τοῖς παρθεναγωγείοις.

Ἐλέγχθη ἀνωτέρω ὅτι ἐν Γερμανίᾳ κυρίως ἐπεκράτει τὸ μικρὸν ὀφθαλμικὸν τοῦτο ἐλάττωμα καὶ φαίνεται ὅτι μεγάλας ἐποιεῖτο αὐτοῖς προδόους. Ὁ διδάκτωρ Ἐρμᾶννος Κόν τῆς Βρεσλαβίας, ἐξετάσας τοὺς ὀφθαλμοὺς 10060 παιδῶν, φοιτῶντων ἐν ταῖς σχολαῖς παρετήρησεν ὅτι οἱ 1730 παῖδες, τοῦτέστι 17% εἶχον ἐλαττωματικὴν τὴν ὄρασιν. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἡ πόλις παρεῖχε τετραπλάσιον ἀριθμὸν πασχόντων ἢ ἡ ἐξοχή. Πρὸς τούτοις πλείονες μύωπες ἀπῆλθον παρὰ τοῖς ἄρρεσι ἢ παρὰ κορασίοις καὶ κυρίως ἐν τοῖς γυμνασίοις ἀπῆλθον ἢ μεγίστη τῶν μυωπαζόντων ἀναλογία. Ἐν τούτοις αἱ τῶν πόλεων σχολαὶ περιελάμβανον πλείονας μύωπας ἢ ἐν ἀγροτικοῖς τμήμασι. Ἀπὸ τῶν στοιχειωδῶστων σχολῶν μέχρι τῶν ἀνωτέρων ὁ ἀριθμὸς τῶν μύωπων προήγετο διαρκῶς. Ἐν πάσαις ταῖς δευτεροβάθμιοις σχολαῖς καὶ ἐν πᾶσι τοῖς γυμνασίοις ἡ ἀναλογία ἠῦξανε ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν. Μολοντί ὅμως ὑπερβολικῆ ἡ διάδοσις τῆς ἐλαττωματικότητος ταύτης παρὰ τοῖς μαθηταῖς δὲν ἴδναιτο ἀφ' ἑτέρου ν' ἀποδοθῆ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν εἰς τὰς σχολὰς φοίτησιν. Ὅπωςδῆποτε ὁ κ. Κόν καθῆκον αὐτοῦ ἰγῆσατο νὰ ἐπιστήσῃ τὴν γενικὴν προσοχὴν ἐπὶ τῶν μέρων ληπτέων ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῶν τάξεων εἰ μὴ πρὸς καταστραφῆν τῆς μυωπίας τοῦλάχιστον πρὸς ἐλάττωσιν τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς.

Ὁ ἄπλετος φωτισμὸς τῆς αἰθούσης ἀποτελεῖ κατ' αὐτὸν τὸν οὐσιώδη ὄρον πρὸς παρακώλυσιν τοῦ νὰ φέρῃ ὁ μαθητὴς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐγγύτατα τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Ὁ κ. Κόν προγράφει τὴν χρῆσιν τοῦ ὄχρου καὶ κυανῶν μελανῶν, ὡς λίαν κινδυνώδη διὰ τὴν ὄρασιν ἕνεκα τῆς ἀσθενεστάτης ἀντιθέσεως τῶν χρωμάτων. Ἐν Σουηδίᾳ ὅπου ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι λίαν ἀνεπτυγμένη ὁ διδάκτωρ Βιδμάρκ ἐποιήσατο ἐπίσης ἐρεῦνας περὶ μυωπίας ἐν τρισὶ παρθεναγωγείοις ὁ ὀριθμὸς τῶν ἐξετασθέντων κορασίων ἦτο 742, τὰ δὲ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα τὰ ἐπόμενα: παρὰ τοῖς κορασίοις 6-7 ἐτῶν οὐδεμία τῶν μαθητριῶν ἦτο μύωψ, παρὰ δὲ τοῖς κορασίοις 8-9 ἐτῶν μίαν μόνον παρετήρηθη περίπτωσις μυωπίας. Ἐν τῇ ἡλικίᾳ ὅμως τῶν 10 ἐτῶν, ἣτις εἶναι ἡλικία καθ' ἣν ἡ θήλεια νεολαία περατοῖ κανονικῶς τὰς σχολιακὰς αὐτῆς σπουδὰς τὸ ἐν τρίτον τῶν κορασίων ἔπαυσε μυωπία. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς τῶν διδασκαλειῶν φοιτητριάς, ὡν ἡ μέση ἡλικία εἶναι 21 ἐτῶν, παρ' αὐταῖς ἡ μυωπία ἀπαντᾷ ἐν ἀναλογίᾳ 14,28%, ἀναλογία πολλῶ ἀνωτέρᾳ τῆς τῶν νέων, οἵτινες ἐπιδίδονται εἰς τὰς αὐτὰς σπουδὰς.

Ὁ κ. Βιδμάρκ, ὅστις ἐπέξετεινε τὰς ἐρεῦνας αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς κα-

ταστήμασι τῶν ἀρρένων χάριν συγκρίσεων, παρετήρησεν ὅτι ὁ ἀνώτατος ὄρος μυωπίας ἐπεκράτει ἐν ἐκπαιδευτικῷ καταστήματι νεαρῶν σπουδα-
τριῶν καὶ ἀνῆρχετο εἰς 66,67⁰/₁₀.

Τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα δὲν συνάδουσι πρὸς τὰ ὑπὸ τὸν κ. Κόν ἐν Γερμανίᾳ παρατηρηθέντα· ὁ δὲν νὰ παρατηρηθῆ ὅτι οἱ τελευταῖοι ἀριθμοὶ τοῦ σουηδοῦ ἱατροῦ δὲν ἐφαρμόζονται πλέον ἐπὶ παιδῶν ἀλλ' ἐπὶ ἐφήβων.

Οἱ τῆς μυωπίας πίνακες, ὡς ὁ διδάκτωρ Βίδμαρκ κατήρτισε κατὰ τὰς τάξεις καταδεικνύουσιν ἀνάπτυξιν κανονικωτέραν ἢ ἢ τῶν πινάκων τῶν καθ' ἡλικίαν καταρτισθέντων, τοῦθ' ὕπερ ἀποδεικνύει ὅτι κυρίως ἐ-
κείνο τὸ ὅποιον καθίστησι παράλληλον τὴν πρόσοδον τῶν ὀφθαλμικῶν δια-
ταράξεων εἶναι ἢ ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν αὐξήσις τῆς ἐργασίας.

✱

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΗΤΗΡ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

XVI.

Κατὰ τινας περιστάσεις, ἄνευ τραγικοῦ ἐπεισοδίου, ἀδύνατον νὰ καταστῆ διαφυγῆς τεθλωμένη κατὰστασις πραγμάτων. Πολ-
λὰς κακῆ συνεννόησις, ἐκ φόβου καταστροφῆς, εὐρίσκει λύσιν εὐκολον. Ἄνευ τῆς δοκιμῆς τοῦ Ἐδμόνδου ν' αὐτοκτονήσῃ αἱ
σχέσεις αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς του θὰ ἔμενον αἰωνίως τεταμέναι καὶ
δυσχερεῖς. Ἐπειδὴ πλέον ἀδύνατον ἦτο νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία
περὶ τῆς καλῆς πίστεως τοῦ ἐφήβου, ὁ Ριχάρδος ἠσθάνθη ἐν
ἑαυτῷ μεγάλην ἀγάπην πρὸς τὸν πρωτότοκον υἱόν του.

Τὰ συμβάντα κατὰ τὰς ἐξετάσεις δὲν ἦσαν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ
σοβαρά, διότι οὐδὲν εὐκολώτερον διὰ τὸν Ἐδμόνδον παρά νὰ
παρουσιασθῆ πάλιν κατὰ τὸ ἐπιόν ἔτος, διότι δὲν θὰ εἶχεν ὑπερ-
βῆ τὴν νόμιμον ἡλικίαν. Ἐξελέγη νέος καθηγητῆς ὅπως οὕτως
ἐκ τοῦ πνεύματος τοῦ ὑποψηφίου ἐκλείψωσι πᾶσαι αἱ τυχόν λυ-
πηραὶ ἀναμνήσεις, ὁ δ' Ἐδμόνδος ὑπὸ νέας ὁδηγίας μετεβλήθη.
Βέβαιος ἦτο ὅτι τοῦ λοιποῦ θὰ ἦτο κατανοητός, κἄν τε ἢ ἀδε-
ξιότης αὐτοῦ ἐφαίνετο ἀποδίδουσα αὐτῷ σφάλματα, ἅπερ δὲν
εἶχεν.

Τὸ ἐπιόν ἔτος ἐπαρουσιάσθη εἰς τὰς δοκιμασίας καὶ ἐγένε-
το δεκτός. Ἡ ἐπιτυχία αὕτη ἢ ὅποια ἠύφρανε τὴν πατρικὴν
καρδίαν, ὑπῆρξε διὰ τὴν Ὀδὶλιν ἀφορμὴ νὰ αἰσθανθῆ τὴν ἰσχυ-
ρωτέραν ἐν τῷ βίῳ ἡδονικὴν εὐχαριστήσιον, διότι ὁ Ριχάρδος ἠύχα-
ρίστησεν αὐτῇ θερμῶς.

— Εἶσαι ὁ καλὸς ἀγγελὸς τῆς οἰκογενείας, εἶπεν αὐτῇ καὶ
δὲν ἤξεύρω τί θ' ἀπεγενόμεθα ἄνευ σοῦ, διότι ἡ μήτηρ μου, ὁ
Ἐδμόνδος καὶ ἐγώ, ὁμοιάζομεν πολὺ πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐπομέ-
νως θὰ συγκρουόμεθα, σὺ εἶσαι ὁ δεσμός καὶ ἡ ἰσχύς τῶν ψυ-
χῶν ἡμῶν!

— Ἄλλοίμονον! εἶπεν ἡ Ὀδὶλη μειδιῶσα, δὲν σοὶ ἔδωκα
ἀκόμη καὶ τὴν κόρην σου, ἀλλὰ καὶ τοῦτο θὰ τὸ κατορθώσω, ἐάν
θέλῃ ὁ Θεός!

— Τὸ νομίζεις δυνατόν; ἠρώτησεν ὁ Ριχάρδος, σκυθρωπὸς
αἰφνης γενόμενος, φοβοῦμαι πολὺ μὴ δι' αὐτὴν δὲν κατορθώσῃς
τίποτε!

Ἡ Ὀδὶλη κατὰ βῆθος προσεποιεῖτο ὅτι εἶχεν ἐμπιστοσύ-
νην, πράγματι ὅμως δὲν ἦτο βεβαία. Ἐπὶ μίαν στιγμὴν εἶχεν
ἐλπίζει νὰ κατακτήσῃ τὴν καρδίαν τῆς Ὑβελίνης, ἡδὴ ὅμως διη-
ρωτάτο ἐάν ἢ ὑπὸ τῆς νεανίδος δειχθεῖσα φιλία δὲν ἦτο πλαστή.

Ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὸ ζήτημα τοῦ παρουσιάσαι τὴν
νεανίδα εἰς τὸν κόσμον καθίστατο μᾶλλον ἐπείγον, ἢ δὲ κυρία

δὲ Ρουβεραι, μεθ' ὅλην αὐτῆς τὴν διπλωματίαν, δὲν ἠδύνατο νὰ
τὴν ἀναβῆλῃ πλείοτερον. Βεβαίως τὸ δικαίωμα καὶ τὰ καθήκον
τῆς παρουσιάσεως ἀνήκεν εἰς τὴν κυρίαν Ριχάρδου· ἔπρεπε λοι-
πὸν νὰ παραιτηθῆ τὴν παρηγορίαν νὰ τὴν ἔχη παρ' ἑαυτῆ· Ἐ-
πρεπε λοιπὸν νὰ ἀποφασίσῃ ν' ἀπολέσῃ πᾶσαν τὴν ἐπιρροὴν αὐ-
τῆς ἢ κ. δὲ Ρουβεραι, μάλιστα νῦν ὅτε, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐπο-
χὴν, ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην αὐτῆς;

Ἄδίκως ἢ προμήτωρ δὲν ἠσθάνετο ἑαυτὴν ἀνήσυχον. Ἡ φύ-
σις τῆς νεανίδος, καταστάσα μᾶλλον εὐκαμπτος διὰ τῆς ἐκπαι-
δεύσεως, μὴ κατασυντριβείσα ὅμως, ἐξωτερικεύετο ἐνίοτε λίαν
ἀποτόμως. Ἡ Ὑβελίνη ἦτο ἀδελφὴ τοῦ Ἐδμόνδου καὶ θυγάτηρ
τοῦ πατρὸς αὐτῆς. Ἡ ἀδίκφορος λεπτότης τῆς ἐκπαιδευσά-
σης αὐτὴν παρέσχε τῇ νεανίδι ἐπίπλαστον λάμψιν, ἐνῶ κατὰ
τὴν παιδικὴν αὐτῆς ἡλικίαν, ἦν πράγματι πρωτότυπον θυγατρὸς
καλῆς τυγχανούσης ἀνατροφῆς. Δὲν δύναται ὅμως νὰ καταστρέψῃ
τις δι' ἐξωτερικῶν περιστάσεων ὀργανισμὸν ἰσχυρόν, λειτουρ-
γούντα ἀπὸ μακροῦ. Ἡ ἀληθὴς φύσις τῆς Ὑβελίνης, ἀπαλλα-
γείσα τῆς μόνης ἐπιρροῆς, ἥτις ἐξησκείτο ἐπ' αὐτῆς, ἀνε-
πύχθη ἐν τῷ μέσῳ τῶν συντρόφων τῆς ἡλικίας αὐτῆς διὰ τῆς
σπουδῆς, διὰ τῶν σχέσεων, διὰ τῆς σκέψεως. Ἡ θέρη τῆς καρ-
δίας, ἢν ἐθεώρουν ὡς μὴ ὑπάρχουσαν ἢ ὡς σβεσθεῖσαν ἐν αὐτῇ,
ὑπέτυφεν ὑπὸ τὴν τέφραν, κατακαίουσα καθ' ἐκάστην τὸ λεπτόν
αὐτῆς ἐπιπέλασμα καὶ ἐτοίμη νὰ λάμψῃ εἰς πρώτην εὐκαιρίαν!

Ἦν τὸ αἰσθημα ἐκεῖνο τοῦ λανθάνοντος βίου, ὅπερ ἐξ αἰδοῦς
ὑπερβολικῆς ἠνάγκαζε τὴν Ὑβελίνην νὰ περισυλλέγηται πλείο-
τερον, νὰ φαίνεται μᾶλλον ἀδίκφορος καὶ ψυχρά. Ἡ νεῆσις ἐφο-
βεῖτο σχεδὸν ἐπὶ ἐκείνῳ τὸ ὅποιον ἐμάντευεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
τῆς, θὰ ἠρυθρία, ἐάν, ἐν τῷ μέσῳ συναναστροφῆς, ἐν ἣ τὰ πάντα
ἦσαν μόνον προσποιήσις, ἄφριε νὰ ἐννοηθῆ ὅτι ἐν ἑαυτῇ ἐγένετο
τοιαύτη ἔντασις βίου. Θὰ ἐνόμιζεν ὅτι διέπραττε σφάλμα, ἐάν τὸ
ἐνστικτὸν τοῦ βίου δὲν ἐπανελάμβανεν αὐτῇ πάντοτε ὅτι δὲν ἦτο
προωρισμένη διὰ νὰ συγχάξῃ μόνον τὸν κόσμον, ὃν περὶ πολλοῦ
ἐποιεῖτο καὶ προετίμα ἢ κ. Ρουβεραι.

Ὁ κόσμος οὗτος ἐν τούτοις ἦν θελκτικὸς, ἀλλὰ κενὸς καὶ
ἄγονος. Αἱ γυναῖκες ἦσαν ἐπιμεμελημένης ἀνατροφῆς, οἱ ἄνδρες
ἀνελλιπεῖς, αἱ ἐκφερόμεναι ἰδέαι μετριοπαθεῖς, αἱ κινήσεις με-
μετρημέναι, τὰ μειδιήματα οὐδέποτε ἐγένοντο θορυβώδη ὥστε νὰ
καταντήσωσιν εἰς γέλωτα, πρῶτον διότι ὁ γέλως εἶναι θορυβώ-
δης καὶ ὑδατοῦ καὶ δευτέρου διότι κἄνκει ρυτίδας εἰς τὸ πρόσω-
πον. Τοιουτοτρόπως αἱ γυναῖκες ἦσαν ἐκεῖ αἰωνίως κομψαί, ἢ
γεροντικὴ ἡλικία προὔδιδετο μόνον ἐκ τῆς χροιάς τοῦ προσώπου,
ἀκόμη δὲ ἐγίνωσκον νὰ ἐπιδιορθώσι καλῶς τὰς πλάνας καὶ τὰς
ἀδυναμίας τῆς φύσεως. Οἱ νέοι ἔφερον ἱματισμὸν ἀνεπίληπτον
καὶ ἐχαιρέτων καθ' ὅλους τοὺς κανόνας, αἱ νεανίδες ἐνουμφεύοντο
χωρὶς ρυτίς τοῦ νεαροῦ αὐτῶν μετώπου νὰ προδώσῃ ἐσωτερικὴν
τινα σκέψιν. Παράδοξον ὅμως ἦν τὸ ἐξῆς ὅτι οἱ νέοι τοῦ κόσμου
τούτου οὐδέποτε ἐνουμφεύοντο τὰς ἐν αὐτῷ νέας. Ἐφαίνοντο ἐν
αὐτῷ, ἐχόρευον, διεσκέδαζον, ἀλλ' ἔπειτα ἐξηφανίζοντο αἰφνης
καὶ ἐπανάρχοντο ἔγγαμοι ἢ κατέχοντες ὑψηλὰς δημοσίας θέσεις.

Ἐν τούτοις ἐτελοῦντο γάμοι ἐν τῷ κόσμῳ ἐκείνῳ, ἀλλ' αἱ νε-
νίδες ὑπανδρεύοντο ἄνδρας σχεδὸν ὀρίμους καθ' ἣν ἐποχὴν ἢ τέχνη
τοῦ κομψοῦ μετὰ δεξιότητος ἀπέκρυπτεν ἀρχομένην φαλάκρω-
σιν. Δὲν ὑπῆρχον ἐκεῖ πᾶθη, αἰσθητάματα, τρικυμιαί. Ἦτο πρά-
δεισος ἐπίγειος ἀπλοῦς, ἄνευ Εὐσας καὶ ὄψεως ἀλλὰ μόνον μετὰ
δεσποινίδων πρὸς γάμον. Ἐνίοτε ἐβλεπέ τις πρόσωπα συγκεκι-
νημένα, ὀμίλουν χαμηλοφώνως περὶ πραγμάτων τὰ ὅποια θὰ
ἦσαν τρομερά, τῇ ἐπιούσῃ ὅμως τὰ πάντα ἐπανεπίπτον εἰς τὴν
τάξιν καὶ τὰ πρόσωπα προσεκτῶντο τὴν γελοῖεσσαν αὐτῶν μορφήν.
Εἰς καὶ ἐνίοτε δύο τῶν προσώπων τῆς κωμωδίας ταύτης τῶν κα-
λῶν ἡθῶν εἶχον ἐξαφανισθῆ καὶ οὐδεὶς ἠρώτησέ ποτε τί ἐγένοντο,
ἐάν δὲ κατὰ τύχην εἰς σκαῖος ἢ μία ἄσκειπτος ἀπήγγελλε τὸ ὄνο-
μά του, ἀπάντα μόνη ἢ σιγῇ, ἥτις καθίστατο καταληπτῆ.

Ἡ Ὑβελίνη, μεθ' ὅλην τὴν διορατικότητα αὐτῆς, δὲν εἶχε

παρατηρήσει ταῦτα, εἶχεν ὅμως ἐννοήσει καὶ τι. Ὄταν ἐφθασεν εἰς τὸ δέκατον ἑβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας, τὸ ὑψηλὸν αὐτῆς ἀνάστημα, ἡ ἀπαστρέπτουσα αὐτῆς καλλονή, ἐπέβαλον πλέον κἀτανγκαστικῶς τὴν εἰς τὸν κόσμον παρουσίαν αὐτῆς. Τὸ ἐκρίνον μέγαρον δὲν ἐπέτρεπε παρουσίαν ὅπως οὐ σπουδαίαν, ἢ κ. Ρουβεραι ὅμως, ἡ ὁποία εἶχε τὴν ιδέαν αὐτῆς, προσεκάλεσε πολὺν κόσμον, καθ' ἑκάστην δὲ ἑορταί ἐν τῷ κήπῳ καὶ ἐκδρομαὶ ἐπανελαμβάνοντο, ἐπὶ πλέον τὴν ἐσπέραν ἐχόρευον, ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν μεταμεσημβρίαν.

Ὁ Ἐδμόνδος, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἐπεράτωσε καὶ τὸ δεύτερον ἔτος ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Ἁγίου Κύρου, προετίθετο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν τῆς Σαμουῦ, ἐλάμβανε μέρος εἰς ὅλας ταύτας τὰς ἑορτάς. Εἶχεν ἀποβῆ λαμπρὸς ἵππεύς καλοῦ παραστατικοῦ καὶ ζωηρός, καίτοι ὀλίγα ἰχνη μελαγχολίας παρέμειναν. Τὸ μυστήριον τῆς τομηγῶν αὐτοῦ δοκιμῆς διὰ τοῦ πολυκρότου ἐκρατήθη μετ' ἐπιμελείας ὑπὸ τῆς Ὀδύλλης καὶ τοῦ Ριχάρδου, διότι ἐάν ἡ κ. Ρουβεραι ἐμάνθανεν ὅτι ὁ Ἐδμόνδος προσεπάθη ν' αὐτοκτονήσῃ βεβαίως θὰ ἔβλεπε κραυγὴν! οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ τὸ μᾶλλον ἀπρεπὲς ἢ ἀπόπειρα πρὸς αὐτοκτονίαν! Ἐὰν ἐπίσξέ τις αὐτὴν θὰ τὴν ἠνέγκριζε νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἀποτυχοῦσα αὐτοκτονία εἶναι ἀπρεπεστέρη ἔτι, διότι, ἐπὶ τέλους, ὁ θάνατος ἀποπλύνει πολλὰ πρᾶγματα ἐν τῷ γελσίῳ. Οὐδέποτε ὅμως ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκρησθῆ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Διεσκέδαζον λοιπὸν πολὺ ἐν Ρουβεραι ἐν τῷ μέσῳ κόσμου ὅστις ἦν κομψὸς εἰς τρόπον ἀνεπίληπτον. Ὅσα καλὰς συγγενείας καὶ ἔχη τις ὑπάρχει πάντοτε ἐν πάσῃ οἰκογενεῖα εἰς κλάδος ἰσχυρὸς καὶ ὑπὸ δυσμένειαν τῆς τύχης διατελῶν, περὶ οὗ ἀγνοεῖ τις τί νὰ πράξῃ, καὶ τοῦ ὁποίου ἀδυνατεῖ νὰ ἀπαλλαγῇ. Ἐφερε καλὸν ὄνομα τιμώμενον ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ, ἀλλ' εἶναι πτωχὸς, τοῦ πατρὸς πᾶσχοντος πολλὰς παράκρουσιν καὶ ἀσχολουμένου εἰς γελοίας ἐφευρέσεις. Εἶχεν ἀποθάνει καταλιπὼν εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ ἐλάχιστον ποσὸν ἀρκούν μόλις πρὸς διατήρησιν αὐτῆς, ἡ ὁποία τὰ τέκνα αὐτῆς ἀνέθρεψεν ἐν μεγάλῃ δυσχερείᾳ. Ἐν τούτοις εἶχεν ἐπιτύχει, τοῦλάχιστον τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ καθήκοντος αὐτῆς εἶχε πληρωθῆ, διότι ὁ πρωτότοκος αὐτῆς υἱός, ἀφοῦ ὑπῆρέτησε λαμπρῶς ὡς ἐσωτερικὸς μαθητευόμενος τῶν νοσοκομείων εἶχεν ἀνακηρυχθῆ διδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς. Ἡ νεάνις, δεκαοκταέτις νῦν, δὲν ἦτο οὔτε ὠραία, οὔτε κομψή. Καὶ ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃσιν ἄλλως ἐν Ρουβεραι, ἀλλ' ἢ νὰ τοῦς προκαλέσωσι. Ταιουτοτρόπως πάντες οἱ τῆς χώρας ἐκείνης κάτοικοι θὰ τοῦς κατέκρινον, ἡ δὲ κ. Ρουβεραι περὶ πολλοῦ ἐποίητο τὴν δημοτικότητα αὐτῆς καὶ παρ' αὐτοῖς ἔτι ταῖς ταπεινοῖς.

Ἐὰν τοῦλάχιστον ἡ κ. δὲ Πρεζάνς δὲν εἶχεν ἀναγγεῖλαι εἰς πάντας ὅτι ὁ υἱὸς αὐτῆς προετίθετο νὰ ἀποκατασταθῆ ἐκεῖ! Ἦὼς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐννοήσῃ τις ἕνα ἀπόγονον τῆς οἰκογενείας Πρεζάνς λαμβάνοντα τὰ δύο φρέγγα χωρικοῦ ἀπέναντι ἰατρικῆς ἐπισκέψεως; Ἐπρεπε νὰ μείνωσιν ἐν Παρισίοις ὅπου χάνεται τις ἐν τῷ πλήθει! Οὔτε ὁ κύριος Πρεζάνς ὅμως οὔτε ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἔσχον ποτὲ τὴν ἐλάχιστην ιδέαν περὶ τῶν λεπτοτήτων τούτων.

Ἡ Ὑβελίνη εἶχεν ἀκούσει πάσας ταύτας τὰς σκέψεις καὶ πρὶν ἢ ἰδεῖ τὰ πρόσωπα, τὰ ἀποτελοῦντα τὴν οἰκογένειαν Πρεζάνς, εἶχεν εὐρεῖ αὐτὰ ἐξαιρετά. Ὄταν ὅμως τὰ εἶδε τῇ ἐφάνησαν μέτρια.

Ἡ Βέρθα ἦτο πρᾶγματι βαρεῖα καὶ σκαιά, εἶχεν ὅμως τὸσον ὠραίους καὶ τὸσον καλοὺς ὀφθαλμούς! Ὄταν σὲ παρετήρει ἀδύνατος νὰ μὴ τὴν εἰπῆς ὠραία. Ἡ κ. Πρεζάνς θὰ ἦτο θαυμασῶς ὠραία, δὲν ἠρκέσθη ὅμως εἰς τὸ νὰ μειδιᾷ μόνον καὶ νὰ μὴ γελά διὰ νὰ μὴ καταστήσῃ δύσμορφον τὸ στόμα αὐτῆς. Ἐν τῇ νεότητι αὐτῆς εἶχε γελάσει πολὺ, πιθανόν οὔσα μᾶλλον ἡλικιωμένη θὰ εἶχε βεβαίως κλαύσει πολὺ, οὐδὲν δὲ καταστρέφει τὸ πρόσωπον πλεονέτερον τῶν δακρύων. Ὅλα ὅμως ἀγαθότης ψυχῆς

ἐπεφαίνετο ἐν τοῖς καταβεβλημένοις αὐτοῖς χαρακτηριστικοῖς, οἷα γλυκύτης ἐν τοῖς ὑπὸ ρυτίδων περιβαλλομένοις ἐκείνοις ὀφθαλμοῖς; Ὅλα χάρις ἐν τῷ μετώπῳ ἐκείνῳ, ὅπερ ὅμως ἀπεκάλυπτε τὴν ἔλλειψιν δύο ὀδόντων τοὺς ὁποίους ἡ μήτηρ καὶ χίρα συνάμα δὲν κατώρθωσε νὰ ἀναπληρώσῃ. Οἱ ἔλλείποντες ἐκείνοι ὀδόντες ἐπληττον ἰδιαζόντως τὴν κ. Ρουβεραι.

Δὲν δικαιούται τις νὰ παρουσιάζηται εἰς τὸ δημόσιον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἔλεγε πλήρης ὀργῆς. Πρέπει νὰ σέβεται τὰ πρόσωπα μεθ' ὧν συναναστρέφεται, διότι αὐτὸ τὸ ὅποιον κἀμνεὶ προδίδει παντελῆ ἔλλειψιν καλῆς συμπεριφορᾶς.

Ἡ Ὑβελίνη κατὰ πρῶτον εἶχε παρατηρήσει τοὺς ὀδόντας εἶτα ὅμως τὸ μειδιάμα προσεῖλκυσε τὴν καρδίαν αὐτῆς καὶ, ἀγνωστον διατί, ἠγάπησε τὸ μαραμένον ἐκεῖνο πρόσωπον.

Δὲν ἔπρεπε νὰ φροντίξῃς τὸσον περὶ τῶν κυριῶν Πρεζάνς, εἶπεν αὐτῇ μὲ τῶν ἡμερῶν ἡ προμήτωρ, δὲν εἶναι τῆς τάξεώς μας καὶ αὐτὸ σὲ κἀμνει νὰ λησμονῆς ἄλλα πρόσωπα μᾶλλον ἐνδιαφέροντα.

Τὸ πλεῖστον τῶν νεανίδων—ἀλλὰ μόνον αὐτῶν ἄρα γε;—ἔχουσι πού ἐν τῷ νῷ κεκρυμμένον πνεῦμα σατανικόν, λεγόμενον πνεῦμα ἀντιλογίας, γόνιμον εἰς ἐφευρέσεις, ὅπερ ἀμέσως εὐρίσκει σοβαροὺς καὶ σπουδαίους λόγους πρὸς δικαιολόγησιν—τί λέγω; πρὸς δοξασμὸν—τῶν πράξεων αἱ ὁποῖαι ἀντιβαίνουσιν εἰς τὰς συμβουλὰς τῶν γερόντων. Τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο ἦτο ἐγκαθιδρυμένον ἀκριβῶς ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Ὑβελίνης, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἡ προμήτωρ αὐτῆς ἔσχε τὴν ἀτυχῆ ιδέαν νὰ τῇ ἀπευθύνῃ τὰς ὡς ἄνω παρατηρήσεις, βοηθούσης δὲ τῆς ἀδυναμίας, ἡ κ. Ρουβεραι ἠπτήθη εἰς ὀλοκλήρω.

Ἡ Ὑβελίνη παρετήρησε τὰ ἐνδιαφέροντα πρόσωπα περὶ ὧν ἐγένοντο οἱ ὑπαινιγμοί, ἀλλὰ δὲν εὗρεν αὐτὰ τοιαῦτα. Μεταξὺ αὐτῶν ἀνυφοῦτο μετὰ χάριτος, ὡς στάχυν σικάλειος ἐν τῷ μέσῳ ἀγροῦ ἐκ βρώμης, κύριός τις ὀνόματι δὲ Βαρκούρ, ἀπολύτως σύμφωνος πρὸς τὸ πρόγραμμα. Ἦτοι εἶχε μικρὰν φαλάκρωσιν, ἀρκοῦσαν παχυσαρκίαν, ἀμίμητον συμπεριφορὰν, ἔφερεν ὕelon εἰς τὸν ἕνα μόνον ὀφθαλμὸν. Ἐξανθὸς ὢν, εἶχε χροιάν τοῦ προσώπου λεπτοτάτην καὶ εὐγενῆ μετὰ ροδοχρῶν παρεϊῶν, ὑπὸ τὴν ἐλαχίστην δὲ συγκίνησιν τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα κατεκάλυπτεν ὀλόκληρον τὴν κεφαλὴν, ἧς τὸ ἐρύθημα ἐφαίνετο ἀνὰ μέσον τῶν ἀραιῶν τριχῶν.

Εἶναι πολὺ ἄσχημος ὁ κ. Βαρκούρ ὅταν ἐρυθριᾷ, ἐσκέψατο ἡ ἀσεβής.

Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν ὁ ἀτυχῆς, οὔ οἱ κυανοὶ ὀφθαλμοὶ ὀλίγον ἐξωγκωμένοι, ἐστηρίζοντο ἐπὶ τῆς Ὑβελίνης, παρετήρησεν ὅτι ἐκείνη τὸν ἔβλεπε καὶ τὸ ἐρύθημα αὐτοῦ κατέστη ζωηρότερον.

—Θεὲ μου! πόσον ἄσχημος εἶναι! εἶπε καθ' ἑαυτὴν ὡς ἐν συμπεράσματι ἡ νεάνις, καθήμενὴ παρὰ τῇ κ. Πρεζάνς.

Ἡ τύχη ἠθέλησε ὥστε κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην ὁ Γεώργιος Πρεζάνς ν' ἀπέχη μόνον δύο βήματα αὐτῆς. Μήπως ἐμάντευσε τὰς ιδέας τῆς Ὑβελίνης περὶ τῆς μητρὸς του; Ἡ μήπως ὑπέφερε βλέπων ὅτι αἱ κυραὶ ἐκείναι καὶ οἱ ὠραῖοι κύριοι περιεγέλων τὴν ἀγαπητὴν τοῦ μητέρα ἡ ὁποία διὰ νὰ κἀμῃ αὐτὸν ἀνθρώπων καὶ ἰατρὸν ἐστερήθη τῶν πάντων καὶ κατέστρεψε καὶ τὴν ὄρασιν αὐτῆς, ἐπιδιορθοῦσα τρίχαπτα ἐπὶ πληρωμῆ; Ἐν πάσῃ περιπτώσει παρετήρησε τὴν Ὑβελίνην διὰ βλέμματος, ὅπερ ἐξέφραζεν εὐχαριστίας καὶ τὸ πρῶτον ἤδη ἐν τῷ βίῳ αὐτῆς ἡ Ὑβελίνη ἠσθάνθη ὅτι ἠρυθρία ἕνεκα μειδιάματος.

(Ἀκολουθεῖ).

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ.